

Úradný vestník

Európskej únie

C 200

Zväzok 52

Slovenské vydanie

Informácie a oznámenia

25. augusta 2009

Číslo oznamu	Obsah	Strana
I	<i>Uznesenia, odporúčania a stanoviská</i>	
	STANOVISKÁ	
	Výbor regiónov	
	79. plenárne zasadnutie 21. – 22. apríla 2009	
2009/C 200/01	Stanovisko Výboru regiónov „akčný plán mestskej mobility“	1
2009/C 200/02	Stanovisko Výboru regiónov „európsky strategický rámec pre medzinárodnú vedecko-technickú spoluprácu“	5
2009/C 200/03	Stanovisko Výboru regiónov „vzťah medzi trhom práce a potrebami regiónov v oblasti cestovného ruchu“	9
2009/C 200/04	Stanovisko Výboru regiónov „plán hospodárskej obnovy európy a úloha miestnych a regionálnych orgánov“	13
2009/C 200/05	Stanovisko Výboru regiónov „miestne orgány: aktéri v oblasti rozvoja“	18
2009/C 200/06	Stanovisko Výboru regiónov „úloha miestnych a regionálnych orgánov v novej stratégii pre pobaltie“	23
2009/C 200/07	Stanovisko Výboru regiónov „úloha miestnych a regionálnych orgánov v rámci východného partnerstva“	31
2009/C 200/08	Stanovisko Výboru regiónov „obnovená sociálna agenda: príležitosti, prístup a solidarita v európe 21. storočia“	37

SK

Cena: 18 EUR

(Pokračovanie na druhej strane)

III Návrhy právnych aktov

Výbor regiónov**79. plenárne zasadnutie 21. – 22. apríla 2009**

2009/C 200/09	Stanovisko Výboru regiónov „energetika: strategické hodnotenie a hospodárnosť budov“	41
2009/C 200/10	Stanovisko Výboru regiónov „návrh rozhodnutia, ktorým sa ustanovuje program Media Mundus“	51
2009/C 200/11	Návrh stanoviska Výboru regiónov „riešenia interoperability pre európske orgány verejnej správy (ISA)“	58
2009/C 200/12	Stanovisko Výboru regiónov „bezpečnosť pacientov“	63
2009/C 200/13	Stanovisko Výboru regiónov „zriadenie európskeho fondu na prispôsobenie sa globalizácii“	70
2009/C 200/14	Stanovisko Výboru regiónov „práva spotrebiteľov“	76

I

(Uznesenia, odporúčania a stanoviská)

STANOVISKÁ

VÝBOR REGIÓNOV

79. PLENÁRNE ZASADNUTIE 21. – 22. APRÍLA 2009

Stanovisko Výboru regiónov „akčný plán mestskej mobility“

(2009/C 200/01)

VÝBOR REGIÓNOV

- vyslovuje poľutovanie nad skutočnosťou, že Komisia nedokázala vydať očakávaný akčný plán mestskej mobility, nakoľko to môže obmedziť potenciál politiky mestskej mobility;
- víta početné iniciatívy v oblasti mestskej politiky, ktoré vznikli na úrovni EÚ, ako aj financovanie zo strany EÚ, ktoré už podporilo širokú škálu mestských iniciatív, a preto sa domnieva, že je nevyhnutné preklenúť hranice zelenej knihy a ďalej rozšíriť politický rozsah politiky mestskej mobility;
- zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť, aby popri mechanizmoch, ktoré zaistia účinné fungovanie partnerstva, existovali vhodné mechanizmy financovania. Výbor sa preto prihovára za model, v ktorom sa plány mestskej mobility realizujú prostredníctvom dlhodobých a trvalo udržateľných dohôd v rámci verejného sektora či verejného a súkromného sektora, alebo dohôd o mobilite;
- žiada Komisiu, aby vytvorila nástroj na financovanie, ktorý by podnietil mestské a veľkomestské oblasti k vypracovaniu plánov mestskej mobility. Tento finančný nástroj by mal byť priamo dostupný regiónom a mestským oblastiam nezávisle od súhlasu členského štátu. Plány mestskej mobility by mali byť zodpovednosťou miest samotných;
- žiada Európsku komisiu, aby k spomenutému procesu prispela financovaním iniciatív, udeľovaním ocenení a sprostredkovaním výmeny osvedčených postupov. V stanovisku Výboru regiónov k zelenej knihe sa navrhuje zaviesť ekvivalent celoeurópskeho označenia „modrá vlajka“, ktoré by bolo udeľované na základe špecifických ukazovateľov mestským oblastiam s nízkou úrovňou znečistenia a dopravného preťaženia.

Hlavný spravodajca: Sir Albert Bore, člen rady mesta Birmingham (UK/SES)

Referenčný dokument

Žiadosť Európskeho parlamentu z 10. marca 2009

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV,

Hlavné body

1. vyslovuje poľutovanie nad skutočnosťou, že Komisia nedokázala vydať očakávaný akčný plán mestskej mobility, nakoľko to môže obmedziť potenciál politiky mestskej mobility;

2. víta myšlienku Európskeho parlamentu vydať správu z vlastnej iniciatívy a jeho rozhodnutie prekonzultovať túto záležitosť s Výborom regiónov;

3. víta početné iniciatívy v oblasti mestskej politiky, ktoré vznikli na úrovni EÚ, ako aj financovanie zo strany EÚ, ktoré už podporilo širokú škálu mestských iniciatív, a preto sa domnieva, že je nevyhnutné preklenúť hranice zelenej knihy a ďalej rozšíriť politický rozsah politiky mestskej mobility. Vzhľadom na potenciálny prínos zlepšenej a trvalo udržateľnej mestskej a veľkomestskej mobility pre kvalitu života obyvateľov EÚ v mestských oblastiach, ako aj k zníženiu emisií uhlíka, obmedzovaniu závislosti od fosílnych palív a pre konkurencieschopnosť hospodárstva je vhodné, aby EÚ obnovila svoje úsilie v tejto oblasti politiky. Je potrebné mať ucelený program a v súlade so zásadou subsidiarity by EÚ mala podporovať kroky na regionálnej a miestnej úrovni, a to prostredníctvom propagácie osvedčených postupov, sprostredkovania výmeny skúseností a podnecovania technologického rozvoja;

4. uznáva, že EÚ už v súčasnosti významne podporuje výskum súvisiaci s mestskou mobilitou, právnou úpravou verejnej dopravy a problematikou životného prostredia. V reakcii na zelenú knihu Komisie o mestskej mobilite Výbor regiónov zdôraznil potenciálny dlhodobý prínos podpory plánov mestskej mobility, vypracovaných podľa príkladov plánov vo francúzskych a nemeckých mestách, pre ich širšie uplatnenie v mestách v celej Európskej únii ako prostriedku na riešenie preťaženia dopravy a znečistenia životného prostredia, vyslovuje sa však za zvýšenie účasti miest na výskumných projektoch v oblasti mestskej mobility, riadenia verejnej dopravy a problematiky životného prostredia, ktoré podporuje EÚ. To je možné dosiahnuť vytvorením zodpovedajúcich výskumných programov;

5. zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť, aby popri mechanizmoch, ktoré zaistia účinné fungovanie partnerstva, existovali vhodné mechanizmy financovania. Výbor sa preto prihovára za

model, v ktorom sa plány mestskej mobility realizujú prostredníctvom dlhodobých a trvalo udržateľných dohôd v rámci verejného sektora či verejného a súkromného sektora, alebo dohôd o mobilite. Vďaka dohodám o mobilite by malo byť možné získať finančné prostriedky zo súkromného sektora a miestnych, regionálnych a národných programov;

6. zastáva názor, že úlohou EÚ je v úzkej spolupráci s Európskou investičnou bankou rozvíjať inovačné finančné nástroje schopné financovať nevyhnutnú trvalo udržateľnú infraštruktúru mobility a investovať do vozidiel s nízkymi emisiami CO₂. Hoci sú iniciatívy v týchto oblastiach dodnes vítané, je potrebná výrazná zmena na to, aby sme sa presunuli od izolovaných vzorových projektov k ich širokému zavedeniu po celej únii. Dohody o mobilite by uľahčili nadviazanie pevného spojenectva zainteresovaných strán, ktoré by dokázalo uniesť riziko spojené so značným objemom obchodných pôžičiek potrebných na vytvorenie trvalo udržateľnej dopravnej infraštruktúry vo veľkom meradle;

7. podporuje odporúčania uvedené v návrhu správy Európskeho parlamentu, aby bola vo finančnom výhlade na obdobie rokov 2014 – 2020 preskúmaná možnosť vytvoriť európsky finančný nástroj, ktorý umožňoval spolufinancovať:

— plány mestskej a veľkomestskej dopravy (plány mestskej mobility) a

— investície do mestskej a veľkomestskej mobility, ktoré spĺňajú európske sociálno-hospodárske ciele, ako aj ciele v oblasti životného prostredia;

8. žiada Komisiu, aby vytvorila nástroj na financovanie, ktorý by podnietil mestské a veľkomestské oblasti k vypracovaniu plánov mobility. Tento finančný nástroj by mal byť priamo dostupný regiónom a mestským oblastiam nezávisle od súhlasu členského štátu. Plány mestskej mobility by mali byť zodpovednosťou miest samotných. Na miestnej a regionálnej úrovni projekty často závisia od získania správnej kombinácie investícií z verejného a súkromného sektora a EÚ by tento proces mohla uľahčovať;

9. žiada Európsku komisiu, aby k spomenutému procesu pripojila financovanie iniciatív, udeľovaním ocenení a sprostredkovaním výmeny osvedčených postupov. V stanovisku Výboru regiónov k zelenej knihe sa navrhuje zaviesť ekvivalent celoeurópskeho označenia „modrá vlajka“, ktoré by bolo udeľované na základe špecifických ukazovateľov mestským oblastiam s nízkou úrovňou znečistenia a dopravného preťaženia.

Všeobecné pripomienky

10. Účinné, efektívne a trvalo udržateľné systémy mestskej dopravy významne prispievajú k hospodárskej konkurencieschopnosti miest, regiónov a Európskej únie ako celku. Zo zásady subsidiarity možno vyvodiť záver, že rozvoj uvedených systémov je úlohou príslušných miestnych a regionálnych orgánov, avšak Európska únia môže zohrávať úlohu pri šírení osvedčených postupov, spoločnom získavaní poznatkov, urýchlňovaní transferu technológií a zabezpečovaní zlučiteľnosti využívaných technológií v miere potrebnej na uľahčenie voľného pohybu vozidiel medzi členskými štátmi.

11. S prehlbovaním celosvetovej recesie sa európske podniky snažia udržať svoj trhoví podiel v podmienkach narastajúcej konkurencie na svetových trhoch. EÚ musí ísť príkladom a zhostiť sa svojej úlohy, aby zabezpečila kvalitnú mestskú infraštruktúru umožňujúcu pohyb ľudí a tovaru, ktorá by pre európske podniky bola skôr konkurenčnou výhodou v porovnaní s konkurentmi z celého sveta, ako prekážkou ich konkurencieschopnosti. Je preto nevyhnutné dynamicky postupovať v rozvíjaní iniciatívy zameranej na mestskú mobilitu, ktorej výsledkom bolo vydanie zelenej knihy v septembri 2007. EÚ by sa mala zároveň zaviazat, že bude podnikat konkrétne kroky na uskutočnenie tejto agendy.

Odporúčania k návrhu správy Európskeho parlamentu:*Urýchlenie európskeho výskumu a inovácie v oblasti mestskej mobility*

12. podporuje bezodkladné preskúmanie, zhodnotenie a zosúladenie existujúcich mestských štatistík a databáz s cieľom posúdiť, či je potrebné ich zdokonalenie;

13. podporuje okamžité spustenie európskeho internetového portálu a fóra venovaného mestskej mobilite, aby sa uľahčila výmena a šírenie informácií, osvedčených postupov a inovácií, predovšetkým v oblasti podpory trvalo udržateľnej dopravy;

14. podporuje návrh na zavedenie európskeho ocenenia, o ktoré by sa každoročne uchádzali vynikajúce projekty a iniciatívy uplatniteľné aj v iných mestách. Navrhuje však, aby toto ocenenie, ako súčasť zavedenia ekvivalentu celoeurópskeho označenia „modrá vlajka“, bolo udeľované na základe konkrétnych ukazovateľov mestským oblastiam nízkou úrovňou znečistenia a dopravného preťaženia;

15. podporuje rozvoj novej iniciatívy CIVITAS, ale odporúča preskúmať a podľa možnosti zlepšiť mechanizmy na podporu rozsiahleho uplatňovania poznatkov a inovácie získaných v rámci projektov CIVITAS;

16. v zásade podporuje rozšírenie financovania výskumného a rozvojového programu ITS, uznáva však, že naplniť očakávania spojené s integráciou a interoperabilitou jednotlivých systémov nie je jednoduché;

Podpora optimalizácie rôznych druhov dopravy: stimulovanie trvalo udržateľnej mobility pre mestské oblasti s prínosom pre EÚ

17. plne podporuje propagáciu plánov integrovanej trvalo udržateľnej mestskej dopravy (plánov mestskej mobility), s cieľom zahrnúť do nich aj širšie okrajové oblasti, z ktorých obyvatelia dochádzajú do mesta za prácou, pričom Európa môže v rámci šírenia osvedčených postupov stimulovať ich vypracovávanie, avšak vzhľadom na možný rozpor so zásadou subsidiarity je rozhodnutie vypracovať takýto plán v rukách príslušných miest a regiónov;

18. plne podporuje návrh, aby podmienkou získania európskej finančnej podpory a spolufinancovania projektov mestskej dopravy bola existencia integrovaných plánov mobility, čo by bolo ďalším nástrojom EÚ na podnecovanie vypracovávanie plánov;

19. plne podporuje vypracovanie usmernení pre podporné financovanie EÚ v rámci existujúcich nástrojov regionálnej politiky pre koordinované národné a regionálne investície, práce a projekty v oblasti mestskej dopravy a širšieho okolia, odkiaľ obyvatelia dochádzajú do práce, pokiaľ tieto investície zodpovedajú ekologickým a sociálno-ekologickým cieľom EÚ a zabezpečia interoperabilitu všetkých druhov dopravy. Ďalej podporuje zavedenie európskeho finančného nástroja vo finančnom výhlade na obdobie rokov 2014 – 2020, ktorý umožní spolufinancovanie plánov mestskej mobility. Nebude slúžiť na financovanie projektov, ale financovanie výsledkov, ktoré spĺňajú európske sociálno-hospodárske ciele a ciele v oblasti životného prostredia. Výbor žiada preveriť možnosť sprístupnenia finančných prostriedkov pre menšie pilotné iniciatívy už v ich počiatkových fázach; Ďalej sa odporúča hľadať ambicioznejšie nástroje na financovanie vytvárania mestských plánov mobility v širšom rozsahu pod podmienkou, že existujú dohody o mobilite v rámci verejného sektora alebo verejného a súkromného sektora, ktoré umožňujú získať finančné prostriedky zo súkromného sektora a miestnych, regionálnych a národných programov;

20. víta spustenie štúdie o skúsenostiach s integráciou poplatkov (vrátane SMART kariet) a rád by podporil ďalšiu štúdiu na tému poskytovania informácií o rôznych druhoch dopravy v mestských aglomeráciách EÚ, žiada, aby sa tiež preskúmala vzájomná súčinnosť spomínaných kariet tak, aby mohli v budúcnosti obsahovať cestovné lístky, ktoré by platili v rôznych metropolitných oblastiach Európskej únie;

21. pripája sa k výzve adresovanej Komisii, aby vypracovala správu o poplatkoch za vjazd do veľkomiest, ako aj o možnosti vypracovať usmernenia pre takýto režim a pre vyberanie poplatkov na prístupových cestách do miest a ich centier. Hoci je to spojené so značnými komplikáciami, môže to byť veľmi prínosné predovšetkým pri vytváraní koherentných plánov mestskej mobility a ako krok smerom k centralizovanému intermodálnemu systému platieb;

Mestská doprava: priemysel a Európske technológie, ktoré by mali dostať svoje miesto v Lisabonskej stratégii a v európskom pláne hospodárskej obnovy

22. plne podporuje európsku iniciatívu, ktorá sa začína rozvíjať s cieľom normalizovať a certifikovať vybavenie z hľadiska bezpečnosti, pohodlia (hluk, vibrácie, atď.), vzájomnej súčinnosti sietí, dostupnosti pre osoby s obmedzenou pohyblivosťou, trvalej udržateľnosti dopravy a ekologicky čistej technológie pohonu na základe uhlíkového auditu;

23. plne podporuje vyčlenenie značnej časti prostriedkov uvoľnených v rámci európskeho plánu hospodárskej obnovy na financovanie investícií a prebiehajúcich projektov v oblastiestskej dopravy, ktoré môžu byť ihneď financované v prípade, že tieto investície sú v súlade s napĺňaním európskych sociálno-hospodárskych cieľov, ako aj cieľov v oblasti životného prostredia;

Lepší súlad s ostatnými politikami EÚ

24. vyzýva Európsku komisiu, aby podporovala lepšie prepojenie týchto opatrení na miestnej úrovni s európskymi politikami, napr. v oblasti životného prostredia, trvalo udržateľného mestského rozvoja, osobnej a nákladnej mimomestskej dopravy, klimatických zmien a s regionálnou politikou;

25. znovu žiada, aby bol na úrovni EÚ vytvorený mechanizmus, ktorý by poskytoval spätnú väzbu o pokroku v realizácii plánovestskej mobility, a zároveň ponúkal príklady ostatným mestám. Tento proces by mala odštartovať porovnávacia štúdia financovaná Európskou úniou, ktorá by sa zamerala na mestá v celej EÚ a na ich prístup k znižovaniu preťaženia dopravy, zlepšovaniu životného prostredia a poskytovaniu trvalo udržateľnejších spôsobov dopravy, vrátane bezmotorovej dopravy.

V Bruseli 21. apríla 2009

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regiónov „európsky strategický rámec pre medzinárodnú vedecko-technickú spoluprácu“

(2009/C 200/02)

VÝBOR REGIÓNOV

- poukazuje na skutočnosť, že pri realizácii európskeho výskumného priestoru hrajú dôležitú úlohu miestne a regionálne orgány;
- zdôrazňuje, že Európska komisia a členské štáty musia prijať potrebné opatrenia, ktoré umožnia zapojiť regionálne a miestne orgány efektívnym a úplným spôsobom do riadenia iniciatív týkajúcich sa európskeho výskumného priestoru;
- si uvedomuje potrebu spolupráce medzi EÚ a susediacimi krajinami v oblasti vedy a výskumu. Táto spolupráca by mala zahŕňať účasť našich susedov nielen v rámcovom programe EÚ pre výskum, ale aj iných aspektoch európskeho výskumného priestoru, napríklad pri koordinácii výskumných programov a infraštruktúr, presadzovaní zásad výmeny poznatkov a pri bezproblémovej mobilite vedecko-výskumných pracovníkov;
- chce zabezpečiť koordinované využitie siedmeho rámového programu, štrukturálnych fondov, programu inovácie a konkurencieschopnosti a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EARDF), pretože to má zásadný význam pre konkurencieschopnosť EÚ a súčinnosť medzi kohéziou, výskumom, vyšším vzdelávaním a politikami inovácie na úrovni jednotlivých členských štátov a regiónov, ako sa uvádza v prechádzajúcich stanoviskách Výboru regiónov.

Spravodajca: Jyrki Myllyvirta (FI/ELS), primátor mesta Lahti

Referenčný dokument

Oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu – Európsky strategický rámec pre medzinárodnú vedecko-technickú spoluprácu

KOM(2008) 588 v konečnom znení

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

Význam pre miestne a regionálne orgány a Výbor regiónov

1. poukazuje na skutočnosť, že pri realizácii európskeho výskumného priestoru hrajú dôležitú úlohu miestne a regionálne orgány. Predstavujú kľúčové subjekty, ktoré sa podieľajú na rozvoji regionálnych stratégií výskumu a inovácie, často riadia výskumné inštitúcie a podporujú inovatívne prostredia, keďže na to majú potrebné skúsenosti. Navyše mestská alebo regionálna správa zvyčajne disponuje legislatívnymi právomocami a vlastným rozpočtom na výskum či iným spôsobom významne iniciuje a spolufinancuje výskumné a vývojové činnosti. Je nevyhnutné disponovať na miestnej a regionálnej úrovni účinným a funkčným inštitucionálnym systémom, aby bolo možné plánovať a uskutočňovať úspešnú a plodnú výskumnú činnosť;

2. miestne a regionálne orgány preto patria k hlavným účastníkom politík a iniciatív zameraných na prehľbovanie a (čo je ešte dôležitejšie) rozširovanie európskeho výskumného priestoru, konkrétne z hľadiska ich vízie silných výskumných a akademických inštitúcií začlenených do inovatívneho prostredia, ako aj medzinárodnej spolupráce a koordinácie výskumných činností;

3. upozorňuje na veľký význam miest a regiónov pri rozvoji inovačného prostredia. Ich politika má veľký vplyv na budovanie európskeho výskumného priestoru z hľadiska mobility vedecko-výskumných pracovníkov – len všestranné, tolerantné a inovačné prostredie môže prilákať vedeckovýskumných pracovníkov a pracovníčky – a ako centrá rozvoja výskumnej infraštruktúry. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na regionálnu inovačnú politiku, technologické centrá, podnikateľské inkubátory, vedecké parky a fondy rizikového kapitálu ⁽¹⁾;

Všeobecné pripomienky

4. pokladá navrhnutú iniciatívu za dôležitý príspevok k prehĺbeniu a rozšíreniu európskeho výskumného priestoru. Výbor vo svojom stanovisku na tému „Európsky výskumný priestor – nové perspektívy“ ⁽¹⁾ zdôraznil potrebu zintenzívniť proces vytvárania európskeho výskumného priestoru ako ďalší krok k tomu, aby sa Európa stala najdynamickejším hospodárskym priestorom na svete ⁽²⁾;

5. zdôrazňuje, že Európska komisia a členské štáty musia prijať potrebné opatrenia, ktoré umožnia zapojiť regionálne a miestne orgány efektívnym a úplným spôsobom do riadenia iniciatív ⁽²⁾ týkajúcich sa európskeho výskumného priestoru. Je potrebné, aby sa znalosti a inovácie stali hnacou silou hospodárstva. Aktívna účasť miestnych a regionálnych orgánov v rámci európskeho výskumného priestoru prispieva k zvýšeniu produktivity a konkurencieschopnosti;

6. poukazuje na mimoriadny význam miest a regiónov v oblasti medzinárodnej vedecko-technickej spolupráce. Mestá a regióny v rámci svojich politík pre výskum prispievajú podpornými programovými, štrukturálnymi a legislatívnymi rámcovými podmienkami podstatnou mierou k vytváraniu európskej pridanej hodnoty v oblasti výskumu a pulzujúceho európskeho výskumného priestoru ⁽¹⁾;

7. víta oznámenie, konkrétne z hľadiska cieľa posilniť európsku vedecko-technologickú základňu, zvýšiť konkurencieschopnosť priemyslu a pomôcť pri zvládaní celosvetových zmien v kontexte „globálnej zodpovednosti“;

8. pripomína Európskej komisii, že bude dôkladne sledovať dohodnutú zásadu aktívneho zapojenia miestnych a regionálnych orgánov, ako aj ďalších zúčastnených strán, napríklad vysokých škôl a výskumných organizácií, občianskej spoločnosti a podnikateľskej sféry do riadenia európskeho výskumného priestoru ⁽³⁾, ako aj zmienky o zásade subsidiarity a variabilnej geometrii;

9. uvedomuje si potrebu spolupráce medzi EÚ a susediacimi krajinami v oblasti vedy a výskumu. Táto spolupráca by mala zahŕňať účasť našich susedov nielen v rámcovom programe EÚ pre výskum ⁽⁴⁾, ale aj iných aspektoch európskeho výskumného priestoru, napríklad pri koordinácii výskumných programov a infraštruktúr, presadzovaní zásad výmeny poznatkov a pri bezproblémovej mobilite vedeckovýskumných pracovníkov ⁽⁵⁾;

⁽¹⁾ CdR 83/2007 fin.

⁽²⁾ CdR 283/2008 fin.

⁽³⁾ Závety Rady o začatí „ľubľanského procesu“ – v záujme plnej realizácie EVP, 30. mája 2008.

⁽⁴⁾ Pozri Oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu o všeobecnom prístupe, ktorý umožní partnerským krajinám Európskej susedskej politiky (ESP) účasť v agentúrach Spoločenstva a programoch Spoločenstva zo 4. decembra 2006, KOM(2006) 724.

⁽⁵⁾ KOM(2007) 161 v konečnom znení.

10. zdôrazňuje význam vedecko-technickej spolupráce so susediacimi krajinami, ktorá môže mať takisto veľký vplyv na regionálny rozvoj v priestore EÚ. Týka sa to Ruska s významnou kapacitou v oblasti vedy a technológií, ale aj východnej Európy, Balkánu a štátov Stredozemia, ktoré nie sú členskými štátmi EÚ;

Význam súčasných výskumných programov EÚ a finančných nástrojov pre otvorenie európskeho výskumného priestoru

11. víta kroky s cieľom otvoriť siedmy rámcový program a program inovácie a konkurencieschopnosti pre susediace krajiny, ktoré týmto programom pridávajú ďalší územný rozmer;

12. znovu pripomína závery skupiny expertov pre európsky výskumný priestor ⁽¹⁾ týkajúce sa rastúceho významu zúčastnených strán na úrovni jednotlivých štátov a regiónov pre vznik nových európskych iniciatív ako napríklad ERA-NET, Eurostars, Európsky technologický inštitút alebo spoločné technologické iniciatívy a zoskupenia;

13. chce zabezpečiť koordinované využitie siedmeho rámcového programu, štrukturálnych fondov, programu inovácie a konkurencieschopnosti a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EARDF), pretože to má zásadný význam pre konkurencieschopnosť EÚ a súčinnosť medzi kohéznou politikou, politikou v oblasti výskumu a vyššieho vzdelávania a politikami inovácie na úrovni jednotlivých členských štátov a regiónov, ako sa uvádza v prechádzajúcich stanoviskách Výboru regiónov ⁽²⁾;

14. naliehavo zdôrazňuje, že treba rozšíriť európske výskumné, vzdelávacie a inovačné kapacity, predovšetkým s ohľadom na podporu výskumnej infraštruktúry, výskum v prospech malých a stredných podnikov, regionálne výskumné centrá a uvoľnenie výskumného potenciálu „konvergenčných“ regiónov EÚ, otázky na tému vedy v spoločnosti a horizontálnu medzinárodnú spoluprácu ⁽³⁾;

15. obhajuje širokú interpretáciu koncepcie inovácie, ktorá zahŕňa spoločenské a humanitné vedy a ich plodnú súčinnosť s mestskými a regionálnymi kultúrami v príslušných lokalitách;

16. poznamenáva, že cieľ dosiahnuť kritické množstvo na úrovni výskumných inštitútov a medzinárodných sietí závisí od predmetu štúdií, oblasti výskumu a účastníkov. Nie je možné uplatňovať rovnaký prístup ku všetkým medzinárodným partnerstvám;

17. znovu pripomína cieľ stanovený v zelenej knihe ⁽⁴⁾: najsť primeranú rovnováhu medzi inštitucionálnym financovaním a financovaním na základe hospodárskej súťaže. V súlade s názormi vyjadrenými v predchádzajúcich stanoviskách týkajúcich sa tejto problematiky Výbor regiónov vyzýva na pokračovanie diskusie o primeranej rovnováhe medzi inštitucionálnym financovaním a financovaním na základe hospodárskej súťaže;

18. vyslovuje sa (ako už skôr zdôraznil) ⁽⁵⁾ za to, aby bol výber zaujímavých a užitočných oblastí výskumu prenechaný vedecko-výskumným pracovníkom a vedeckej obci, a aby bolo uprednostňované dobrovoľné vytváranie sietí (zdola nahor) pred ťažkopádnyim riadením zhora, a s tým spojenou rituálnou spoluprácou;

19. požaduje súdržnosť politík v rámci programov na viacerých úrovniach a s viacerými zúčastnenými stranami, najmä tam, kde sa zapájajú tretie krajiny, čo si vyžaduje účinný systém riadenia na viacerých úrovniach ⁽⁶⁾;

Mobilita vedeckovýskumných pracovníkov

20. úplne súhlasí s konštatovaním, že mobilita vedeckovýskumných pracovníkov je základnou črtou medzinárodnej vedecko-technickej spolupráce a zdôrazňuje nasledujúce body:

— za zvlášť dôležité pri rozvoji európskeho výskumného priestoru považuje pokroky dosiahnuté v oblasti mobility vedeckovýskumných pracovníkov a v otázke potrebných zmien v oblasti práva na pobyt a dôchodkových systémov, ako aj sprievodné podporné opatrenia, ktoré majú pomôcť najmä rodinám ⁽⁷⁾,

— treba podporiť kariérne postupy a mobilitu vedeckovýskumných pracovníkov ⁽⁸⁾ formou vymedzenia optimálneho súboru nástrojov jednotlivých členských štátov a Spoločenstva a ďalšieho rozvoja kvalifikácie všetkých vedeckovýskumných pracovníkov. Treba podporovať záujem o výskum a inovácie v spoločnosti, a to najmä medzi mladými ľuďmi;

21. podčiarkuje potrebu získavania špičkových vedeckovýskumných pracovníkov z mimoeurópskych krajín, a preto zdôrazňuje úlohu programov mobility EÚ, ako napríklad programu Marie Curie a víta opatrenia, ktoré boli v niektorých regiónoch prijaté na podporu návratu vedeckovýskumných pracovníkov ⁽⁹⁾;

⁽¹⁾ Správa skupiny expertov pre európsky výskumný priestor „Otváranie sa svetu: medzinárodná vedecko-technická spolupráca“.

⁽²⁾ CdR 263/2007 fin.

⁽³⁾ CdR 155/2005 fin.

⁽⁴⁾ KOM(2007) 161 v konečnom znení.

⁽⁵⁾ CdR 83/2007 fin.

⁽⁶⁾ Dokument o kľúčových otázkach 2009 – príspevok Rady pre konkurencieschopnosť k jarnému zasadnutiu Európskej rady.

Globálna výskumná infraštruktúra a otvorené výskumné programy

22. súhlasí so závermi Rady pre konkurencieschopnosť z 30. mája 2008 vyzývajúcimi Komisiu a členské štáty, aby podporili regionálne a miestne orgány pri požadovaní, budovaní a realizácii modernej výskumnej infraštruktúry. V tomto kontexte výbor navrhol:

- zabezpečiť, aby sa regionálne a miestne orgány v plnej miere zapojili do prípravy plánu Európskeho strategického fóra o výskumných infraštruktúrach (ESFRI) ⁽¹⁾, a predovšetkým uprednostnili 35 schválených kľúčových projektov európskeho záujmu,
- zohľadniť význam regionálnych a miestnych orgánov a ich zapojenia do európskych výskumných infraštruktúr,
- zabezpečiť, aby sa miestne a regionálne orgány skutočne zapojili do efektívneho riadenia európskych výskumných infraštruktúr ⁽²⁾;

23. poukazuje na význam miestnych a regionálnych orgánov ako subjektov stimulujúcich programy spoločného výskumu (vrátane programov s účasťou tretích krajín), ktoré lepšie poznajú skutočnú situáciu na miestnej úrovni, či už ide o vedecko-technickú alebo podnikateľskú sféru, vďaka čomu si aj lepšie uvedomujú potrebu spolupráce v týchto strategických oblastiach ⁽³⁾. Niekoľko európskych regiónov sa už úspešne zapája do koordinovaných a partnerských nástrojov výskumných programov, ako sú napríklad projekty ERA-NET. Podobne ako členské štáty by sa aj miestne a regionálne orgány mali zapojiť do uzatvárania dohôd o spolupráci v rámci spoločného programu ⁽⁴⁾;

Subsidiarita, proporционаlnosť a lepšia právna úprava

24. poznamenáva, že oznámenie nezohľadňuje všetky miestne a regionálne aspekty a Európska komisia nepredkladá hodnotenie vplyvu oznámenia. Týka sa to právomocí miestnych

a regionálnych orgánov a zdôrazňuje konkrétny význam medzinárodnej vedecko-technickej spolupráce pre mestá a regióny.

II. PRÍLOHA**Východiskové informácie o oznámení Európskej komisie**

Podnetom pre vypracovanie tohto oznámenia boli závery Rady z februára 2008. Oznámenie je jednou z piatich iniciatív Komisie, ktoré nadväzujú na verejnú diskusiu o budúcnosti európskeho výskumného priestoru ⁽⁵⁾ a globalizácii informačnej spoločnosti. Sú v ňom takisto zohľadnené závery Svetového samitu o informačnej spoločnosti (WSIS) z roku 2005.

Zámerom oznámenia Komisie je posilniť európske úsilie v oblasti výskumu a podporiť využitie nových technológií na efektívnejšie a účinnejšie reagovanie na najdôležitejšie problémy, ktorým spoločnosť v súčasnosti čelí.

Aby sa zohľadnila potreba prehĺbenia a rozšírenia európskeho výskumného priestoru prostredníctvom intenzívnejšej spolupráce s medzinárodnými partnermi, bol siedmy rámcový program otvorený aj pre tretie krajiny a zahŕňa niekoľko nových nástrojov na povzbudenie medzinárodnej spolupráce. Siedmy rámcový program však predstavuje len zlomok celkovej výskumnej činnosti v Európe. Preto oznámenie navrhuje vytvorenie nového európskeho rámca pozostávajúceho z viacerých základných princípov, ako aj z usmernení pre činnosť. Príslušná činnosť posilní európskych verejných aj súkromných aktérov pri kontaktoch s medzinárodnými partnermi a konkurentmi. Navrhovaný rámec prispeje k voľnému obehu poznatkov (tzv. piata sloboda EÚ) v rámci celého sveta, k zvýšeniu medzinárodnej prestíže Európy v oblasti vedy a techniky a k šíreniu európskeho know-how v oblasti informačných a komunikačných technológií vo svete. Európsky výskumný priestor získa vďaka nemu medzinárodný rozmer, stane sa priestorom otvoreným celému svetu a posilní konkurencieschopnosť Európy v rámci celosvetového hospodárstva ⁽⁶⁾.

V Bruseli 21. apríla 2009

*Predseda
Výboru regiónov*
Luc VAN DEN BRANDE

⁽¹⁾ Európske strategické fórum o výskumných infraštruktúrach, <http://cordis.europa.eu/esfri/home.html>.

⁽²⁾ CdR 283/2008 fin.

⁽³⁾ CdR 283/2008 fin.

⁽⁴⁾ CdR 283/2008 fin.

⁽⁵⁾ SEK(2008) 430 z 2. apríla 2008.

⁽⁶⁾ Oznámenie Komisie „Európsky strategický rámec pre medzinárodnú vedecko-technickú spoluprácu“, KOM(2008) 588.

Stanovisko Výboru regiónov „vzťah medzi trhom práce a potrebami regiónov v oblasti cestovného ruchu“

(2009/C 200/03)

VÝBOR REGIÓNOV PREDKLADÁ TIETO ODPORÚČANIA:

- uznáva, že cestovný ruch sa veľkou mierou podieľa na HDP všetkých členských krajín, hoci jeho význam a prínos ako podnikateľskej aktivity sa v jednotlivých členských štátoch veľmi líši, či už z hľadiska národných financií alebo z hľadiska miestneho a regionálneho rozvoja;
- uznáva, že sektor cestovného ruchu zápasí s určitými problémami, pričom hlavný z nich predstavuje hospodárska kríza. V tomto kontexte je naliehavé stimulovať cestovný ruch a podnikateľské zmýšľanie v tomto sektore, predovšetkým preto, lebo cestovný ruch má sociálny rozmer v oblasti zamestnanosti a sociálnej a regionálnej súdržnosti;
- zdôrazňuje, že turistický rozvoj musí byť životaschopný, aby sa zbytočne neplytvalo prírodnými zdrojmi a nepoškodzovalo sa životné prostredie. Cestovný ruch musí rešpektovať prírodné bohatstvo príslušného regiónu a využívať ho tak, aby vznikol turistický rozvoj, ktorý bude udržateľný a ohľaduplný voči životnému prostrediu, pretože jeho cieľom bude zachovať životné prostredie, lepšie si ho ceniť, chrániť ho pre budúce generácie a vytvoriť podmienky, z ktorých vstúdu nové možnosti zamestnania.

Spravodajca: pán Konstantinos Tatsis (EL/ELS), predseda rozšírenej prefektúry Drama-Kavala-Xanthi

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV,

1. uznáva, že cestovný ruch sa veľkou mierou podieľa na HDP všetkých členských krajín, hoci jeho význam a prínos ako podnikateľskej aktivity sa v jednotlivých členských štátoch veľmi líši, či už z hľadiska národných financií alebo z hľadiska miestneho a regionálneho rozvoja,

2. konštatuje, že cestovný ruch je pre hospodárstvo mnohých regiónov veľmi dôležitým zdrojom bohatstva. Európsky rozmer tejto problematiky zostáva však doposiaľ veľmi obmedzený. Preto víta oznámenia Komisie „Obnovená politika EÚ v oblasti turistického ruchu: Za pevnejšie partnerstvo v rámci európskeho turistického ruchu“ a „Agendu pre trvalo udržateľný a konkurencieschopný európsky cestovný ruch“,

3. teší skutočnosť, že v novom článku 195 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Lisabonskej zmluvy) bol cestovný ruch uznaný za oblasť, v ktorej EÚ dopĺňa činnosť členských štátov, a preto dúfa, že k ratifikácii tejto zmluvy dôjde čo najskôr, aby mala EÚ spoľahlivý právny základ pre svoju činnosť v tejto oblasti,

Úloha cestovného ruchu

4. podotýka, že význam cestovného ruchu a úloha turistického sektora sú mnohonásobné, pretože sa vo veľkej miere podieľajú na celkovom európskom hospodárstve, ale aj na rozvoji národného hospodárstva mnohých členských štátov, ako aj na zvyšovaní národného HDP. Rozvoj cestovného ruchu je dôležitý nielen v záujme vzdelávania, zdravia, ako aj zmysluplného využívania voľného času a odpočinku, ale zároveň má veľký vplyv aj na zamestnanosť, keďže mnohé povolania sú závislé od prílevu turistov a veľa pracovníkov pracuje v infraštruktúre cestovného ruchu a vykonáva aktivity, ktoré s ním súvisia,

5. dodáva, že cestovný ruch pomáha presadzovať sociálnu súdržnosť v širšom rozsahu, pretože niektorým regiónom, a najmä tým, ktoré nedisponujú inými zdrojmi bohatstva, dáva vyhladky na rozvoj a vytváranie podnikov, keďže časť takto vzniknutého hospodárskeho produktu sa dostane do obehu v spoločnosti. V oblastiach s pretrvávajúcim poklesom počtu obyvateľov a hospodárskymi ťažkosťami môže rozvoj odvetvia cestovného ruchu predstavovať dokonca protiváhu, ktorou je v určitých prípadoch možné zvrátiť negatívny vývoj a podporiť nevyhnutné štrukturálne zmeny,

6. podotýka, že treba vyzdvihnúť význam cestovného ruchu pre vytváranie európskeho sociálneho povedomia vďaka mobilite občanov EÚ. Cestovný ruch pomáha posilňovať toto povedomie vďaka vzťahom a kontaktom, ktoré občania udržiavajú s inými

členskými štátmi, inými sociálnymi kultúrami a inými krajinami, a tak umocňuje pocit rozmanitosti a zároveň posilňuje pocit spoločnej perspektívy. Mobilita občanov, ktorú zabezpečuje rozvoj cestovného ruchu v európskych regiónoch, je základom pojmu európskeho občianstva,

7. pripomína, že rozvoj cestovného ruchu sa priamo spája s oblasťami ako je životné prostredie a kultúra. Pokiaľ ide o životné prostredie, je nevyhnutné presadzovať opatrenia, ktorých cieľom je dosiahnuť trvalo udržateľný a životaschopný cestovný ruch, aby sme mohli životné prostredie využívať a, vďaka tomu, že takto vyzdvihneme jeho význam, zároveň ho chrániť. Pokiaľ ide o druhú oblasť, cestovný ruch umožňuje rovnako čerpať zo súčasnej kultúrnej produkcie, ako aj vyzdvihnúť európske kultúrne dedičstvo,

8. zdôrazňuje, že na regionálnej úrovni predstavuje cestovný ruch stály zdroj práce, pomáha posilňovať a stimulovať zamestnanosť a vo veľkej miere sa podieľa na plnení cieľov Lisabonskej stratégie v oblasti podpory zamestnanosti,

Problémy v sektore cestovného ruchu na regionálnej úrovni

9. uznáva, že sektor cestovného ruchu zápasí s určitými problémami, pričom hlavný z nich predstavuje hospodárska kríza. V tomto kontexte je naliehavé stimulovať cestovný ruch a podnikateľské zmýšľanie v tomto sektore, predovšetkým preto, lebo cestovný ruch má sociálny rozmer v oblasti zamestnanosti a sociálnej a regionálnej súdržnosti,

10. zdôrazňuje, že turistický rozvoj musí byť životaschopný, aby sa zbytočne neplytvalo prírodnými zdrojmi a nepoškodzovalo sa životné prostredie. Cestovný ruch musí rešpektovať prírodné bohatstvo príslušného regiónu a využívať ho tak, aby vznikol turistický rozvoj, ktorý bude udržateľný a bude ohľaduplný voči životnému prostrediu, pretože jeho cieľom bude zachovať životné prostredie, lepšie si ho ceniť, chrániť ho pre budúce generácie a vytvoriť podmienky, z ktorých vstúpi nové možnosti zamestnania,

11. poukazuje na to, že plány v oblasti územného plánovania zameraného na cestovný ruch na regionálnej úrovni sú nástrojom, ktorý by mal pomôcť nájsť ideálnu rovnováhu medzi rozvojom podnikateľského zmýšľania a využívaním prírodného prostredia, aby sa zabránilo plytvaniu prírodnými a energetickými zdrojmi každého regiónu. V niektorých regiónoch už bol stanovený maximálny počet hotelových jednotiek a navrhuje sa diskutovať o tomto postupe v rámci výmeny osvedčených postupov. V tejto súvislosti výbor odporúča nastoliť konkrétne kritériá, aby sa so zreteľom na regionálne ciele v oblasti rozvoja, na potreby v sociálnej oblasti a na vytváranie ďalších pracovných miest mohlo posúdiť, kde sa nachádza táto horná hranica,

12. podotýka, že v oblasti cestovného ruchu sa hospodárska súťaž prejavuje tromi spôsobmi. Predovšetkým je to vonkajšia súťaž medzi destináciami v jednotlivých krajinách Európskej únie a destináciami za jej hranicami. Potom je to vnútorná súťaž, ktorá prebieha medzi jednotlivými európskymi destináciami. Treťou formou je súťaž medzi rôznymi destináciami v rámci tej istej krajiny. Každá z týchto foriem má svoje presné charakteristické črty a treba k nej pristupovať inak,

13. poznamenáva, že sezónny charakter cestovného ruchu predstavuje ďalší problém, s ktorým tento sektor zápasí na regionálnej úrovni. Vzhľadom na podstatu tohto problému by sa riešenie nemalo hľadať na úrovni jednotlivých štátov, ale na regionálnej úrovni, keďže táto sezónnosť sa spája s presnými sociálnymi a regionálnymi charakteristikami, ktoré priamo ovplyvňujú prílev turistov. Naopak, na úrovni krajiny je zase možné rozvíjať a diverzifikovať turistický produkt z viacerých hľadísk podľa sezón,

14. uznáva, že cestovný ruch je predovšetkým odvetvím založeným na poskytovaní služieb, pre ktoré je príznačná silná konkurencia a zo strany zákazníkov dopyt po kvalite. Preto by pracovná sila zamestnávaná v tomto sektore mala byť na vysokej úrovni a mať primeranú odbornú prípravu.

15. zdôrazňuje, že je potrebné posilniť podniky pôsobiace v oblasti cestovného ruchu, aby mali možnosť prilákať kvalifikovanú pracovnú silu s vysokou úrovňou odbornej prípravy. Vďaka tomu získa turistický ruch v celej Európe väčšiu dynamiku a podarí sa nám podstatne zlepšiť služby poskytované návštevníkom a európske turistické destinácie sa stanú atraktívnejšími,

16. zdôrazňuje, že je nevyhnutné posilniť malé a stredné podniky podľa zásady „najskôr myslieť v malom“ (*Think Small First*) uvedenej v nariadení, ktoré sa vzťahuje na tieto podniky. Sektor cestovného ruchu vo veľkej miere tvoria MSP. Preto by mal legislatívny rámec, ktorým sa MSP riadia, viac podporovať tieto podniky a mali by sa zaviesť priame opatrenia, aby sa mohli zachovať existujúce pracovné miesta a zároveň vytvoriť nové možnosti zamestnania,

Návrhy

17. podotýka, že cestovný ruch treba posilňovať v rámci všeobecnejšej politiky EÚ v oblasti rozvoja, pričom treba prihliadať na jej hlavné priority a najdôležitejšie nástroje v tejto oblasti,

18. navrhuje, aby sa uskutočňovali verejné a súkromné iniciatívy zamerané na zlepšenie spojenia medzi európskymi regiónmi, tak leteckého ako aj námorného, čo by európskym občanom umožnilo väčšiu mobilitu,

19. zdôrazňuje, že v rámci životaschopného a trvalo udržateľného rastu predstavujú využívanie a ochrana životného prostredia jeden z dvoch hlavných pilierov rozvoja,

20. upozorňuje, že druhý pilier tohto rozvoja spočíva v posilňovaní sociálneho rozmeru cestovného ruchu v rámci ochrany pracovných miest a nevyhnutnosti rozložiť bohatstvo, ktoré vyprodukoval cestovný ruch tak, aby ho mohla využívať celá spoločnosť v širšom slova zmysle,

21. v tejto súvislosti navrhuje, aby sa podnikli iniciatívy na podporu zamestnanosti v oblasti cestovného ruchu prostredníctvom vzdelávacích programov pre pracovníkov, aby sa začali rozvíjať kroky na vytvorenie silnejšej väzby medzi cestovným ruchom a životným prostredím a na podporu trvalo udržateľného turistického rozvoja, aby sa podporovalo využívanie nových technológií v regionálnych turistických produktoch prostredníctvom ich prepojenia s kultúrnymi a bežne poskytovanými službami, aby sa podporovalo vzájomné prepojenie turistických destinácií na európskej úrovni, pričom treba mať na zreteli ochranu životného prostredia, snahu vyzdvihnúť miestnu produkciu a zlepšiť poskytované služby. Podnikateľské praktiky ako sú pobyty typu „all inclusive“ treba obmedziť, pretože neprispievajú ani k sociálnemu pokroku v širšom slova zmysle, ani k rozdeleniu bohatstva v spoločnosti,

22. podotýka, že existujúce postupy a súčasné opatrenia Spoločenstva ako je pilotný projekt v oblasti sociálneho cestovného ruchu v Európe a akcia „najlepšie strediská cestovného ruchu“ (EDEN) by bolo treba posilniť a dať im podobu, ktorá by viac zodpovedala tomuto sektoru. Víta preto návrh každoročne vybrať viacero kategórií, ktoré by platili aj v nasledujúcich rokoch, aby v dôsledku zmeny obsahu nedochádzalo z roka na rok k narušeniu kontinuity. Zároveň žiada Európsku komisiu, aby prijala opatrenia na podporu cezhraničnej a medziregionálnej spolupráce medzi miestnymi a regionálnymi orgánmi, zameranej na rozvoj spoločných turistických produktov,

23. zdôrazňuje, že je nevyhnutné podporovať alternatívne formy cestovného ruchu, aby sme mohli využiť všetky možnosti, ktoré máme, a okrem toho vytvárať nové služby a presadzovať nové produkty,

24. navrhuje, aby bol vytvorený európsky model trvalo udržateľného turistického rozvoja, a to na základe programu, ktorý bude zahŕňať začlenenie kultúry do turistického produktu, ochranu životného prostredia, podporu konkurencieschopnej európskej turistickej ponuky, zlepšenie leteckého a námorného spojenia medzi regiónmi, podporu podnikateľského zmýšľania a využívanie nových technológií,

25. navrhuje, aby sa posilnila úloha Európskeho strediska pre rozvoj odborného vzdelávania (Cedefop) ako spojenia s regionálnymi orgánmi. Toto stredisko by malo i naďalej analyzovať požiadavky na kvalifikáciu v oblasti cestovného ruchu na základe potrieb a ambícií regiónov, s cieľom zvýšiť možnosti zamestnanosti a zlepšiť kvalitu poskytovaných služieb,

26. navrhuje, aby sa vychádzalo z európskych skúseností s miestnymi akčnými plánmi v oblasti zamestnanosti, podľa príkladu 89 pilotných územných dohôd o zamestnanosti, a aby miestne a regionálne orgány, zástupcovia poskytovateľov hotelových, rekreačných a kultúrnych služieb, zástupcovia zamestnancov z týchto sektorov a sociálni aktéri v oblasti európskeho alternatívneho cestovného ruchu spoločne vypracovali plány na vytvorenie opatrení na regionálnej úrovni zameraných na

podporu zamestnanosti v cestovnom ruchu. Odporúča, aby opatrenia vychádzajúce z týchto plánov mali nárok na podporu zo štrukturálnych fondov,

27. navrhuje, aby sa prijali opatrenia na dočasné zníženie poplatkov na regionálnych letiskách s cieľom zvýšiť objem dopravy na týchto letiskách a posilniť ich priame spojenie s hlavnými oblasťami cestovného ruchu.

V Bruseli 22. apríla 2009

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regiónov „plán hospodárskej obnovy európy a úloha miestnych a regionálnych orgánov“

(2009/C 200/04)

VÝBOR REGIÓNOV

- víta jasné posolstvo predsedu Európskej komisie J. M. Barrosa na summite G20 2. apríla 2009 v Londýne, v ktorom zdôraznil význam piatich koordinovaných opatrení na hospodársku obnovu: celosvetová koordinácia daňových stimulov, vytvorenie stáleho dopytu obnovením dôvery, po tretie potreba stimulov v záujme globálneho riadenia, po štvrté trhové stimuly, ako aj stimuly v oblasti rozvoja a klimatických zmien;
- vzhľadom na očakávané nerovnomerné dôsledky krízy v jednotlivých regiónoch zdôrazňuje dôležitosť cieľov územnej súdržnosti v kontexte navrhovaných opatrení na udržanie alebo vytvorenie pracovných miest a stimulovanie hospodárskej činnosti;
- podporuje zámer Európskej únie poskytnúť rozsiahlu podporu potrebnú na hospodársku obnovu, a to snahou o zvýšenie kúpnej sily prostredníctvom opatrení v prioritných oblastiach Lisabonskej stratégie (konkurencieschopnosť a inovácie, trvalo udržateľný rozvoj a sociálna súdržnosť).

Spravodajca: Dietmar Brookes (DE/ALDE), člen snemu spolkovej krajiny Severné Porýnie – Vestfálsko

Referenčný dokument

Oznámenie Komisie Európskej rade – Plán hospodárskej obnovy Európy

KOM(2008) 800 v konečnom znení

I. VŠEOBECNÉ PRIPOMIENKY

VÝBOR REGIÓNOV,

1. vyjadruje veľké znepokojenie nad prudkým zhoršením hospodárskej situácie v členských štátoch EÚ a v ich regiónoch, mestách a obciach a tiež nad skutočnosťou, že kríza má obrovský vplyv na celosvetové hospodárstvo;

2. pozitívne prijíma skutočnosť, že Európska komisia promptne zostavila balík hospodárskej obnovy ako reakciu na celosvetovú finančnú a hospodársku krízu a zároveň pripomína, že hospodárske prognózy, na ktorých je balík založený, už boli v súvislosti s vývojom situácie upravené smerom nadol;

3. víta jasné poslanstvo predsedu Európskej komisie J. M. Barrosa na summite G20 2. apríla 2009 v Londýne, v ktorom zdôraznil význam piatich koordinovaných opatrení na hospodársku obnovu: celosvetová koordinácia daňových stimulov, vytvorenie stáleho dopytu obnovením dôvery, po tretie potreba stimulov v záujme globálneho riadenia, po štvrté trhové stimuly, ako aj stimuly v oblasti rozvoja a klimatických zmien;

4. zdôrazňuje, že svetová finančná a hospodárska kríza je zaťažavou skúškou trhového hospodárstva, preto vyzýva všetkých zodpovedných činiteľov hospodárskej sféry, aby reagovali na krízu s odhodlaním a rozvážne a dodali svojim dobrým príkladom odvalu občanom;

5. ostro kritizuje excesy finančného kapitálového sektora, ktoré sa prejavovali využívaním reinvestovania a úverových derivátov ako napríklad zabezpečené dlhové nástroje, cenné papiere kryté aktívami a swapy na úverové zlyhanie, a tiež chýbajúca kontrola vnútroštátnych, európskych a medzinárodných dozorných orgánov a inštitúcií a nedostatočné predpisy vo finančnej oblasti;

6. vyzýva Európsku komisiu a členské štáty, aby sa v rámci nasledujúcich diskusií o nových celosvetových pravidlách finančného trhu snažili o riadnu a účinnú reorganizáciu celého finančného systému (vrátane investičného bankovníctva, hedžingových fondov a súkromného kapitálu), ktorá predíde opätovným excesom v takomto rozsahu. Medzi opatrenia je potrebné zaradiť aj:

— zrušenie systému sprostredkovateľských bánk a stanovenie povinných základných kapitálových kvôt pre finančné inštitúcie, ktoré by fungovali ako zabezpečenie v prípade krízy,

— zákaz takých úverových derivátov, ktoré vzhľadom na povahu ich štruktúry nemožno regulovať alebo ktoré aj napriek regulácii predstavujú nepredvídateľné systémové riziká,

— predchádzanie systémom stimulov vo finančnom sektore (bonusy, daňové úľavy, atď.), ktoré podporujú systémové riziká,

— verejné stanovy ratingových agentúr a medzinárodne koordinované monitorovanie takýchto inštitúcií;

7. je viac ako kedykoľvek predtým presvedčený, že reálna ekonomika a jej finančný systém musia slúžiť ľuďom. Nazdáva sa, že regulácia a dohľad, a najmä normy obozretného podnikania stanovené druhou bazilejskou dohodou (Basel II), sa musia rozšíriť na všetky relevantné systémové činitele – hedžingové fondy, súkromné kapitálové fondy a ďalšie neregulované úverové inštitúcie;

8. vyjadruje názor, že štrukturálna a hĺbková reforma celosvetového finančného systému je rovnako dôležitá ako opatrenia na podporu hospodárstva, ktoré prijala EÚ a členské štáty ako dôsledok súčasnej hospodárskej krízy, pretože len jasná, účinná, zrozumiteľná a riadne sprostredkovaná úprava excesov časti finančného sektora obnoví dôveru a zabráni diskreditácii trhového hospodárstva ako takého; vyjadruje názor, že štrukturálna a hĺbková reforma celosvetového finančného systému je rovnako dôležitá ako opatrenia na podporu hospodárstva, ktoré prijala EÚ a členské štáty ako dôsledok súčasnej hospodárskej krízy. Nová dôvera vo finančné trhy zabráni trvalej strate dôveryhodnosti trhového hospodárstva. Túto dôveru možno obnoviť len jasnou, účinnou, ako aj zrozumiteľnou a dobre propagovanou nápravou dôsledkov otrasov finančných trhov;

9. nazdáva sa, že mimoriadne obdobia vyžadujú mimoriadne opatrenia. Teraz treba konať rýchlo, odložiť zaužívané spôsoby myslenia a dodržiavať maastrichtské kritériá v ich revidovanej verzii a spružniť kritériá Paktu stability a rastu, týkajúce sa verejných financií (štátny dlh a deficit štátneho rozpočtu);

10. vzhľadom na očakávané nerovnomerné dôsledky krízy v jednotlivých regiónoch zdôrazňuje dôležitosť cieľov územnej súdržnosti v kontexte navrhovaných opatrení na udržanie alebo vytvorenie pracovných miest a stimulovanie hospodárskej činnosti;

11. konštatuje, že služby ponúkané členskými štátmi a územnými samosprávami predstavujú významnú časť verejných služieb, ktoré priamo vplyvajú na schopnosť občanov vyrovnáť sa s hospodárskou krízou, ale kvôli výrazným rozpočtovým obmedzeniam v členských štátoch môžu územné správy zabezpečiť ich fungovanie len v obmedzenej miere. Napriek týmto podmienkam je potrebné zachovať princípy právneho štátu v celej Európskej únii a v každom členskom štáte, keďže predstavujú základ dôvery občanov vo verejnú moc;

Všeobecné hodnotenie plánu hospodárskej obnovy Európy

12. víta, že Európska komisia rýchlo a rázne vypracovala plán hospodárskej obnovy Európy s cieľom zastaviť túto zostupnú spirálu;

13. zdôrazňuje, že členské štáty EÚ musia v tejto kríze konať ako Spoločenstvo a nemôžu sa uchýliť k nacionalistickému a protekcionistickému správaniu;

14. podčiarkuje preto potrebu úzkej koordinácie na úrovni EÚ a rozhodný európsky prístup, ktorý vytvorí spoločný rámec činnosti pre vnútroštátne opatrenia prispôbené konkrétnej hospodárskej situácii a možnostiam verejných rozpočtov v jednotlivých členských štátoch; je presvedčený, že zasahovanie vlád niektorých členských štátov do základných funkcií miestnych samospráv zásadne znemožňuje najmä týmto členským štátom, ale aj celej Európskej únii, dosiahnuť ciele Lisabonskej stratégie a prehĺbuje rozdiely v rozvoji medzi jednotlivými európskymi regiónmi;

15. podporuje návrhy na investície do energetiky a projektov infraštruktúry širokopásmového pripojenia, ktoré Európska komisia predložila ako súčasť implementácie plánu hospodárskej obnovy Európy schváleného Európskou radou v decembri 2008 a v marci 2009. Nazdáva sa však, že obmedzenie manévrovacieho priestoru Komisie v súvislosti s nevyčerpanými finančnými prostriedkami z rozpočtu EÚ a príliš dlho trvajúce rokovania s členskými štátmi o spôsobe využitia týchto prostriedkov zdôrazňujú potrebu štrukturálnej reformy rozpočtu EÚ a najmä požiadavku zvýšiť jeho flexibilitu tak, ako to zdôraznil aj VR vo svojom stanovisku na tému priebežnej revízie rozpočtu ⁽¹⁾;

16. podporuje zámer Európskej únie poskytnúť rozsiahlu podporu potrebnú na hospodársku obnovu, a to snahou o zvýšenie kúpnej sily prostredníctvom opatrení v prioritných oblastiach Lisabonskej stratégie (konkurencieschopnosť a inovácie, trvalo udržateľný rozvoj a sociálna súdržnosť);

17. víta záväzok prijatý na zasadnutí Európskej rady 19. – 20. marca v rámci obnovennej Lisabonskej stratégie pre rast a zamestnanosť a zdôrazňuje vysokú aktuálnosť prebiehajúcej diskusie o budúcnosti stratégie pre rast a zamestnanosť na obdobie po roku 2010. V tejto súvislosti pripomína, že Výbor regiónov sa rozhodol začať konzultácie s európskymi miestnymi a regionálnymi orgánmi o budúcnosti stratégie rastu a zamestnanosti po roku 2010 ⁽²⁾;

18. víta, že Európska rada na svojom zasadnutí 19. – 20. marca otvorene uznala riešenie sociálnych účinkov krízy za prioritu „stimuláciou zamestnanosti, a to najmä prostredníctvom podpory získavania nových zručností potrebných pre nové pracovné miesta“ [...tým, že sa bude] budovať na solidarite a [umožní] sociálnym systémom, aby v plnej miere zohrávali svoju úlohu automatických stabilizátorov. (závery, bod 19);

19. ľutuje, že Európska rada na svojom zasadnutí 19. – 20. marca 2009 v Bruseli neuznala otvorene význam miestnych a regionálnych orgánov pri prekonávaní hospodárskej krízy;

20. vyzýva Komisiu, aby sa pri medzinárodných rokovaniach zasadzovala za udržateľnú reštrukturalizáciu a stabilizáciu svetových finančných systémov;

21. nazdáva sa, že verejné investície a programy finančných stimulov určené na podporu hospodárskej obnovy musia podporiť aj prechod na hospodárstvo s čo najnižšími emisiami CO₂, a žiada Európsku komisiu a členské štáty, aby tomu prispôbili svoje plány a programy hospodárskej obnovy. Ciele EÚ na ochranu klímy po roku 2012 nesmú byť kvôli súčasnej finančnej kríze spochybňované;

22. vyzýva členské štáty, aby rýchlo vypracovali vnútroštátne plány hospodárskej obnovy a vyčlenili primerané finančné prostriedky na ich uskutočnenie, ak ešte neboli zavedené príslušné programy;

23. pri vypracovaní národných plánov hospodárskej obnovy je nevyhnutné presne zhodnotiť, aký dlhodobý vplyv budú mať ekonomické opatrenia navrhnuté v plánoch na hospodársku a sociálnu situáciu v krajine. Nepremyslené úsporné opatrenia, hoci aj malého rozsahu, môžu mať za následok viac strát ako úžitku a straty môžu časom ešte narastať. Treba však zohľadniť aj dôsledky zadlženia na manévrovací priestor pri zostavovaní verejných rozpočtov, a preto treba pri každom výdavku posúdiť jeho potrebu a efektívnosť;

24. nalieha, aby sa európske štrukturálne fondy použili na zlepšenie toku investícií a na modernizáciu európskej infraštruktúry;

25. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby navrhli dodatočnú flexibilitu v rámci štrukturálnych fondov EÚ, ktorá pomôže vyriešiť súčasné problémy v prístupe k spoločnému financovaniu verejného a súkromného sektora;

26. žiada Komisiu, aby preskúmala, ako je možné prostredníctvom výnimiek rýchlo čeliť tým mechanizmom vo finančných a účtovných ustanoveniach, ktoré môžu v súčasnej situácii prehĺbiť krízu;

⁽¹⁾ CdR 16/2008 fin.

⁽²⁾ <http://www.cor.europa.eu/pages/EventTemplate.aspx?view=folder&id=bb54a097-28c8-4025-88cc-b9f8a63cae7&sm=bb54a097-28c8-4025-88cc-b9f8a63cae7>.

27. vyzýva členské štáty, predovšetkým členov eurozóny, aby preskúmali možnosti vytvorenia spoločnej európskej pôžičky, za ktorú by spoločne ručili všetky členské štáty;

28. podporuje nedávny návrh Komisie poskytnúť viac flexibility Európskemu fondu na prispôbenie sa globalizácii, aby sa tento nástroj dal efektívne využiť na zmiernenie negatívnych dôsledkov krízy na trhoch práce; v tejto súvislosti pripomína, že mnohé zo súčasných návrhov komisie už boli obsiahnuté v jeho pôvodnom stanovisku k EGF z roku 2006 a víta skutočnosť, že sa tieto podnety teraz predkladajú;

Regionálny a miestny rozmer krízy hospodárskeho rastu

29. poukazuje na to, že mnohé projekty na regionálnej a miestnej úrovni v oblasti verejnej infraštruktúry a plánov rozvoja blízkych občanom uskutočňujú tamojšie zodpovedné orgány. Sú zodpovedné za tretinu verejných výdavkov a za viac ako dve tretiny verejných investícií v EÚ;

30. chcel by upozorniť na skutočnosť, že mnohé miestne a regionálne orgány sa v uplynulých rokoch zapojili do cezhraničných lízingových dohôd na zabezpečenie nevyhnutnej infraštruktúry, a mnohé z nich sú v súčasnosti ohrozené v dôsledku finančnej krízy a nedostatočnej informovanosti o týchto dohodách. Mnohé z týchto štruktúr ešte stále skrývajú neodhadnuteľné finančné a právne riziká, a preto budú potrebné vyjednávania na obmedzenie prípadných závažných dôsledkov problémov vyplývajúcich z týchto mechanizmov, ktoré poškodzujú občanov;

31. žiada Radu, Komisiu a členské štáty, aby zohľadnili dôležitú úlohu miestnych a regionálnych orgánov pri prekonávaní krízy hospodárskeho rastu a hospodárskej krízy; vyzýva členské štáty, aby sa vyhýbali priamemu kráteniu rozpočtu miestnych a regionálnych samospráv, ktoré už musia čeliť zníženiu príjmov v dôsledku hospodárskej krízy;

32. upriamuje pozornosť na osvedčené postupy niektorých členských štátov, ktoré nezávisle od hospodárskej situácie dokázali podporiť miestne samosprávy a nahradiť ich zvýšené náklady na verejné služby tým, že poskytli miestnym a regionálnym orgánom dodatočné pôžičky a mimoriadne finančné prostriedky;

33. upozorňuje na to, že v minulosti snahy o konsolidáciu, pokiaľ išli na úkor verejných čistých investícií, viedli k zníženiu verejného základného imania. Preto je potrebné prekonať deficit v oblasti verejných investícií predovšetkým na miestnej a regionálnej úrovni, pokiaľ ide o verejnú infraštruktúru, cesty, materské školy, školy, vysoké školy, nemocnice, širokopásmové pripojenia, energetickú účinnosť; treba naopak posilniť snahy o konsolidáciu na úkor výdavkov na spotrebu, aby sa predišlo zadlženiu a ponechali budúci generáciám manévrovací priestor pri zostavovaní rozpočtov;

34. žiada Komisiu, aby predložila návrh pravidiel pre poskytovanie mikroúverov v rámci EÚ. Tento návrh by sa mal snažiť o vytvorenie základných parametrov pre poskytovanie mikroúverov s cieľom zabrániť akémukoľvek porušeniu hospodárskej súťaže a zjednodušiť zaistenie cezhraničného prístupu k mikroúverom a spolufinancovaniu z rozpočtu EÚ. Výbor regiónov v tejto súvislosti podporuje iniciatívu JASMINE, ktorú zverejnila Európska komisia a Európska investičná banka v septembri 2008;

Prínos miestnych a regionálnych orgánov k prekonaniu krízy

35. zdôrazňuje, že opatrenia na stimulovanie hospodárskej obnovy sa musia prijímať podľa zásady subsidiarity na všetkých regionálnych úrovniach EÚ. V zásade sú vhodné ďalšie opatrenia, ktoré je možné rýchlo uskutočniť, aby sa čo najskôr obnovil dopyt. Rýchlemu prijatiu opatrení by mohlo pomôcť okrem iného poskytnutie preddavkov z finančných prostriedkov EÚ;

36. je pritom potrebné uvážiť, že opatrenia musia byť aj dlhodobé účelné a v zmysle Lisabonskej stratégie účinné. Nielen samotné opatrenia, ale aj následné náklady musia byť finančne únosné;

37. žiada Komisiu, aby umožnila najmä regionálnym a miestnym orgánom verejnej správy uplatňovať zjednodušené a flexibilné postupy verejného obstarávania v oblastiach s menšími investíciami, aby prostriedky mohli rýchlo prúdiť a MSP ako aj remeselné prevádzky rýchlejšie dostávali zákazky, pomocou ktorých môžu zachovať pracovné miesta;

38. víta, že Komisia predložila návrhy na rýchlejšie a ľahšie využitie prostriedkov zo štrukturálnych fondov v členských štátoch. Projekty v oblasti infraštruktúry bude možné rýchlo uskutočniť a financovať iba vtedy, keď sa v tejto oblasti podarí dospieť k značnému zjednodušeniu;

39. zdôrazňuje, že Európska komisia musí zintenzívniť svoje úsilie v tomto smere a zväziť možnosť širšej revízie inštitucionálneho rámca politiky súdržnosti s cieľom zjednodušiť vykonávacie predpisy a zvýšiť ich flexibilitu (riadenie, monitorovanie, kontrola), aby sa podstatne zvýšila atraktivita investovania a rýchlosť toku investícií;

40. žiada Komisiu o spoluprácu a podporu pri zodpovedaní otázky, ako sa finančne slabé miestne a regionálne orgány môžu aj v rámci cieľa súdržnosti zúčastniť na programoch. Musí sa zväziť, či sa majú stanoviť nové podiely spolufinancovania s cieľom uľahčiť využívanie finančných prostriedkov EÚ;

41. žiada preto Komisiu, aby prijala opatrenia, ktoré by miestnym a regionálnym orgánom a MSP umožnili jednoduchší prístup k primeranému spoločnému financovaniu alebo jeho poskytovanie. Hoci VR víta iniciatívu na zvýšenie predbežného financovania projektov EÚ, súčasné problémy pri zabezpečovaní dôležitého spolufinancovania obmedzujú reálne dosiahnuteľné výsledky;

42. zdôrazňuje, že by sa mali preskúmať špecifické podporné opatrenia pre miestnu a regionálnu úroveň v regiónoch s rýchlejším nárastom nezamestnanosti. V tejto súvislosti by sa malo uvažovať o prípadnej revízii mapy štátnej pomoci pre regionálne účely;

43. požaduje zvoliť také opatrenia, ktoré by prospeli malým a stredným podnikom;

44. očakáva, že Komisia stanoví výšku pomoci poskytnutej na záruky najmä pre malé a stredné podniky tak, aby bola primeraná finančnej kríze; upozorňuje predovšetkým na potrebu podstatne a bezodkladne posilniť a dotovať systémy vzájomných záruk a rizikového kapitálu, aby sa malým a stredným podnikom uľahčil prístup k primeranému financovaniu, a to hlavne v čase súčasnej krízy, ktorá ich mimoriadne zasahuje;

45. pre opatrenia v oblasti odbornej prípravy a zvyšovania kvalifikácie považuje za nevyhnutnú rozsiahlu podporu a žiada Komisiu, aby zvažila navrhnutie dodatočnej flexibility s cieľom umožniť programom regionálneho rozvoja, aby zmenili profil svojich výdavkov a podporili priority Európskeho sociálneho fondu ako rekvalifikácia a znižovanie nezamestnanosti;

46. poukazuje na osvedčené nástroje, ako je ponuka poradenských služieb, vytváranie sietí, informačné centrá na účinnú podporu podnikov, ktoré majú ťažkosti. Opatrenia by mali byť zamerané predovšetkým na malé a stredné podniky, ktoré postihla hospodárska kríza napriek tomu, že majú solídny základ. Práve tieto podniky prispievajú po prekonaní krízy k upevneniu hospodárskeho rastu;

47. vyzýva Komisiu, aby v júni predbežne zhodnotila a preskúmala, nakoľko boli doteraz uskutočňované opatrenia na úrovni Spoločenstva a členských štátov účinné a či je nevyhnutný ďalší program;

48. navrhuje, aby regióny vyhodnotili uskutočňovanie opatrení v rámci zbierania a šírenia osvedčených postupov;

49. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie predložil Európskej komisii, Európskemu parlamentu, Rade a členskému štátu, ktorý predsedá Rade;

50. upozorňuje Európsku komisiu na to, že je potrebné zabezpečiť, aby všetky členské štáty zaručili bezpodmienečné dodržiavanie Európskej charty miestnej samosprávy.

V Bruseli 22. apríla 2009

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regiónov „miestne orgány: aktéri v oblasti rozvoja“

(2009/C 200/05)

VÝBOR REGIÓNOV

- s potešením víta oznámenie Európskej komisie, ktoré už svojim názvom otvorene uznáva úlohu miestnych a regionálnych orgánov v medzinárodnej spolupráci zameranej na pomoc rozvojovým krajinám;
- s uspokojením konštatuje, že oznámenie obsahuje väčšinu prvkov, na ktoré výbor poukázal vo svojich predchádzajúcich stanoviskách na túto tému z roku 2005, 2007 a 2008;
- zdôrazňuje osobitný prínos miestnych a regionálnych orgánov a zároveň uznáva, že je potrebné zosúladiť činnosť v oblasti rozvojovej spolupráce na všetkých úrovniach, a želá si, aby boli urobené patričné kroky na to, aby sa miestne a regionálne orgány rozvojových krajín mohli plne zapojiť do politiky rozvoja a spolupráce;
- víta a prijíma návrh, aby sa stal v rámci európskych inštitúcií oporným bodom pre štruktúrovaný dialóg o rozvoji s územnými samosprávami, pretože tento návrh je plne v súlade s úlohou, ktorá výboru prislúcha podľa zmlúv;
- zaväzuje sa, že vykoná potrebné kroky, aby mohol spolu s Komisiou usporiadať každý rok Dni decentralizovanej spolupráce, do ktorých sa zapoja „všetky subjekty pôsobiace v tomto systéme spolupráce“, a navrhuje, aby sa toto podujatie konalo popri niektorom z plenárnych zasadnutí VR, pričom prvý ročník by sa mal uskutočniť do konca roka 2009;
- má v úmysle v spolupráci s Komisiou vytvoriť a viesť burzu decentralizovanej spolupráce v podobe internetového portálu, ktorý by v istom zmysle virtuálne dopĺňal každoročnú konferenciu o decentralizovanej spolupráci;
- odporúča navrhnuť dokumenty, ktoré by zohľadňovali nevyhnutnosť informovať miestne a regionálne orgány o rozvojovej politike EÚ;
- pripomína, že je nevyhnutné *vedieť, čo kto robí a kde*, aby sme sa vyhli duplicite a aby sa činnosť v tejto oblasti mohla opierať o dostupné informácie.

Spravodajca: pán Christophe Rouillon (FR/SES), starosta Coulaïnes

Referenčný dokument

Oznámenie Komisie Rade, Európskemu parlamentu, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Miestne orgány: aktéri v oblasti rozvoja

KOM(2008) 626 v konečnom znení

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV,

A Všeobecné pripomienky

1. **s potešením víta** oznámenie Európskej komisie, ktoré už svojim názvom otvorene uznáva úlohu miestnych a regionálnych orgánov v medzinárodnej spolupráci zameranej na pomoc rozvojovým krajinám;

2. **rovnako pozitívne hodnotí** aj snahu Komisie, ktorá vychádza z tohto uznania a postupne sa usiluje prepojiť európsku rozvojovú politiku s opatreniami v rámci decentralizovanej spolupráce, ktoré uskutočňujú územné samosprávy. Komisia napokon navrhuje viacero možností, ako pretaviť toto uznanie miestnych a regionálnych orgánov ako aktérov rozvoja do konkrétnych krokov;

3. **zdôrazňuje**, že od vydania oznámenia Komisie sa 15. – 17. novembra 2008 konali v Štrasburgu už po tretíkrát Európske dni rozvoja. V kontexte svetovej hospodárskej krízy sa toto podujatie zameralo na miestny aspekt rozvoja a ponúklo príležitosť rôznymi spôsobmi a za účasti hojného publika poukázať na bohatú činnosť miestnych a regionálnych orgánov v tejto oblasti: oficiálne bola predstavená a distribuovaná Európska charta spolupráce na podporu dobrej miestnej správy vecí verejných, ktorej text tvorí sprievodný dokument k oznámeniu Komisie, oficiálne bola uvedená do činnosti nová platforma miestnych a regionálnych orgánov na podporu rozvoja, ktorej vytvorenie Výbor regiónov odporúčal už vo svojom stanovisku v novembri 2005, za účasti člena Komisie zodpovedného za rozvoj a humanitárnu pomoc a predsedu Výboru regiónov bol slávnostne vyzdvihnutý význam decentralizovanej spolupráce v záujme podpory rozvoja a uzatvárania partnerstiev;

4. **oceňuje** spôsob, akým Komisia priblížila osobitný prínos miestnych a regionálnych orgánov pre rozvojový proces a dobrú miestnu správu vecí verejných, pričom, a to je novinka, uviedla konkrétne príklady, aby ukázala rozmanitosť a bohatstvo tohto prínosu;

5. **s uspokojením konštatuje**, že oznámenie obsahuje väčšinu prvkov, na ktoré výbor poukázal vo svojich predchádzajúcich stanoviskách z roku 2005, 2007 a 2008, zameraných na spoluprácu miestnych a regionálnych orgánov v záujme podpory rozvoja;

6. **nechce** zbytočne opakovať všetky aspekty decentralizovanej spolupráce, ktoré už podrobne opísal predtým. Preto len **pripomína**, že decentralizovaná spolupráca má v jednotlivých členských štátoch EÚ rôzny právny základ a zároveň sa vyznačuje obrovským prínosom pre rozvojový proces na celom svete. Za svoje výsledky vďačí skutočnosti, že miestni volení zástupcovia pôsobia priamo v teréne, a preto najlepšie poznajú potreby občanov. Miestne a regionálne orgány, ktoré sa zapájajú do decentralizovanej spolupráce získavajú skúsenosti, vďaka ktorým môžu poskytnúť rady a poznatky mimoriadne cenné v boji proti chudobe a pomôcť pri plnení rozvojových cieľov tisícročia ⁽¹⁾;

7. **takisto pripomína**, že miestne a regionálne orgány môžu byť dôležitými aktérmi medzinárodnej spolupráce v záujme podpory demokratickej správy vecí verejných na miestnej úrovni. Výbor regiónov **sa preto teší**, že oznámenie Komisie dopĺňajú zásady a oblasť intervencie uvedené v Európskej charte spolupráce na podporu dobrej miestnej správy vecí verejných, o ktorej sa hovorí v bode 3. **Nabáda k šíreniu** tohto textu, ktorý je výsledkom konzultácie v členských štátoch a s partnermi v rozvojových krajinách a ktorý vyzdvihuje predovšetkým potrebu vzájomnej spolupráce rôznych aktérov pôsobiacich na miestnej úrovni, ale tiež spolupráce všetkých úrovní (miestnej, národnej a celosvetovej);

8. **chcel by zdôrazniť**, že spolupráca územných samospráv je vďaka množstvu oblastí, na ktoré sa zameriava a rozmanitosti verejných a súkromných aktérov, ktorých združuje, silným faktorom miestneho rozvoja, popri demokratickej správe, ktorá

⁽¹⁾ V roku 2005, päť rokov po prijatí rozvojových cieľov tisícročia (ciele stanovené do roku 2015), generálny tajomník OSN vo svojej správe (A/59/2005) pripomenul, že viac ako miliarda ľudí žije ešte dnes pod hranicou chudoby s menej ako jedným dolárom na deň. Úplná správa sa nachádza na stránke: <http://daccessdds.un.org/doc/UNDOC/GEN/N05/270/79>.

podporuje zapojenie obyvateľstva. Táto spolupráca môže teda stimulovať organizáciu výroby, obchodných sietí alebo hospodárskych aktivít, ktoré rešpektujú potreby a požiadavky obyvateľstva a sú šetrné voči životnému prostrediu. Tento aspekt je mimoriadne dôležitý v znevýhodnených vidieckych oblastiach, pretože pomáha bojovať proti chudobe a zároveň aj proti odchodu obyvateľstva do miest, prípadne pokušeniu ilegálne emigrovať do cudziny;

9. **oceňuje**, že Komisia zdôrazňuje osvetovú úlohu miestnych a regionálnych orgánov, ktoré zlepšujú informovanosť verejnosti o problematike rozvoja a boja proti chudobe vo svete. Toto zvyšovanie povedomia môže mať rozhodne ešte väčší účinok, ak sa opiera o spoluprácu nejakej európskej územnej samosprávy s jednou alebo viacerými samosprávami v rozvojových krajinách. Tieto osvetové kampane sú jasným výsledkom partnerstiev, ktoré združenia a samosprávy dokážu vytvoriť v záujme podpory rozvoja, pretože vo veľkej miere závisia od pomoci miestnych občianskych združení, ktorých členovia sa aktívne angažujú v otázkach rozvoja. Okrem toho zvyšovaním záujmu širokej verejnosti o naliehavú problematiku rozvoja môžu samosprávy prispieť aj k lepšiemu začleneniu prisťahovalcov do spoločnosti. Tieto podujatia sú prejavom solidarity a priateľstva a pre občanov pochádzajúcich z rodín prisťahovalcov môžu byť príležitosťou, ako znovuobjaviť svoju pôvodnú kultúru a prekonať pocit straty koreňov;

B Poznámky

10. **by chcel vysloviť** niekoľko pripomienok, ktoré považuje za podstatné, aby sa mohla lepšie vymedziť úloha miestnych a regionálnych orgánov v európskej politike na podporu rozvoja;

11. **zamýšľa sa** nad definíciou decentralizovanej spolupráce, ktorá je uvedená v oznámení (v rámečku na strane 3). Za decentralizovanú spoluprácu doteraz považovala Komisia spoluprácu na vnútroštátnej úrovni, bez ohľadu na to, akí všemožní aktéri ju uskutočňujú. Výbor by chcel pripomenúť, že pod pojmom decentralizovaná spolupráca rozumie spoluprácu, na ktorej sa podieľajú v striktnom slova zmysle územné samosprávy;

12. **vyzýva** Komisiu, aby uznala, že decentralizovaná spolupráca je veľmi dôležitá aj pre ochranu a zlepšenie životného prostredia a mohla by na miestnej úrovni pomôcť reagovať na obavy, ktoré v súčasnosti panujú vo svete v súvislosti s nebezpečenstvom klimatických zmien, a zároveň umožniť zvýšiť informovanosť obyvateľstva o tejto problematike;

13. **chcel by podotknúť**, že zmienka o finančnom príspevku, ktorým sa miestne a regionálne orgány podieľajú na oficiálnej rozvojovej pomoci, by nemala znížovať význam ich prínosu z hľadiska kvality. Prínos ich činnosti spočíva predovšetkým v tom, že ich intervencie na miestnej úrovni sú výsledkom partnerstiev, ktoré sa rozhodli samy vytvoriť, a nejde o realizáciu záväzkov, ku ktorým sa zaviazali členské štáty. Mohli by sme v tejto súvislosti spomenúť príklad malých samospráv, ktoré nemajú k dispozícii veľa finančných prostriedkov a ktoré napriek tomu vyvíjajú podstatné a dôležité aktivity;

14. **opätovne zdôrazňuje**, že spolupráca územných samospráv predstavuje miestny aspekt globálnej stratégie na podporu solidarity medzi bohatými a chudobnými regiónmi našej planéty. Územné samosprávy sa preto dokázali združiť na základe rôznych spoločných cieľov a vytvorili zoskupenia. Túto snahu o koordináciu opäť vyzdvihla aj Rada ministrov Európskej únie vo svojich záveroch v súvislosti s oznámením Komisie, ktoré boli prijaté 10. novembra 2008;

15. **uznáva, že je potrebné** zosúladiť činnosť v oblasti rozvojovej spolupráce na všetkých úrovniach, a nazdáva sa, že Parížska deklarácia o účinnosti pomoci predstavuje rozhodujúci krok vpred. Preto očakáva, že Komisia sa s pomocou svojich zastúpení v členských štátoch prijímajúcich túto pomoc bude so zreteľom na zásadu subsidiarity snažiť v prvom rade podporovať rozvoj užitočných vzťahov a zohľadní pritom špecifický charakter činnosti územných samospráv;

16. Jednou z hlavných zásad Parížskej deklarácie je osvojenie si⁽¹⁾ politiky a stratégie v oblasti spolupráce a rozvoja s cieľom zlepšiť správu vecí verejných. Výbor regiónov **by chcel osobitne zdôrazniť túto zásadu a domnieva sa**, že vzhľadom na to, že decentralizovaná spolupráca sa zakladá na práci v teréne, práve ona by mohla pomôcť uskutočňovať túto zásadu v praxi. V tejto súvislosti **si** výbor **želá**, aby boli urobené patričné kroky na to, aby sa miestne a regionálne orgány rozvojových krajín mohli plne zapojiť do politiky rozvoja a spolupráce;

II. PRAKTICKÉ ASPEKTY

17. **so záujmom víta** návrhy Komisie, ako pretaviť uznanie miestnych a regionálnych orgánov ako aktérov v oblasti rozvoja do konkrétnych činov a chcel by vyjadriť tieto pripomienky:

Štruktúrovaný dialóg

18. **za mimoriadne vhodný považuje** návrh Komisie viesť s územnými samosprávami dialóg o rozvoji. Tento návrh je odpoveďou na nepretržité úsilie, ktoré samosprávy vyvíjali v posledných rokoch, aby boli uznané nielen ako aktéri, ale ako partneri „v rôznych medzinárodných, dvojstranných a mnohostranných zoskupeniach darcov“;

19. **víta a prijíma** návrh Komisie, aby sa stal jej oporným bodom v rámci európskych inštitúcií, keďže tento návrh je plne v súlade s úlohou, ktorá výboru prislúcha podľa zmlúv a ktorou je vyjadrovať názory európskych miestnych a regionálnych orgánov;

⁽¹⁾ Osvojenie si úloh je prvým z partnerských záväzkov, ktoré sa uvádzajú v Parížskej deklarácii z roku 2005. Týmto záväzkom majú partnerské krajiny skutočnú kontrolu nad svojimi politickými opatreniami a stratégiami v oblasti rozvoja a koordinujú činnosť na podporu rozvoja. Pozri znenie Parížskej deklarácie a ďalšie dokumenty týkajúce sa jej uplatňovania na stránke OECD: www.oecd.org.

20. **zaväzuje sa**, že vykoná potrebné kroky, aby mohol spolu s Komisiou usporiadať každý rok Dni decentralizovanej spolupráce navrhované v oznámení, a **súhlasí s** myšlienkou zapojiť do nich „všetky subjekty pôsobiace v tomto systéme spolupráce“ na európskej úrovni. Okrem iných účastníkov by Európsku komisiu mohli zastupovať jej príslušné generálne riaditeľstvá a zároveň niekoľko jej zastúpení z rôznych regiónov sveta, pretože pod ich taktovkou prebieha európska spolupráca v jednotlivých krajinách. Na podujatí by sa okrem VR zúčastnili aj miestne a regionálne orgány z Európy a rozvojových krajín, aj prostredníctvom svojich združení. Výbor regiónov vyčlení patričné prostriedky, opätovne však žiada Európsku komisiu o finančnú pomoc. Aby sa členovia výboru mohli v čo najväčšej miere zapojiť do diskusií v rámci tohto podujatia, malo by sa konať popri niektorom z plenárnych zasadnutí VR, prvý ročník do konca roka 2009, pokiaľ je to možné;

Nástroje koordinovaného prístupu

21. **víta návrh** Komisie vypracovať „operačné usmernenia“ a zároveň by chcel vedieť, či sa budú týkať zastúpení Komisie v jednotlivých krajinách, aby podľa nich mohli usmerňovať svoje vzťahy s miestnymi a regionálnymi orgánmi, alebo samotných miestnych a regionálnych orgánov. V každom prípade považuje každý dokument, ktorého cieľom by bolo vyjasniť úlohu jednotlivých aktérov, za vítaný, pretože by to prinajmenšom zlepšilo prepojenie ich činnosti;

22. ak sa tieto usmernenia majú týkať miestnych a regionálnych orgánov, **výbor sa nazdáva**, že by mali zohľadňovať špecifiká decentralizovanej spolupráce a skúsenosti miestnych orgánov v tejto súvislosti, ktoré sa už potvrdili. **Domnieva sa** totiž, že cieľom nie je ani tak usmerňovať, ako skôr reagovať na *požiadavku* miestnych orgánov mať k dispozícii nevyhnutné *informácie*, a pomôcť im pochopiť ciele, logiku a mechanizmy, ako aj jazyk rozvojovej politiky EÚ, ktorá je taká zložitá, že sa často považuje výlučne za záležitosť odborníkov;

23. preto **odporúča** navrhnuť dokumenty, ktoré by boli výsledkom spolupráce Komisie a miestnych a regionálnych orgánov. Vďaka primeranému obsahu a jasnému jazyku by tieto dokumenty mali mať široké využitie a mali by byť autentickým odrazom štruktúrovaného dialógu, ktorý rozvíja Výbor regiónov. Samosprávam, najmä tým, ktoré majú na rozvíjanie spolupráce menšie tímy, by to umožnilo ľahšie si nájsť miesto v európskej dynamike rozvoja a jeho medzinárodnom kontexte;

Určenie aktérov a činností v oblasti decentralizovanej spolupráce

24. **chcel by pripomenúť**, že už od svojho prvého stanoviska na túto tému považoval určenie činností v oblasti decentralizovanej spolupráce za **prvoradé**. Na to, aby sme mohli zhodnotiť

prínos tejto formy spolupráce, ale tiež podporiť zosúladenie činnosti samospráv členských štátov na tom istom území alebo aby sme v snahe o komplementárnosť mohli rozdeliť intervencie podľa významu, ktorý príslušné samosprávy správne pochopili, je nevyhnutné *vedieť, čo kto robí a kde*;

25. **s uspokojením konštatuje**, že vo svojich záveroch z 10. novembra 2008 k oznámeniu Komisie vyjadrila Rada svoj súhlas s tým, aby Komisia začala na základe dostupných informácií pracovať v tomto zmysle. Základy databáz už totiž existujú, či už vznikli na podnet členských štátov alebo monitorovacieho strediska vytvoreného v Barcelone, ktoré okrem iného mapuje vzťahy medzi európskymi a latinskoamerickými miestnymi a regionálnymi orgánmi;

Vytváranie nových partnerstiev

26. **zdôrazňuje**, že ak chceme podporovať výmenu informácií a vznik nových partnerstiev spĺňajúcich očakávania územných samospráv v rozvojových krajinách, ktorým v dôsledku čoraz rozšírenejšej politiky decentralizácie pribúdajú nové povinnosti, je nevyhnutné a naliehavé vedieť, aké vzťahy decentralizovanej spolupráce už existujú. Preto **by chcel** výbor **poukázať** na to, že je nevyhnutné čo najviac znížiť riziko zmätku a rozdrobenosti, ktoré by mohli v dôsledku nových partnerstiev vzniknúť, keby tieto partnerstvá neprihliadali na to, čo už existuje, a keby namiesto toho, aby posilňovali prepojenia, ktoré napomáhajú dobrej správe vecí verejných, spôsobovali duplicitu, ktorej sa chceme vyhnúť;

27. **navrhuje**, aby tieto nové partnerstvá boli skôr kvalitatívnej povahy, a **oceňuje**, že bol podporený návrh, ktorý VR vyslovil v jednom zo svojich predchádzajúcich stanovísk, a síce vytvoriť systém, ktorý by uľahčil výmenu informácií, akúsi „burzu“ v oblasti decentralizovanej spolupráce, o ktorej sa píše aj v oznámení a ktorá by mala byť nástrojom stáleho dialógu s a medzi miestnymi a regionálnymi orgánmi zo všetkých regiónov sveta, ktoré sa zapájajú do projektov decentralizovanej spolupráce. **VR by chcel** preto v spolupráci s Komisiou **vytvoriť a viesť** túto burzu v podobe internetového portálu, ktorý by v istom zmysle virtuálne dopĺňal každoročnú konferenciu o decentralizovanej spolupráci. Pri navrhovaní burzy bude výbor prihliadať na existujúce iniciatívy, aby zbytočne nedochádzalo k duplicitě;

Posilnenie existujúcich vzťahov medzi miestnymi samosprávami

28. **si uvedomuje**, že všetky vzťahy medzi európskymi miestnymi samosprávami a samosprávami v rozvojových krajinách sa nezakladajú na decentralizovanej spolupráci v pravom slova zmysle, ktorá by pomáhala partnerskej samospráve riadiť sa v otázkach rozvoja zásadami dobrej správy vecí verejných;

29. **súhlasí s myšlienkou**, že vzťahy založené na vzájomnom priateľstve môžu vyústiť do podstatnejších krokov, ak budú všetky miestne samosprávy lepšie oboznámené s príležitosťami, ktoré ponúka decentralizovaná spolupráca. VR sa ako európska inštitúcia, ktorá zastupuje všetky úrovne európskych územných samospráv, domnieva, že môže zohrávať rozhodujúcu úlohu a prostredníctvom skutočnej decentralizovanej spolupráce pomôcť zvýšiť zapojenie miestnych a regionálnych orgánov do rozvoja v praxi. Podľa potrieb partnerských miestnych a regionálnych orgánov môže táto decentralizovaná spolupráca prebiehať aj prostredníctvom krátkodobých výmen technického charakteru;

30. ako to už výbor zdôraznil vo svojom prvom stanovisku o decentralizovanej spolupráci, úloha zastupiteľských orgánov a národných združení miestnych a regionálnych orgánov partnerských krajín má **podľa jeho názoru rozhodujúci význam**. Tieto organizácie nielenže vytvárajú prepojenia a umožňujú miestnym voleným zástupcom, ktorí zápasia s podobnými problémami podeliť sa o skúsenosti a názory, ale môžu tiež nadviazať dialóg s centrálnymi vládami, aby mohli byť stanovené strategické priority, ktoré by primerane zohľadňovali vnútroštátne úrovne rozvoja;

31. **odporúča** preto podporovať vznik takýchto organizácií a ich štruktúr, vrátane vytvárania regionálnych zoskupení, a nabaďa k mobilizácii v tomto smere, či už prostredníctvom podpory partnerských organizácií z európskych krajín alebo zo strany Európskej únie;

Doplňujúca poznámka

32. **naliehavo odporúča** dbať na **koherentnosť** zásad vyslovených v texte a v intervenčných plánoch Európskej únie, bez ohľadu na to, o akú zemepisnú oblasť sveta ide a aký európsky nástroj spolupráce bude využitý. Napríklad:

- preskúmať, ako súvisia *mechanizmy rozpočtovej pomoci*, ktorými odteraz prechádza väčšina príspevkov EÚ určených členským štátom, s dotáciami, ktoré miestnym orgánom

poskytujú centrálné vlády, a právomocami, ktoré týmto orgánom prislúchajú podľa decentralizačných zákonov prijatých v mnohých krajinách, ktoré poberajú pomoc,

- charta dobrej správy vecí verejných rôznymi spôsobmi potvrdzuje to, čo už bolo dokázané aj inak, napríklad pomocou prieskumov Svetovej banky a OECD, že pozitívna decentralizácia spočíva na dobrej interakcii všetkých úrovni riadenia, čoho predpokladom je životaschopná a účinná centrálna úroveň. Preto by si želal, aby bola v rámci strednodobého vyhodnotenia *tematického programu* „Neštátne subjekty a miestne orgány v rozvoji“, ktoré sa má uskutočniť v roku 2009, preskúmaná otázka, či má zmysel poskytovať pomoc miestnym orgánom v krajinách, kde je ťažká situácia, ako sa uvádza v programe,
- pokiaľ ide o finančné prostriedky, ktoré sú k dispozícii, tematický program je len viditeľnou časťou ľadovca. VR by si želal, aby mali zainteresovaní aktéri, európski ako aj z rozvojových krajín, k dispozícii presné informácie o tom, akým spôsobom sa miestne orgány skutočne podieľajú na uplatňovaní dohôd o spolupráci, aby sa v prípade potreby táto situácia mohla zlepšiť. Bolo by napríklad vítané poznať a šíriť osvedčené postupy v tejto oblasti;

33. **domnieva sa**, že dokument Komisie ako celok predstavuje veľký krok vpred, a chcel by vyzdvihnúť najmä pozitívny postoj voči decentralizovanej spolupráci, ktorú uskutočňujú miestne a regionálne orgány; **je presvedčený**, že je nevyhnutné nepretržite udržiavať konštruktívny dialóg medzi všetkými zainteresovanými aktérmi a primeraným spôsobom tak podporovať zapojenie miestnych orgánov na území EÚ, ako aj v krajinách, ktoré využívajú pomoc EÚ, do procesu spolupráce a rozvoja. VR **si želá a je pripravený** plne zohrávať úlohu, ktorá mu ako európskej inštitúcii združujúcej a zastupujúcej všetky úrovne európskych miestnych orgánov v tejto súvislosti prislúcha.

V Bruseli 22. apríla 2009

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regiónov „úloha miestnych a regionálnych orgánov v novej stratégii pre pobaltie“
(2009/C 200/06)

VÝBOR REGIÓNOV

- víta, že Európska rada požiadala Európsku komisiu o vypracovanie stratégie pre Pobaltie. Z mnohých dôvodov je práve táto oblasť vhodná na pilotný projekt zavedenia internej stratégie EÚ pre makroregión a – ako v prípade stratégie pre Pobaltie prostredníctvom Severnej dimenzie – pre prehĺbenie spolupráce s tretími krajinami;
- podčiarkuje, že stratégia pre Pobaltie musí byť zameraná na miestne a regionálne orgány a zahŕňať perspektívu občanov; zastáva názor, že Rusko a Nórsko by mali byť zapojené do stratégie pre Pobaltie od jej vypracovania až po jej uplatňovanie. Stratégia musí byť prepojená so Severnou dimenziou, aby bola účinná;
- navrhuje, aby Rada stanovovala spoločné ciele a činnosti v rámci stratégie a rozhodovala o nich. Všetky rozhodnutia by mala pripravovať pracovná skupina pod vedením Európskej komisie a za účasti predstaviteľov vlád pobaltských krajín, Európskej komisie, členov EP a volených zástupcov miestnej a regionálnej úrovne spomedzi členov Výboru regiónov;
- navrhuje, aby túto prácu podporovalo aj fórum Baltského mora (Baltic Sea Forum), ktoré sa schádza raz za rok. Vo fóre je združené široké spektrum zainteresovaných strán, ktoré sú vybrané podľa tých istých zásad ako na konferenciách zainteresovaných strán, ktoré boli zorganizované v súvislosti s vypracovaním stratégie pre Pobaltie s cieľom diskutovať o jej zameraní a o uplatňovaní akčného programu.

Spravodajca: pán Uno Aldegren, podpredseda regionálnej rady regiónu Skåne

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV,

Všeobecné pripomienky

1. víta, že Európska rada požiadala Európsku komisiu o vypracovanie stratégie pre Pobaltie. Z mnohých dôvodov je práve táto oblasť vhodná na pilotný projekt zavedenia internej stratégie EÚ pre makroregión a – ako v prípade stratégie pre Pobaltie prostredníctvom Severnej dimenzie – pre prehĺbenie spolupráce s tretími krajinami;

2. víta zámer zväziť podobné makroregionálne iniciatívy a stratégie aj pre Čierne more, Podunajsko a Severné more – Lamanšský prieliv s cieľom vytvoriť rámec pre multilaterálnu spoluprácu, prostredníctvom ktorého sa existujúce formy spolupráce zdokonaľujú. Poukazuje pri tejto príležitosti na svoje stanovisko prijaté v roku 2007 o čiernomorskom regióne a na stanovisko o Podunajsku, na ktorom sa v súčasnosti pracuje. Je dôležité, aby sa Pobaltie ako priekopnícky región podieľalo na vypracúvaní ostatných stratégií a aby sa skúsenosti získané v Pobaltí odovzdávali ďalej a tým sa prispelo k rozvoju spolupráce v budúcnosti;

3. zdôrazňuje, že pri všetkých cieľoch, ktoré Európska komisia pre túto stratégiu stanovuje, zohrávajú veľmi dôležitú úlohu miestne a regionálne orgány;

4. konštatuje, že osem z deviatich pobaltských krajín je členom Európskej únie, takže celé pobrežie Baltského mora patrí k EÚ. Deviaty štát, Rusko, má pre EÚ z geopolitického a hospodárskeho hľadiska osobitný význam. Rovnaké konštatovanie platí aj pre Nórsko, ktoré má ako člen EHP a tradičný partner spolupráce pre tento región veľký význam. Ak sa pozrieme na úmorie Baltského mora, sú z hľadiska životného prostredia dôležité aj Bielorusko a Ukrajina;

5. konštatuje, že v Pobaltí sa vyskytuje viacero špecifických otázok, ktoré je vhodné riešiť na regionálnej úrovni. Baltské more je citlivé, plytké vnútorné more s brakickou vodou. Toto more patrí z hľadiska dopravy k najviac využívaným vnútorným moriam na svete. Od roku 1995 sa vo Fínskom zálive sedemnásobne zvýšila preprava energetických surovín a v súčasnosti dosahuje približne 140 miliónov ton ročne. Hospodárske rozdiely medzi pobaltskými štátmi sú veľké a hospodárska dynamika vysoká;

6. poukazuje na obzvlášť veľké územné rozdiely v tomto regióne. V severnej časti Švédska a Fínska sú veľmi riedko osídlené oblasti, ktoré sa nachádzajú ďaleko od trhov strednej Európy. Na južnom pobreží Baltského mora je hustota obyvateľstva podľa európskych meradiel „normálna“ a odbytiská v strednej Európe sa nachádzajú bližšie;

7. zdôrazňuje, že v oblasti Baltského mora sa nachádzajú suroviny dôležité pre Európu, medzi nimi napr. rudy a lesy a – ak berieme do úvahy aj Rusko a Nórsko – aj ropa a plyn;

8. podčiarkuje, že stratégia pre Pobaltie musí byť zameraná na miestne a regionálne orgány a zahŕňať perspektívu občanov;

9. zastáva názor, že Rusko a Nórsko by mali byť zapojené do stratégie pre Pobaltie od jej vypracovania až po jej uplatňovanie. Stratégia musí byť prepojená so Severnou dimenziou, aby bola účinná. Vďaka Severnej dimenzii bude súčasťou stratégie pre Pobaltie aj región Barentsovho mora;

10. zdôrazňuje, že za posledných dvadsať rokov sa vytvorila mnohostranná spolupráca na všetkých úrovniach, a to najmä v rámci prehĺbených vzťahov pohraničných regiónov a partnerských miest. Je to dôležitý prvok stratégie pre Pobaltie, ktorý by sa mal práve využiť aj v úsilí o vytvorenie jasnejšej spoločnej identity Pobaltia, ktorá je zase dôležitým predpokladom úspešného uplatňovania stratégie;

11. súhrnne konštatuje, že oblasť Baltského mora ponúka osobitné možnosti a výzvy na vnesenie makroregionálnej perspektívy do spolupráce na úrovni EÚ. Táto stratégia je založená na názore, že pozitívny vývoj v jednej časti regiónu nejde na úkor inej časti, alebo inak povedané: trvalo udržateľný rast nie je hra s nulovým súčtom. Táto makroregionálna perspektíva by však podľa možnosti nemala podnecovať vytváranie navzájom si konkurujúcich regulačných oblastí, ktoré by boli v rozpore s *acquis* Spoločenstva. Európa by sa nemala stať súborom rôznych konkurenčných vnútorných trhov;

12. zastáva názor, že stratégia pre Pobaltie môže byť jedným z príkladov pre uplatňovanie politiky územnej súdržnosti;

13. zdôrazňuje tiež, že zameranie stratégie, ktoré Európska komisia zvolila, veľmi dobre ukazuje, že trvalo udržateľný rozvoj spočíva na troch pilieroch: na ekologickej, hospodárskej a sociálnej udržateľnosti. Okrem toho je potrebné zohľadniť aj zvláštny význam energetických otázok v Pobaltí, ktorý musí stratégia primerane odrážať. Bezpečný a vzhľadom na životné prostredie udržateľný prístup k energii má kľúčový význam pre hospodársky udržateľný rozvoj v oblasti;

14. poukazuje na to, že uskutočňovanie európskej námornej politiky na regionálnej úrovni by malo byť základnou súčasťou stratégie pre Pobaltie. Táto stratégia by mala poskytnúť ďalší impulz pre dosiahnutie cieľa, aby sa Pobaltie stalo vzorovým námorným regiónom Európy, ako požadujú rôzne pobaltské organizácie a parlamentná konferencia o Baltskom mori. Integrovaný prístup európskej námornej politiky je ideálnym doplnením medziodvetvového prístupu stratégie pre Pobaltie a mal by sa koherentne uplatňovať;

15. podporuje návrh šiestich organizácií Pobaltia ⁽¹⁾ na zavedenie päťbodového akčného plánu „Čistá lodná doprava v Baltskom mori“. Tento návrh je zároveň vhodný na demonštrovanie integračného prístupu stratégie pre Pobaltie a na boj proti jednému z najvážnejších problémov tohto regiónu, ktorým je zvyšovanie škodlivých emisií z plavidiel. Preto sa odporúča podporovať tento návrh ako vlajkový projekt v rámci zamýšľaného akčného plánu stratégie;

16. poukazuje na to, že existuje mnoho dobrých príkladov pre to, aký význam majú partnerstvá na miestnej úrovni pre pozitívny hospodársky a sociálny vývoj. Partnerstvo na miestnej a regionálnej úrovni medzi sociálnym hospodárstvom, súkromnými podnikmi a miestnymi a regionálnymi orgánmi by sa preto malo v rámci stratégie pre Pobaltie podporovať;

17. zastáva názor, že ciele, ktoré Komisia pre stratégiu pre Pobaltie stanovila – ekologická udržateľnosť, hospodárska prosperita regiónu, prístupný, príťažlivý a bezpečný región – sú dobré, avšak príliš nešpecifické. Z toho vyplývajú osobitné požiadavky na stanovenie priorít a kľúčových tém akčného plánu. Pre úspech stratégie bude rozhodujúca spolupráca medzi príslušnými orgánmi štátnej správy, ako aj schopnosť vytvoriť systémy viacúrovňovej verejnej správy, v ktorých sa miestna a regionálna úroveň bude podieľať na realizácii;

18. zdôrazňuje, že ak majú ľudia v regióne chápať stratégiu pre Pobaltie ako spoločný projekt a spoločnú zodpovednosť, je potrebné ďalej rozvíjať spojivá medzi ľuďmi v regióne Baltského mora. To by sa malo dosiahnuť prostredníctvom nadnárodného procesu, ktorý zahŕňa občanov, a najmä mladých ľudí. Jedným z druhov činnosti by malo byť aj poznávanie dejín a zlepšenie vzájomného pochopenia dejín, napríklad tak, že sa spoločne vypracuje kniha dejín Baltského mora, ktorej cieľom by bolo posilniť spoločnú identitu v Pobaltí;

Realizácia a formy prijímania rozhodnutí

19. poukazuje na to, že pre Pobaltie už existujú mnohé makroregionálne a vnútroštátne stratégie pre rôzne oblasti politiky. Okrem toho existuje celý rad príkladov úspešných projektov v čiastkových oblastiach. Veľký potenciálny prínos stratégie pre Pobaltie spočíva v celkovom rozsiahlom územnom a politickom prístupe a vo vytvorení podmienok pre jej spoločné a rôzne uplatňovanie;

20. zdôrazňuje, že úspech stratégie závisí od širokej mobilizácie európskych, makroregionálnych, národných, regionálnych a miestnych aktérov, ktorí musia byť zapojení do jej tvorby a uplatňovania;

21. víta rozsiahly konzultačný proces, ktorý Komisia uskutočňuje ku stratégii pre Pobaltie. Uskutočnili sa užitočné konferencie a diskusné fóra. Boli dôkazom rozsiahlej a hlbokjej angažovanosti v otázkach týkajúcich sa tematiky Baltského mora; táto angažovanosť je dôležitým zdrojom, na ktorom sa pri uplatňovaní stratégie dá stavať. Tieto podujatia tiež ukázali, že miestne

a regionálne orgány sú kľúčovými aktérmi pri všetkých štyroch stanovených cieľoch;

22. zdôrazňuje, že úspech stratégie pre Pobaltie závisí od toho, či budú k dispozícii zdroje na jej uskutočňovanie. Ak sa schváli, že na tento účel nebudú vyčlenené žiadne nové prostriedky, bude potrebné ich získať prostredníctvom presunov dostupných prostriedkov. Už čoskoro bude potrebné ujasniť, ako v tejto otázke postupovať, pričom musíme mať na pamäti ciele a požiadavky stratégie pre Pobaltie. Vo viacerých oblastiach politiky prebiehajú hodnotenia alebo diskusie o reformách, do ktorých je potrebné vniesť aspekty stratégie pre Pobaltie;

23. poukazuje na to, že ťažkosti sa nesmú podceňovať, aj keď existuje široká zhoda týkajúca sa problémov a nutných opatrení na ich riešenie. Zdá sa, že chýba ochota na vytváranie nových inštitúcií a na poskytovanie nových zdrojov. Namiesto toho sa argumentuje tým, že je potrebné účinnejšie využívať existujúce štruktúry a zdroje. Tento názor je síce chvályhodný, avšak VR poukazuje na to, že to nesmie byť ospravedlnením pre neuskutočnenie presunov a nedostatok nového úsilia. Zvlášť dôležité je preto prevziať politické vedenie a jednoznačnú zodpovednosť;

24. zdôrazňuje, že na vytvorenie stratégie, prerokovanie jej uplatňovania a prijatie vhodných rozhodnutí sú potrebné platformy a fóra, aj pokiaľ sa vychádza z predpokladu, že by sa nemali vytvárať žiadne nové štruktúry a organizácie;

25. navrhuje, aby Rada stanovovala spoločné ciele a činnosti v rámci stratégie a rozhodovala o nich. Všetky rozhodnutia by mala pripravovať pracovná skupina pod vedením Európskej komisie a za účasti predstaviteľov vlád pobaltských krajín, Európskej komisie, členov EP a volených zástupcov miestnej a regionálnej úrovne vybraných aj spomedzi členov Výboru regiónov;

26. navrhuje, aby túto prácu podporovalo aj fórum Baltského mora (Baltic Sea Forum), ktoré sa schádza raz za rok. Vo fóre je združené široké spektrum zainteresovaných strán, ktoré sú vybrané podľa tých istých zásad ako na konferenciách zainteresovaných strán, ktoré boli zorganizované v súvislosti s vypracovaním stratégie pre Pobaltie s cieľom diskutovať o jej zameraní a o uplatňovaní akčného programu. Na výročnej schôdzi fóra sa predkladá správa o následných opatreniach a výsledkoch, ktorá obsahuje regionálne ukazovatele a príklady. Pokiaľ pre určité oblasti politiky existujú zodpovední činitelia, vypracujú správu. V oblasti životného prostredia napr. vypracúva správu helsinská komisia (HELCOM). V tomto fóre je zastúpené aj Rusko a Nórsko;

27. zastáva názor, že by mal byť zastúpený vo fóre Baltského mora. Existujúca interregionálna skupina, ktorá sa zaoberá oblasťou Baltského mora, uspokojivo pokrýva tematiku stratégie pre Pobaltie a pokračuje vo svojej práci;

⁽¹⁾ Subregionálna spolupráca pobaltských štátov – BSSSC, Komisia pre Baltské more Konferencie periférnych prímorských regiónov, Baltic Development Forum, Euroregión Baltské more, Únia miest Baltského mora, B7 Baltic Islands Network.

28. zdôrazňuje, že aj keď je Stratégia pre Pobaltie stratégiou pre členské štáty EÚ nachádzajúce sa v tomto regióne, dôležitú úlohu pri realizácii vo väčšine jej politických oblastí zohráva aj Rusko. Na konkrétne otázky v súvislosti so stratégiou sa preto musí vytvoriť dialóg s Ruskom, ktorý bude založený na rovnoprávných vzťahoch a tvoríť doplnok k oficiálnemu všeobecnému dialógu v rámci Severnej dimenzie;

29. konštatuje, že vo všetkých krajinách zapojených do stratégie pre Pobaltie bude určený jeden vedúci zástupca vlády, ktorý má zvláštnu zodpovednosť za uplatňovanie stratégie. Táto osoba môže fungovať aj ako kontaktná osoba. Tento model by mohol vychádzať z modelu, ktorý sa od roku 2005 používa na uplatňovanie Lisabonskej stratégie;

30. konštatuje ďalej, že projekty, ktoré sú súčasťou stratégie pre Pobaltie, sa uskutočňujú v rámci existujúcich štruktúr štrukturálnych fondov. Priority stratégie pre Pobaltie sú zohľadnené v kritériách oprávnenosti a rozhodovacie grémium vykonáva kontrolu výsledkov. Osobitnou úlohou bude podpora hlavných zámerov („vlajkové projekty“), ktoré majú perspektívu Baltského mora posilniť v tých otázkach, ktoré sú obzvlášť dôležité pre úspešnú realizáciu stratégie. Okrem toho by mali vyvolať osobitný ohlas u verejnosti a mali by odrážať ambíciu dosiahnuť, aby sa Pobaltie stalo vzorovým regiónom;

31. zdôrazňuje, že projekty budú hrať podstatnú úlohu pri uplatňovaní, z čoho vyplývajú vysoké požiadavky na účastníkov projektov a záujemcov, aby sa – zamerajúc sa na výsledky – efektívne učili zo skúseností získaných z úspešných projektov. Príkladom toho, ako by to mohlo fungovať, je požiadavka na vzdelávanie, ktorá bola vznesená v rámci švédskej národnej stratégie pre využívanie štrukturálnych fondov v období rokov 2007 – 2013;

32. odporúča, aby už existujúcim organizáciám v oblasti Baltského mora bola pridelená zvláštna úloha; mohli by napr. byť súčasťou fóra Baltského mora (Baltic Sea Forum). Organizácie sú dôkazom tradície spolupráce, ktorá sa v tomto regióne za posledných 20 rokov vytvorila. Tieto organizácie poskytujú mnoho príkladov toho, ako krajiny susediace s EÚ v oblasti Baltského mora konštruktívne a úspešne spolupracujú;

33. poukazuje na to, že spolupráca v oblasti Baltského mora sa odráža aj v nespočetných partnerstvách miest v regióne. Tieto partnerstvá sú na jednej strane východiskom pre prehĺbenú spoluprácu pri riešení miestnych a regionálnych úloh, na druhej strane sú platformou pre stretávanie sa ľudí z rôznych kútov regiónu. Prostredníctvom týchto stretnutí bolo možné nadviazať kontakty a vybudovať spoločné bohatstvo skúseností a porozumenia. Vytvoril sa spoločný pohľad na minulosť, výzvy a problémy;

34. odporúča, aby zvláštna úloha účastníkov fóra Baltského mora spočívala v šírení poznatkov a informovaní občanov o stratégii pre Pobaltie, pretože bez aktívnej angažovanosti a spolupôsobenia občanov nemôže vzniknúť spoločné povedomie, ktoré potrebujeme;

Ekologická udržateľnosť

35. zdôrazňuje, že stratégia pre Pobaltie musí vychádzať z existujúcich stratégií a iniciatív, ktoré sa musia dôsledne uskutočňovať. Platí to predovšetkým pre plán činnosti komisie pre Baltské more HELCOM a pre námornú stratégiu. Program komisie HELCOM má navyše tú výhodu, že ho Rusko už schválilo;

36. zdôrazňuje, že nadradeným cieľom by mal byť trvalo udržateľný rozvoj, ktorý sa opiera o tri piliere Lisabonskej stratégie a Göteborgského programu – hospodársku, sociálnu a ekologickú udržateľnosť. Stratégia sa musí jasne riadiť poznatkom, že trvalo udržateľný rozvoj nie je hra s nulovým súčtom, v ktorej sú len víťazi a porazení. Celková perspektíva musí byť zachovaná a musí sa vychádzať z toho, ako rôzne oblasti politiky spolu súvisia a spoločne vytvárajú základ pre trvalo udržateľný rozvoj;

37. zdôrazňuje, že nedávne dramatické zhoršenie hospodárskej situácie v oblasti Baltského mora nesmie viesť k tomu, že sa otázky životného prostredia odsunú nabok;

38. zastáva názor, že na ciele environmentálnej udržateľnosti je obzvlášť jasné, aké dôležité je zapojenie Ruska a rozšíreného úmoria Baltského mora, teda aj Bieloruska a Ukrajiny, do stratégie pre Pobaltie, keď spomenieme len otázky nakladania s odpadom, dopravy, využívania energie, Kaliningradu a Petrohradu.

39. odporúča, aby cieľom činnosti v oblasti životného prostredia bolo dosiahnuť, aby sa Pobaltie stalo vzorovým regiónom v otázke ochrany životného prostredia, „regiónom osvedčených postupov“ v ekologickej udržateľnosti;

40. vidí osobitný problém Baltského mora v tom, že je to plytké more s obmedzeným spojením s oceánom. Jeho voda je pomerne studená, takže chemikálie sa len pomaly odbúravajú. Aj rozmanitosť biologických druhov je kvôli brackovej vode a chladnému podnebiu obmedzená. Výmena vody si vyžaduje veľa času. Celkovo z uvedených skutočností vyplýva, že trvá veľmi dlho, kým klesne obsah chemikálií alebo prebehne adaptácia na prehnojenie;

41. poukazuje na potrebu odborného územného plánovania pre pobrežné oblasti, ktoré by sa malo riadiť návrhmi šiestich regionálnych organizácií a sietí v oblasti Baltského mora (BSSSC, B7 Baltic Islands Network, Euroregión Baltské more, Baltic Development Forum, Komisia pre Baltské more Konferencie periférnych prímorských regiónov, Únia miest Baltského mora (UBC)). Súčasne sa pritom musí vychádzať z existujúcej kompetencie plánovania a zásada subsidiarity musí byť plne rešpektovaná;

42. považuje za nutné, aby sa znížili emisie plynov poškodzujúcich klímu prostredníctvom využívania obnoviteľných a ekologických zdrojov energie, ako aj účinnejšieho čistenia odpadových plynov. Je nevyhnutné znížiť na trvalo udržateľnú úroveň emisie z cestnej, námornej a leteckej dopravy;

43. poukazuje na to, že k najzávažnejším ekologickým problémom v oblasti Baltského mora patrí prehnojovanie. Prostredníctvom plánu činnosti komisie HELCOM sa má do roku 2021 dosiahnuť dobrý stav životného prostredia v oblasti Baltského mora. Pokiaľ ide o prehnojovanie, je to ctižiadostivý cieľ. Spočiatku je možné dosiahnuť významné výsledky s prijateľnými nákladmi tým, že sa zakročí proti najväčším zdrojom znečisťovania. Potom si však budú opatrenia vyžadovať čoraz vyššie náklady a na zabezpečenie trvalej udržateľnosti bude potrebné stanoviť vyššie požiadavky.

44. zdôrazňuje, že v súvislosti s prebiehajúcim prehodnocovaním spoločnej poľnohospodárskej politiky je potrebné jasne uviesť a zohľadniť vplyv na životné prostredie. Ďalším odporúčaným opatrením je zákaz fosfátov v práškoch na pranie. V Nemecku, vo Švédsku a iných členských krajinách už takýto zákaz platí, najmä pokiaľ ide o detergenty na pranie používané v domácnostiach. Teraz treba prepracovať smernicu 98/34/ES z 22. júna 1998 a nariadenie (ES) č. 648/2004 z 31. marca 2004 s cieľom zakázať na úrovni EÚ používanie fosfátov vo všetkých detergentoch, vrátane priemyselných detergentov a detergentov do umývačiek riadu. Účinnéjšie čistenie odpadových vôd od fosfátov by takisto viedlo k dobrým výsledkom;

45. zdôrazňuje, že námorná doprava je pre hospodársku integráciu oblasti Baltského mora rozhodujúcim faktorom a bude ním aj v budúcnosti. Pritom sa však musia riešiť narastajúce ekologické problémy. Plán činnosti komisie HELCOM poskytuje dobrý základ a existuje viacero hospodárnych opatrení, ktoré je možné prijať. Predovšetkým sa musia znížiť emisie oxidov sýry a dusíka. Na diskusnom fóre v Gdansku v októbri 2008 bolo preukázaných viacero návrhov, medzi iným zákaz námorných plavidiel, ktoré nespĺňajú platné bezpečnostné požiadavky (tzv. plavidlá nespĺňajúce normy). Ďalším opatrením by bolo zavedenie obchodu s emisími kvótami pre oxidy sýry a dusíka pre lode podľa modelu, ktorý sa využíva na pevnine. Ďalej by sa malo zakázať používanie medi v náteroch proti prachu na lodiach a člnoch. Lode, ktoré sú ukotvené v prístave, by mali mať možnosť jednoduchšie používať elektrinu z pobrežia;

46. poukazuje na to, že aj čistenie odpadových vôd je dôležitou oblasťou zlepšení, v ktorej má miestna a regionálna kompetencia kľúčový význam. Tu je potrebné odkázať na partnerstvo užívateľov vody „Water Users Partnership“, ktoré euroregión Baltské more zdôraznil vo svojom príspevku ku konzultáciám o stratégii pre Pobaltie a pri ktorom ide o lepšie spravovanie vodných zdrojov;

47. zdôrazňuje, že stavy rýb by sa nielen mali zachovať na dnešnej úrovni, ale mali by sa obnoviť. Spravovanie stavov rýb sa musí riadiť zásadami, ktoré sú prispôbené citlivému ekosystému Baltského mora. V tejto súvislosti víta skutočnosť, že osobitná charakteristika zdrojov rybolovu v Baltskom mori bola uznaná v nariadení (ES) č. 2187/2005 z 21. decembra 2005 na ochranu zdrojov rybolovu vo vodách Baltského mora, Beltov a Øresundu prostredníctvom technických opatrení. Chcel by zdôrazniť najmä to, že toto nariadenie, ktoré bolo prijaté po rozsiahlych konzultáciách so zainteresovanými stranami od 1. januára 2006 podstatne zjednodušilo riadenie zdrojov rybolovu v Baltskom mori

a umožnilo nahradiť viacstranné riadenie zdrojov rybolovu medzi krajinami hraničiacimi s Baltským morom v rámci Medzinárodnej baltickej rybárskej komisie (IBSFC) dvostranným riadením (Európska komisia a Ruská federácia);

48. pripomína, že cestovný ruch ako ústredný prvok hospodársky prosperujúcej oblasti Baltského mora musí byť tiež z hľadiska životného prostredia trvalo udržateľný. Dobré a prirodzené životné prostredie je dôležitou súčasťou obrazu, ktorý turisti o Pobaltí majú a ktorý ich do tohto regiónu priťahuje. Zároveň však cestovný ruch predstavuje nebezpečenstvo poškodenia životného prostredia, ktoré tento obraz môže narušiť;

Hospodársky prosperujúci región

49. konštatuje, že oblasť Baltského mora sa po dlhšej fáze silného hospodárskeho rastu teraz dostala do vážnej hospodárskej recesie. Je potrebné rýchlo konať, treba však mať na pamäti strategickú perspektívu, ktorá je východiskom stratégie pre Pobaltie. Vývoj hospodárstva je neoddeliteľne spojený so zmenami, a hoci sa kvôli akútnym problémom strategická perspektíva dostáva do úzadia, hlavné výzvy – demografický vývoj a medzinárodná hospodárska súťaž v kontexte globalizácie – zostávajú;

50. zdôrazňuje, že sa musí naďalej pracovať na účinnom a koordinovanom uplatňovaní vnútorného trhu v oblasti Baltského mora. Toto je dôležitý faktor hospodárskej prosperity oblasti Baltského mora. Prekážkami v obchodovaní a ťažkosťami spôsobenými byrokraciou sú postihnuté v prevažnej miere malé a stredné podniky. Rozdielny výklad ustanovení môže mať za následok vznik nových regionálnych prekážok v obchodovaní. Znalosť vnútorného trhu sa musí vo verejnej správe a súdnictve príslušných krajín zlepšiť. Dôležité sú aj fóra, na ktorých sa môžu uskutočniť dohody a výmena skúseností. V tejto súvislosti odkazuje na internetovú sieť SOLVIT (<http://ec.europa.eu/solvit/>), ktorá by mohla byť partnerom pri riešení problémov súvisiacich s uplatňovaním právnych predpisov v oblasti vnútorného trhu.

51. zdôrazňuje, že činnosť podnikov, predovšetkým malých a stredných, je predpokladom hospodársky prosperujúcej oblasti Baltského mora. Podnikateľské zmýšľanie a podnikateľská činnosť preto musí byť podporovaná. Je potrebné zlepšiť prístup MSP k rizikovému kapitálu.

52. odporúča vynaložiť úsilie na zlepšenie prístupu k rizikovému kapitálu na zakladanie podnikov, predovšetkým k počiatočnému kapitálu („seed money“). Okrem toho sa musí vyvinúť úsilie na posilnenie podnikateľského zmýšľania, najmä u mladých podnikateľov;

53. konštatuje, že pri zakladaní podnikov stojí často v popredí hospodárske zužitkovanie inovácií, nezávisle od toho, aké sú technicky náročné; odporúča preto v rámci stratégie pre Pobaltie rozvíjať témy, ako sú napr. koordinovaná politika priemyselných zoskupení, koordinované inovačné systémy, inovačné programy a „vlajkové projekty“. Mali by sa zlepšiť možnosti aktérov požiadať o prostriedky na výskum a vývoj aj v iných pobaltských krajinách než vo vlastnej krajine;

54. poukazuje ďalej na to, že postoj k podnikateľskému zmýšľaniu sa vytvorí veľmi skoro. Preto je nutné viesť k podnikateľskému zmýšľaniu a hovoriť o ňom na vyučovaní v školách, na univerzitách a vysokých školách;

55. navrhuje, aby krajiny zahrnuté do stratégie pre Pobaltie vypracovali spoločný program na podporu trvalo udržateľného cestovného ruchu v regióne. V tejto súvislosti by sa mala zdôrazniť najmä hodnota prírody a životného prostredia, ako aj bohaté kultúrne a historické dedičstvo;

56. poukazuje na to, že oblasť Baltského mora disponuje bohatými zdrojmi surovín, najmä nerastných surovín a dreva. Malo by sa uvažovať o vytvorení špecifickej stratégie pre nerastné suroviny v tomto regióne, ktorá by zohľadňovala návrh smernice, ktorou sa ustanovuje rámec pre ochranu pôdy (KOM(2006) 232 v konečnom znení) (pozri stanovisko VR CdR 321/2006). Tento návrh stanovuje spoločné ciele v oblasti ochrany pôdy, no napriek tomu umožňuje členským štátom pomerne vysokú pružnosť pri výbere spôsobov, ako tieto ciele dosiahnuť (povinnosť dosiahnuť cieľ, avšak možnosť zvoliť nástroje). Pre prosperujúce hospodárstvo je dôležité, aby sa tieto zdroje ťažili a spravovali udržateľným a účinným spôsobom. Z toho vyplývajú vysoké nároky na infraštruktúru udržateľnej dopravy;

57. konštatuje, že otázky energie majú pre rozvoj hospodárstva v oblasti Baltského mora kľúčový význam a budú ho mať aj v budúcnosti. Snahy o dosiahnutie vyššej energetickej účinnosti sú pritom dôležité, avšak bezpečné a stabilné zásobovanie energetickými zdrojmi a elektrinou má naďalej rozhodujúci význam. Z historických dôvodov sú baltické štáty ešte stále napojené na ruskú rozvodnú sieť elektrickej energie. Musia sa integrovať do severskej a európskej rozvodnej siete elektrickej energie, a stať sa súčasťou trhu s energiou pre EÚ a oblasť Baltského mora. To si vyžaduje pripojky, prispôbenie pravidiel a investície do infraštruktúry;

58. zdôrazňuje, že voľný pohyb pracovníkov je dôležitou súčasťou integrácie v oblasti Baltského mora. Je dôležité dôsledne zaviesť do praxe voľný pohyb osôb;

59. súhlasí s názorom Siete pobaltských odborových organizácií (BASTUN), že do stratégie pre Pobaltie by mal byť zaradený sociálny rozmer. Stratégia by sa mala využívať na zabezpečenie spravodlivých a dobre fungujúcich trhov práce v tomto regióne. Dôstojné pracovné podmienky by sa mali považovať za dôležitý aspekt konkurencieschopnosti regiónu. Sú stále dôležitejšou výhodou v konkurenčnom boji o vysoko kvalifikované pracovné sily;

60. zdôrazňuje, že znalosti, a tým tzv. „piata sloboda“, čiže voľná mobilita znalostí, budú zohrávať kľúčovú úlohu pri budúcej konkurencieschopnosti a rozvoji hospodárstva. Dôležitým aspektom je mobilita študentov v oblasti Baltského mora. Táto mobilita však v súčasnosti ide pomimo tento región. Podiel mladých ľudí, ktorí chcú študovať v Pobaltí, je malý, hoci by to pre hlbšiu hospodársku integráciu bolo dôležité. Štúdium v oblasti Baltského mora nie je zjavne vnímané ako faktor, ktorý by napomáhal úspešnej kariére. Dôležitou úlohou stratégie pre Pobaltie

je analyzovať, prečo to tak je a čo sa dá urobiť pre to, aby štúdium v inej pobaltskej krajine bolo považované za príťažlivú alternatívu. Ide o kvalitu štúdia a zrejme aj o jazykové znalosti;

61. považuje mobilitu výskumných pracovníkov a výsledkov výskumu za faktor úspešnosti rozvoja v Pobaltí. Podpora mobility výskumných pracovníkov veľmi závisí od toho, či sú k dispozícii zaujímavé projekty a financovanie. Musí sa rozvíjať spolupráca medzi rôznymi aktérmi, tak medzi univerzitami a vysokými školami, ako aj medzi akademickou obcou, hospodárstvom a verejnými aktérmi v rámci modelu Triple-Helix;

Prístupný a príťažlivý región

62. zastáva názor, že snaha dosiahnuť, aby sa Pobaltie stalo prístupným a príťažlivým regiónom, musí vychádzať z toho, že ide tak o fyzickú infraštruktúru, napr. dopravné systémy, ako aj o znalostnú infraštruktúru na prenos poznatkov, informácií, služieb a pod. Ďalej ide najmä o to, aby sa vytvorilo regionálne prepojenie vnútroštátnych štruktúr a systémov. V súčasnosti prevláda tendencia plánovať infraštruktúru len po hranice. Výhladovo by bolo potrebné vytvoriť integrovanú oblasť Baltského mora, čo predpokladá, že sa musí rovnako vážne brať perspektíva východ-západ ako perspektíva sever-juh. Dopravné koridory východ-západ vytvoria prístup k trhom na východ a juhovýchod od Baltského mora;

63. poukazuje na to, že štruktúra oblasti Baltského mora sa vyznačuje veľkou nerovnováhou medzi veľmi riedko osídlenými oblasťami na severe a hustejšie osídlenými oblasťami na juhu. Vzdialenosti medzi centrami osídlenia sú na severe veľké a dopravná sieť je riedka; prepojenie pobaltských krajín a najsevernejších regiónov s hlavnými oblasťami Pobaltia by sa malo zlepšiť a zahrnúť do transeurópskej dopravnej siete. Je potrebné bezprostredne zlepšiť kapacitu železníc;

64. odporúča, aby sa cezhraničné dopravné toky vo väčšej miere než doteraz plánovali spoločne, aby sa urýchlila integrácia. Je možné napríklad počítať s lepším dopravným tokom, ak sa na železničnú dopravu bude nazeráť z celkového pohľadu a smernice EÚ o železničnej doprave sa budú vykladať koordinovanejšie;

65. poukazuje na to, že zvláštnosťou regionálneho dopravného systému v oblasti Baltského mora je to, že všetky dopravné prostriedky budú rovnako dôležité. Doprava sa bude uskutočňovať po zemi a na mori, napr. preprava tovaru po železnici a na krátkych námorných trasách, ale aj vo vzduchu. Preto je bezpodmienečne nutné navrhnúť dopravné koridory, ktoré umožnia bezproblémový prechod medzi týmito druhmi dopravy, t. j. intermodalitu. Toto predstavuje veľkú logistickú výzvu, a ani aspekty udržateľnosti nie sú o nič menej dôležité;

66. zdôrazňuje, že bude dôležité lepšie využívať existujúce systémy. Je potrebné zistiť a odstrániť nedostatočné kapacity. Nadnárodné, vnútroštátne, regionálne a miestne dopravné systémy musia byť navzájom prepojené;

67. zastáva názor, že je potrebné rýchlo vybudovať cezhraničné časti transeurópskych dopravných sietí (TEN-T), pričom treba pamätať na zlepšenie „modality“, ako aj na spoluprácu v rámci konkurencieschopných logistických sietí;

68. zdôrazňuje, že aj keď pozemná a námorná doprava bude tvoriť podstatnú zložku nákladnej dopravy a z veľkej časti aj osobnej, význam leteckej dopravy pre mobilitu ľudí v regióne sa nesmie prehliadať. Bezpodmienečne sa musí rozvíjať aj infraštruktúra leteckej dopravy, a to najmä na regionálnych letiskách;

69. pripomína význam, ktorý most cez Öresund ako investícia do infraštruktúry nadobudol pre regionálny hospodársky život a pre odstránenie nedostatočných kapacít. Aj most cez úžinu Fehmarnbelt by mal zásadný význam a práce na ňom by sa mali čím skôr začať;

70. poukazuje na to, že okrem investícií do fyzickej infraštruktúry je potrebné urýchliť aj vytvorenie fungujúcej a integrovanej infraštruktúry založenej na vedomostiach, t. j. informačné a komunikačné technológie musia byť prioritou. Takéto investície budú pre budúcu konkurencieschopnosť a rozvoj obzvlášť dôležité a budú vyžadovať investície tak do softvéru, ako aj hardvéru. Do posledne menovanej kategórie patrí ďalšie rozšírenie širokopásmových pripojení v regióne, čo by mohlo byť vlajkovým projektom. Mal by byť zavedený regionálny dohľad s cieľom zabezpečiť transparentnosť a koordináciu. Neutralita poskytovateľov je dôležitá, aby rozširovanie širokopásmových pripojení nebolo viazané na poskytovateľa a nevedlo tak k miestnym alebo regionálnym monopolom. „Mäkkú infraštruktúru“ tvoria napr. spoločné normy, napríklad pre elektronickú identifikáciu v celej oblasti Baltského mora. To je predpoklad obchodu so službami založenými na IKT.

Bezpečný región

71. pripomína, že Baltské more patrí z hľadiska dopravy k najviac využívaným moriam na svete a ani v budúcnosti sa to nemení. V súčasnosti sa na ňom plaví viac ako 2 000 lodí denne. Aj keď tu hospodárska stagnácia zanechala svoje stopy, lodnej dopravy bude neustále pribúdať. Medzinárodná námorná organizácia (IMO) Spojených národov vyhlásila Baltské more – až na ruské výsostné vody – za zvlášť citlivú morskú oblasť (Particularly Sensitive Sea Area – PSSA), čo otvára možnosť prijať ochranné opatrenia, pokiaľ ide o dopravu v Baltskom mori;

72. upozorňuje na to, že v dôsledku vyššieho objemu dopravy porastú požiadavky na spoločnú pripravenosť a schopnosť zasahu. Tvrdo povedané, otázka neznie, či, ale kedy dôjde v Baltskom

mori k väčšiemu nešťastiu. Jeho vplyv by v tomto prípade presahoval hranice krajín, čo vysvetľuje požiadavku príslušnej cezhraničnej pripravenosti a schopnosti reagovať;

73. podporuje koordinovanú pripravenosť a koordinovanú štruktúru pre účinný zásah. Miestna a regionálna perspektíva musí byť od začiatku začlenená. Výbor regiónov navrhuje, aby sa akčný plán „Baltic Master Project Action Plan“ uskutočňoval prostredníctvom preventívneho plánovania pripravenosti, rozvoja a posilnenia plánovania pre pobrežné oblasti v celom Pobaltí a lepšou kontrolou pohybu lodí v Baltskom mori. Upozorňuje v tejto súvislosti na nariadenie o tankeroch s jednoduchým trupom ⁽¹⁾ a víta skutočnosť, že Európsky parlament 11. marca 2009 schválil tretí legislatívny balík námornej bezpečnosti, tzv. balík ERIKA III. Tento balík, ktorý vstúpi do platnosti v roku 2012 zahŕňa nielen odškodnenie cestujúcich, ale aj inšpekcie, vybavenie lodí automatickým systémom identifikácie lodí (AIS), štátny prístavný dozor, poistenie lodí, vyšetrovanie nehôd a určenie orgánu, ktorý je oprávnený určiť útočisko pre lode v núdzi. Výbor však zdôrazňuje, že je potrebné rozšíriť kapacity systému na monitorovanie dopravy, ktorý sa používa vo Fínskom zálive tak, aby pokrýval celú oblasť Baltského mora. Okrem toho sa odporúča zavedenie spoločného mechanizmu na monitorovanie súladu s ustanoveniami;

74. zdôrazňuje, že ďalšou dôležitou oblasťou, ktorej sa musí v rámci stratégie pre Pobaltie venovať pozornosť, sú otázky zdravia obyvateľov. Problémy by mohli vzniknúť odchodom mladých ľudí z vidieka do miest z dôvodu rýchlych hospodárskych zmien. Veľké rozdiely medzi skupinami obyvateľstva, v ktorých chudoba môže dokonca ešte narastať, napr. u detí, je a naďalej zostáva veľkým sociálnym problémom. Vylúčenie, ktoré vedie k požívaniu alkoholu a užívaniu drog, a zdravotné problémy spôsobené životným štýlom sú ďalšími sociálnymi problémami, ktoré je potrebné riešiť koordinovane a na regionálnej úrovni;

75. považuje za obzvlášť dôležité, aby sa otázky zdravia riešili spoločne s pobaltskými krajinami, ktoré susedia s EÚ. V Rusku, Bielorusku a na Ukrajine existuje veľa problémov v oblasti verejného zdravia. V tomto prípade je dôležité nasledovať príklad Severnej dimenzie a jej príslušnej platformy „Northern Dimension Partnership in Public Health and Social Well-being“ (NDPHS). Toto partnerstvo by malo byť dôležitým východiskom, ktorého by sme si mali byť viac vedomí;

76. poukazuje na to, že prvou prioritou platformy NDPHS musí byť dostať šírenie infekčných chorôb pod kontrolu. Patrí sem napr. HIV/AIDS, tuberkulóza a problém antimikrobiálnej rezistencie. Ďalšou prioritou by malo byť zlepšenie sociálnych podmienok;

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 417/2002 z 18. februára 2002 o urýchlennom zavedení konštrukčných požiadaviek na dvojité alebo ekvivalentný trup pre ropné tankery s jednoduchým trupom.

77. pripomína, že organizovaný zločin je vážnou hrozbou pre bezpečnosť v oblasti Baltského mora. Zločinecké organizácie si počínajú stále rafinovanejšie a v čoraz väčšej miere pôsobia cezhranične. Pobaltské štáty preto musia v boji proti organizovanému zločinu, pašovaniu drog a obchodu s ľuďmi v regióne aj naďalej postupovať spoločne. To by sa malo v stratégii pre Pobaltie zdôrazniť. Už existuje regionálna policajná spolupráca v rámci pracovnej skupiny pre organizovaný zločin v oblasti Baltského mora („Task Force on Organised Crime in the Baltic Sea Region“ – (BSTF)). Na tejto spolupráci sa zúčastňuje aj Nórsko, Island a Rusko, ako aj Europol a Interpol. V rámci stratégie pre Pobaltie by

sa táto spolupráca mala posilniť ako doplnenie spolupráce, ktorá sa uskutočňuje aj v rámci EÚ;

78. zdôrazňuje potrebu ochrany strategickej infraštruktúry, teda zariadení alebo systémov, ktoré sú nevyhnutné na zabezpečenie kľúčových spoločenských funkcií, zdravotnej starostlivosti, bezpečnosti a hospodárskeho alebo sociálneho blaha občanov. Pretrhnutie prevádzky alebo zničenie týchto zariadení môže mať závažné dôsledky. Doprava, zásobovanie energiou a výmena informácií sú príkladom kľúčových činností, ktoré si vyžadujú fungujúcu infraštruktúru.

V Bruseli 22. apríla 2009

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regiónov „úloha miestnych a regionálnych orgánov v rámci východného partnerstva“

(2009/C 200/07)

VÝBOR REGIÓNOV

- poukazuje na významnú úlohu miestnych a regionálnych orgánov v rámci ESP v súvislosti s východným partnerstvom. Zameria sa predovšetkým na prínos týchto orgánov k územnému rozvoju, zlepšeniu hospodárskych vzťahov, posilňovaniu dodržiavania ľudských práv a základných slobôd, k uľahčeniu mobility a na ich pomoc pri nadviazovaní vzájomných kontaktov;
- chce rozvíjať formy užšej spolupráce s krajinami zapojenými do východného partnerstva. Založenie Miestneho a regionálneho zhromaždenia krajín východnej Európy a južného Kaukazu, ktoré by bolo inštitucionálnou platformou pre pravidelný dialóg a spoluprácu, by mohlo byť krátkodobým cieľom pre oficiálnu spoluprácu po tom, ako sa podarí vytvoriť konkrétne a jasné formy spolupráce;
- trvá na tom, aby boli miestne a regionálne orgány po boku ústredných vlád zapojené od čo najskoršieho štádia do vypracúvania dohôd o pridružení, strategických dokumentov a akčných plánov dohodnutých dvojstranne medzi Európskou úniou a krajinami východného partnerstva, najmä v rámci ESP, a to pokiaľ ide o prípravu, implementáciu a hodnotenie národných indikatívnych programov;
- podporuje presadzovanie užších vzťahov medzi regionálnymi a miestnymi orgánmi EÚ a ich partnerskými orgánmi v krajinách východného partnerstva prostredníctvom existujúcich európskych inštitucionálnych platforiem pre pravidelný politický dialóg a konkrétnych spoločných projektov s cieľom nadviazať spoluprácu zameranú na budúce založenie „Miestneho a regionálneho zhromaždenia krajín východnej Európy a južného Kaukazu“.

Hlavný spravodajca: pán István Sértő-Radics (HU/ALDE) starosta obce Uszka

Referenčné dokumenty

Žiadosť českého predsedníctva Rady Európskej únie o vypracovanie stanoviska na tému „Úloha miestnych a regionálnych orgánov v rámci východného partnerstva“ a „Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade: Východné partnerstvo“,

KOM(2008) 823 v konečnom znení

I. VŠEOBECNÉ PRIPOMIENKY

VÝBOR REGIÓNOV,

1. zdôrazňuje význam rozvoja nového východného partnerstva v rámci európskej susedskej politiky (ESP). Rozdiely medzi jednotlivými krajinami začlenenými do ESP a ich najnovší politický vývoj, nejednotnosť v očakávaniach a diskusia o procese rozšírenia, strategické partnerstvo EÚ s Ruskom a požiadavka na vytvorenie východnej dimenzie súbežne s barcelonským procesom: Úniou pre Stredozemie viedli, na základe švédsko-poľského návrhu, k vytvoreniu východného partnerstva. Krajiny začlenené do ESP, ktoré je potrebné zohľadniť pri rozvoji východného partnerstva sú: Arménsko, Azerbajdžan, Bielorusko, Gruzínsko, Moldavsko a Ukrajina. Okrem Bieloruska sú všetky tieto krajiny členmi Rady Európy. Európska komisia vypracovala návrh, o ktorom bude rozhodnuté počas summitu východného partnerstva na jar 2009. Hlavným cieľom východného partnerstva bude posilnenie cezhraničnej alebo medziregionálnej spolupráce a budovanie inštitúcií. Miestne a regionálne orgány môžu do tohto procesu prispievať budovaním vzťahov a propagovaním európskej integrácie, aby sa vyriešili a odstránili nedostatky súčasnej ESP;

2. poukazuje na významnú úlohu miestnych a regionálnych orgánov v rámci ESP v súvislosti s východným partnerstvom. Zameria sa predovšetkým na prínos týchto orgánov k územnému rozvoju, zlepšeniu hospodárskych vzťahov, posilňovaniu dodržiavania ľudských práv a základných slobôd, k uľahčeniu mobility a na ich pomoc pri nadväzovaní vzájomných kontaktov;

3. víta úspech určitých opatrení a iniciatív a tiež skutočnosť, že ESP sa opiera o existujúce dohody o partnerstve a spolupráci, ktoré naďalej ostávajú právnym základom vzťahov. Na takomto základe sa prijímajú bilaterálne akčné plány ESP medzi EÚ a partnerskou krajinou, v ktorých je stanovený program politických a hospodárskych reforiem. Podnetmi na napredovanie v reformách sú: väčšia integrácia do európskych programov a sietí, rozsiahlejšia pomoc a zlepšenie prístupu na trh. I keď rozmanitosť, spoločná zodpovednosť a regionálna integrácia sú hlavnými základmi ESP, táto politika pokrýva širokú škálu krajín s rôznymi problémami, a preto je potrebný cielenejší prístup;

4. súhlasí s návrhom prehĺbiť existujúcu bilaterálnu spoluprácu liberalizáciou vízovej povinnosti, vytvorením zóny voľného obchodu, väčšou podporou reforiem jednotlivých odvetví, zintenzívnením kontaktov medzi ľuďmi, vytvorením nových akčných plánov s jasne stanovenými referenčnými hodnotami a zosúladením s európskymi štandardami, ako aj prostredníctvom záväznejších dohôd, ktoré by nahradili dohody o partnerstve a spolupráci. Európska komisia vo svojom návrhu ďalej vyzýva na posilnenie mnohostrannej spolupráce, ktorá by dopĺňala severnú dimenziu a Čiernomorskú synergiu, a k tomu, aby bola táto spolupráca orientovaná na projekty. V návrhu sú ako prioritné oblasti tejto spolupráce určené: politická oblasť a oblasť bezpečnosti, hraničný a cezhraničný pohyb, hospodárske, finančné, environmentálne a sociálne oblasti;

5. súhlasí tiež s návrhom Európskej komisie na prehĺbenie hospodárskej integrácie prostredníctvom rozsiahlych a komplexných oblastí voľného obchodu, a to v závislosti od členstva partnerských krajín vo Svetovej obchodnej organizácii (WTO), ďalej s návrhom na zvýšenie mobility prostredníctvom jednoduchšieho udeľovania víz a správou hraníc, na zaručenie energetickej bezpečnosti pomocou pochopenia vzájomnej energetickej závislosti, na podporu hospodárskeho a sociálneho rozvoja vďaka regionálnym a nadnárodným programom. V rámci podpory mnohostrannej spolupráce bude východné partnerstvo predstavovať fórum na výmenu informácií, prípravu spoločných aktivít a bude dopĺňať proces modernizácie. Mnohostranná spolupráca bude prebiehať na vládnej a ministerskej úrovni, ako aj v rámci tematických platforiem, kde sa budú stanovovať ciele a hodnotiť dosiahnutý pokrok. Tieto platformy sa budú zameriavať na demokraciu, riadenie a stabilitu, hospodársku integráciu, energetickú bezpečnosť, kontakty medzi ľuďmi;

6. ak budú dodržané podmienky pravidla stanoveného v čase schvaľovania finančného výhľadu, na základe ktorého budú 2/3 rozpočtu ESP určené pre juh a 1/3 pre východ, podporuje návrh Európskej komisie zvýšiť čiastku 450 miliónov EUR pridelenú v roku 2008 na 785 miliónov EUR v roku 2013. To by predstavovalo dodatočný prídelen 350 miliónov EUR a prerozdelenie 250 miliónov EUR z čiastky určenej na regionálne programy ESP na obdobie 2007 – 2013. Spustenie iniciatívy východné partnerstvo je plánované na jar 2009 počas mimoriadneho summitu. Až dotedy ostáva v platnosti pôvodná ESP a jej nástroj;

7. poukazuje na to, že nástroj európskeho susedstva a partnerstva (ENPI), ktorý zahŕňa tiež Rusko, by mal byť pružnejší a viac politicky orientovaný, a jeho cieľom by mal byť trvalo udržateľný rozvoj a aproximácia politických stratégií a noriem EÚ. Na rozpočtové obdobie 2007 – 2013 bolo pridelených približne 12 miliárd EUR, čo predstavuje nárast o 32 %, avšak 62 % z týchto prostriedkov je vyčlenených pre južných susedov a iba 38 % pre východné krajiny. Tento rozdiel je menej zjavný v prepočte na obyvateľa, ale nie je odrazom úsilia o posilnenie východnej dimenzie;

8. rovnako upozorňuje na to, že národné programy v rámci nástroja európskeho susedstva a partnerstva (ENPI) sú rozpracované v rámci jednotlivých národných strategických dokumentov (CSP) a finančné prostriedky sú pridelené v závislosti od národných indikatívnych programov (NIP). V národných strategických dokumentoch sa pre každú partnerskú krajinu stanovujú tri až štyri priority, avšak vo všetkých je obsiahnutý odkaz na posilnenie administratívnych kapacít a dobrú správu vecí verejných. V národných indikatívnych programoch všetkých partnerských krajín by mala byť miestna a regionálna správa začlenená ako podkategória v rámci priority budovania právneho štátu. Ďalší aspekt, ktorý oslabuje vplyv ESP na miestne a regionálne orgány je to, že národné strategické dokumenty a národné indikatívne programy pokrývajú kontakty medzi ľuďmi, avšak takmer výlučne len v oblasti vzdelávania a výskumu. V tomto smere môže zohrávať významnú úlohu miestna a regionálna správa, ako sa to preukázalo v rámci programov cezhraničnej spolupráce, ktoré by preto mali byť uznávané;

9. Výbor regiónov si rovnako všíma, že v strategickom dokumente o cezhraničnej spolupráci v rámci ENPI na obdobie 2007 – 2013 stanovila Európska komisia štyri oblasti spolupráce: hospodársky a sociálny rozvoj, spoločné výzvy v oblasti životného prostredia, verejného zdravia a boja proti organizovanému zločinu, správu hraníc a medziludské vzťahy. Je potrebné vyžadovať veľkú angažovanosť miestnych a regionálnych orgánov, čo znamená tiež väčšiu spoluprácu v menšom rozmere, väčšiu podporu opatreniam miestnych a regionálnych orgánov na budovanie kapacít a uprednostnenie aktivít zameraných na zlepšenie životnej úrovne v pohraničných oblastiach;

10. poukazuje na to, že niektoré z otázok, ktoré riešia krajiny daného regiónu, ako napr. budovanie nadnárodných koridorov, správa cezhraničných environmentálnych otázok, správa hraníc a riadenie migrácie, boj proti terorizmu a medzinárodnému organizovanému zločinu či medziludské kontakty, majú vo svojej podstate cezhraničný charakter a niekedy je možné tieto otázky účinne riešiť len v rámci spolupráce na nižšej ako štátnej úrovni. Preto, pokiaľ ide o strategický dokument ENPI EÚ pre východný región na obdobie 2007 – 2013, vzájomná spolupráca medzi partnerskými krajinami, ako aj medzi Európskou úniou a týmito krajinami by mala poskytovať pomoc smerujúcu k spoločným cieľom ESP, v rámci ktorej by existovalo jednoznačné uprednostnenie pomoci na nižšej ako štátnej úrovni;

11. je presvedčený, že iniciatívy zo strany EÚ, ako aj zo strany partnerov z východného partnerstva, ktoré sa zameriavajú len na diplomatický rozmer, nepovedú k trvácnym riešeniam, kým do rámca diskusií nebude začlenená miestna demokracia, a to pokiaľ ide o jej posilnenie, ako aj o priamu spoluprácu medzi regiónmi a mestami na oboch stranách – na strane Európskej únie i v krajinách východného partnerstva;

12. v tomto duchu víta skutočnosť, že úlohou medziregionálneho programu bude podpora efektívneho uplatňovania ESP a snaha postupne posilňovať dialóg a spoluprácu medzi EÚ a jej susedmi, ako aj medzi susedmi navzájom, na základe strategického dokumentu medziregionálneho programu ENPI na obdobie 2007 – 2013. Podpora spolupráce medzi miestnymi aktérmi bude spočívať vo výmene skúseností z programov v rámci ESP a jej cieľom bude posilniť demokratické riadenie a trvalo udržateľný regionálny a miestny rozvoj. Pri zakladaní a budovaní partnerstiev, v rámci projektov rôznych zainteresovaných strán a tiež v rámci šírenia výsledkov ďalším miestnym orgánom v partnerských krajinách, sa dôraz kladie na prístup „zdola nahor“;

13. zdôrazňuje, že východné partnerstvo by malo umožniť prechod zo systému výlučne medzivládnej spolupráce na projekt dialógu medzi občanmi a najmä na spoluprácu medzi EÚ a krajinami východného partnerstva, a to zapojením ich miestnych a regionálnych orgánov do konkrétnych spoločne dohodnutých projektov, ktoré by boli súčasťou globálnej stratégie založenej na potrebách občanov a na solidarite;

14. domnieva sa, že jednou z podmienok úspešnej spolupráce medzi EÚ a krajinami východného partnerstva a užšieho partnerstva v rámci ESP je stanovenie nových katalytických tém, aby si občania uvedomili reálny prínos. To možno dosiahnuť premenou vyhlásení na hmatateľné opatrenia, ktoré by odzrkadľovali skutočný záväzok miestnych a regionálnych politických predstaviteľov a otvorenú a aktívnu komunikáciu;

15. poznamenáva, že nízka úroveň miestnej demokracie a skutočného procesu decentralizácie v krajinách východného partnerstva často obmedzuje akcieschopnosť miestnych a regionálnych orgánov a občianskej spoločnosti vo verejných politických opatreniach;

16. konštatuje tiež, že decentralizácia a participatívna miestna správa nejdú vždy ruka v ruku. V niektorých štátoch, v rámci Európskej únie i mimo nej, stoja miestne i regionálne orgány spoločne pred výzvou ako zvýšiť volebnú účasť a posilniť angažovanosť občanov a zapojiť združenia do vypracovávania stratégií a priprav veľkých mestských alebo regionálnych projektov;

17. poukazuje na ochotu a úsilie miestnych a regionálnych orgánov prispieť k obohateniu východného partnerstva, ktoré by nemalo byť riadené len národnými vládami a Európskou komisiou. *Zainteresovanými aktérmi východného partnerstva* by sa mala stať široká občianska spoločnosť a rôzne ďalšie subjekty. Miestne a regionálne orgány, rôzne podniky, mimovládne organizácie (v EÚ i v partnerských krajinách) sa musia stať neoddeliteľnou súčasťou celého procesu východného partnerstva;

18. v súlade s predchádzajúcimi stanoviskami poukazuje na to, že je dôležité zapojiť miestne a regionálne orgány do celého procesu plánovania, uplatňovania, monitorovania a hodnotenia východného partnerstva a ESP, a to predovšetkým v takých oblastiach, v ktorých majú miestne a regionálne orgány rozsiahlu a priamu právomoc;

19. preto opakovane žiada, aby boli miestne a regionálne orgány uznané za kľúčových partnerov v rámci ESP, v súvislosti s východným partnerstvom;

20. je si vedomý úlohy a skúseností rôznych miestnych, regionálnych, národných, európskych a medzinárodných sietí a združení pôsobiacich v rámci decentralizovanej spolupráce medzi krajinami východného partnerstva, ako aj ich odbornosti a znalosti „terénu“. Z toho vyplýva potreba posilniť spoločné úsilie a zosúladiť ciele projektov decentralizovanej spolupráce s cieľmi východného partnerstva na dosiahnutie optimálnych výsledkov;

21. domnieva sa, že cieľ ESP, ktorý spočíva v podpore transformačného procesu v susedských krajinách, je v súlade s normami EÚ. Veľkou ambíciou ESP je ísť nad rámec spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky a nad rámec bežných zahraničných vzťahov EÚ s tretími krajinami. Partnerským krajinám ESP bola ponúknutá možnosť účasti na európskom integrovanom priestore štyroch slobôd, pokiaľ budú implementovať príslušné právne predpisy EÚ, i keď bez perspektívy členstva v Európskej únii;

22. podporuje politickú, hospodársku a odvetvovú modernizáciu krajín východného partnerstva prostredníctvom nových mechanizmov, ako sú *nový nástroj partnerstva* a *odvetvové nástroje*;

23. víta skutočnosť, že Európska komisia vyzvala Výbor regiónov, aby sa zapojil do východného partnerstva, najmä do práce v rámci tematických platforiem *Demokracia, dobrá správa vecí verejných a stabilita* a *Kontakty medzi ľuďmi*;

24. chce rozvíjať formy užšej spolupráce s krajinami zapojenými do východného partnerstva. Založenie Miestneho a regionálneho zhromaždenia krajín východnej Európy a južného Kaukazu, ktoré by bolo inštitucionálnou platformou pre pravidelný dialóg a spoluprácu, by mohlo byť krátkodobým cieľom pre oficiálnu spoluprácu po tom, ako sa podarí vytvoriť konkrétne a jasné formy spolupráce.

II. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

25. Výbor regiónov žiada Európsku komisiu, aby uskutočnila revíziu procesu prípravy regionálnych indikatívnych programov, o ktorých by sa malo rokovať medzi EÚ a krajinami východného partnerstva na základe potrieb a kapacít jednotlivých krajín, ako aj ich záujmov a záujmov EÚ. Plánovanie na národnej úrovni sa musí realizovať spoločne s vládou partnerskej krajiny a Európskou komisiou, ktorá by mala spolupracovať s partnerskými krajinami pri príprave jednotlivých regionálnych indikatívnych programov;

26. preto vyzýva partnerov, aby zaručili postupné uplatňovanie priorít a cieľov regionálnych indikatívnych programov. Okrem toho je potrebné revidovať *komunikačný mechanizmus medzi EÚ a partnerskou krajinou*. Preto, pokiaľ má byť východné partnerstvo efektívnejšou politikou, pravidelné schôdze o podávaní správ a spätnej väzby by mali byť povinné, a mal by byť určený kontrolný orgán poverený dohliadaním nad týmto postupom;

27. víta zameranie východného partnerstva na mobilitu, domnieva sa však, že návrh Komisie nie je dostatočne explicitný pokiaľ ide o obsah plánovaných paktov o „mobilita a bezpečnosť“ (bod 3.3 oznámenia). Nabáda preto EK, aby svoj návrh lepšie vysvetlila, aby partneri východného partnerstva jasne vedeli a chápali, čo treba urobiť a čo môžu zase oni očakávať od EÚ;

28. víta úmysel Európskeho parlamentu prijať výzvu Európskej komisie a zaradiť združenie *EuroNest* do rámca východného partnerstva;

29. schvaľuje, aby VR a miestne a regionálne zhromaždenie východného partnerstva zohrávali kontrolnú úlohu, predovšetkým pokiaľ ide o monitorovanie práce spoločných národných podvýborov EÚ súvisiacej s východným partnerstvom v tematických oblastiach *Demokracia, dobrá správa vecí verejných a stabilita* a *Kontakty medzi ľuďmi*, vrátane otázok sociálneho a hospodárskeho rozvoja, regionálneho rozvoja, cezhraničnej spolupráce, administratívnych reforiem a decentralizácie v krajinách VP;

30. vyzýva riadiace orgány východného partnerstva, aby nielen politicky uznali miestne a regionálne orgány, ale aby ich aj formálne a konkrétne zapojili do procesu spolupráce a do východného partnerstva;

31. trvá na tom, aby boli miestne a regionálne orgány po boku ústredných vlád zapojené od čo najskoršieho štádia do vypracúvania dohôd o pridružení, strategických dokumentov a akčných plánov dohodnutých dvojstranne medzi Európskou úniou a krajinami východného partnerstva, najmä v rámci ESP, a to pokiaľ ide o prípravu, implementáciu a hodnotenie národných indikatívnych programov;

32. preto vyzýva vlády krajín východného partnerstva, aby na vnútroštátnej úrovni zaviedli mechanizmy štruktúrovaného dialógu a konzultácie s aktérmi na nižšej ako štátnej úrovni (na miestnej a regionálnej úrovni), so sociálnymi partnermi a občianskou spoločnosťou, a to začlenením sietí a združení miestnych a regionálnych orgánov;

33. domnieva sa, že existujúce *odvetvové nástroje ESP* (tematický dialóg, účasť na programoch a v agentúrach Spoločenstva a odvetvové dohody) by mali byť zosúladené s tým, čo ponúka východné partnerstvo, čo by sa dalo zhrnúť ako zmluvný odvetvový vzťah založený na dvoch základných princípoch: „povinná aproximácia ustanovení *acquis* EÚ týkajúcich sa jednotlivých odvetví a prístup k odvetvovým programom a inštitúciám EÚ“. *Štatút pozorovateľa pre odvetvovú dohodu* by mal byť základnou myšlienkou východného partnerstva, čo je úplne v súlade s deklarovanou potrebou posilniť vzájomné záväzky medzi EÚ a jej východnými susedmi;

34. navrhuje predovšetkým, aby *nový nástroj partnerstva a odvetvové nástroje* boli neoddeliteľnou súčasťou balíka východného partnerstva, o ktorom bude EÚ rokovať individuálne s jednotlivými partnerskými krajinami. Tento balík nástrojov východného partnerstva by poslúžil ako základ pre harmonizáciu, ako aj pre transparentné vyhodnotenie rôznych nástrojov východného partnerstva. Krajínám východného partnerstva by mali byť poskytnuté transparentné a jasné referenčné ukazovatele, aby vedeli, aký je ich vzťah s EÚ v rámci východného partnerstva;

35. snaží sa o rozšírenie a aktualizáciu spolupráce medzi miestnymi a regionálnymi orgánmi v krajinách EÚ a východného partnerstva, aby sa stala neoddeliteľnou súčasťou vzťahov EÚ s partnermi z východnej Európy. Úloha miestnych a regionálnych orgánov je v mnohých politických oblastiach obsiahnutých vo východnom partnerstve nenahraditeľná, ako je to v oblasti dobrého riadenia vecí verejných, administratívnej reformy a decentralizácie, sociálneho a hospodárskeho rozvoja, regionálneho rozvoja a kohéznej politiky, cezhraničnej spolupráce, ochrany životného prostredia, v oblasti otázok verejného poriadku, prevencie a reakcie na prírodné, ale aj ľuďmi spôsobené pohromy, kultúrnej spolupráce, vzdelávania, cestovného ruchu a žiackych a študentských výmen;

36. iniciuje dialóg s Európskou komisiou, s cieľom nájsť spôsob, ako zapojiť miestne a regionálne orgány z krajín východného partnerstva do komplexného programu budovania inštitúcií (CI-B). Cieľom tohto programu je zlepšiť administratívne kapacity východných partnerov, a preto by mal pokrývať všetky relevantné odvetvia na spoluprácu, vrátane tých, v ktorých je úloha miestnych a regionálnych orgánov nenahraditeľná. Navyše VR by mal pripraviť svoj vlastný plán pomoci pri uplatňovaní komplexného programu budovania inštitúcií v spolupráci so svojimi partnermi z krajín východného partnerstva;

37. rozhodol sa významne prispieť k uplatňovaniu východného partnerstva v oblasti hospodárskeho a sociálneho rozvoja krajín východného partnerstva. VR by mal podporiť návrh Komisie na podpísanie *Memoranda o porozumení o regionálnej politike* s východnými partnermi, s cieľom budovať ich administratívne kapacity na národnej a miestnej úrovni. Toto by sa mohlo skombinovať s nástrojom komplexného programu budovania inštitúcií a s akčným plánom VR a/alebo spoluprácou s partnermi z miestnych

a regionálnych orgánov v krajinách patriacich do východného partnerstva. Spolupráca by sa mala zameriavať na výmenu osvedčených postupov a skúseností z politiky regionálneho rozvoja a z kohéznej politiky;

38. rovnako sa rozhodol pomáhať a/alebo poskytovať konzultácie, v spolupráci s miestnymi a regionálnymi orgánmi krajín východného partnerstva, Európskej komisii a národným vládam počas procesu určovania pilotných programov regionálneho rozvoja, ktoré by sa zaoberali miestnymi a regionálnymi rozvojovými potrebami v krajinách východného partnerstva podľa vzoru kohéznej politiky EÚ. Ďalej by VR mal začať diskusie s partnermi v krajinách východného partnerstva s cieľom podporiť ich priamu spoluprácu s regiónmi EÚ a povzbudiť ich k účasti na existujúcich národných programoch v juhovýchodnej, strednej a severnej Európe. VR by mal tiež povzbudiť miestne a regionálne orgány v krajinách východného partnerstva k tomu, aby využili novú príležitosť, ktorú toto partnerstvo ponúka vo forme projektov financovaných ENPI na cezhraničnú spoluprácu na hraniciach týchto krajín;

39. iniciuje rozhovory s Európskou komisiou, aby sa špecifikovala jeho vlastná účasť na tematických platformách o *Demokracii, dobrej správe vecí verejných a stabilite a o Kontaktoch medzi ľuďmi*. VR by mal iniciovať vytvorenie určitých *špecifických panelov* (štvrtá operačná úroveň východného partnerstva), ktoré by sa zaoberali otázkami úzko súvisiacimi so základnou agendou miestnych a regionálnych subjektov s cieľom podporiť prácu *tematických platforiem východného partnerstva* (tretia operačná úroveň). Európska komisia by zároveň mohla pozvať zástupcov miestnych a regionálnych subjektov, aby sa zúčastnili práce tematických platforiem a/alebo konkrétnych panelov, keď by to bolo možné alebo vhodné. Je dôležité naďalej pokračovať v diskusiách, aby sa špecifikovala úloha VR v dvoch uvedených tematických platformách, a tiež s cieľom zlepšiť spoluprácu s Európskou komisiou;

40. rozhodol sa pomáhať Európskej komisii pri zostavovaní programu na vzdelávanie a nadvязovanie kontaktov miestnych orgánov s cieľom posilniť administratívne kapacity a propagovať reformu miestnej správy v rámci tematickej platformy *Demokracia, dobrá správa vecí verejných a stabilita*. VR vypracuje a predstaví svoje návrhy na špecifický kultúrny program pre východné partnerstvo, ktorý bude spustený v rámci tematickej platformy *Kontakty medzi ľuďmi*. VR otvorí spolu s Komisiou diskusiu o jeho novej účasti na tematických platformách *Hospodárska spolupráca a konvergencia* s politickými stratégiami EÚ a *Energetická bezpečnosť*, pretože v rámci týchto politických oblastí existujú čiastkové agendy, do ktorých môžu miestne a regionálne orgány významne prispieť;

41. pozitívne hodnotí predovšetkým svoj prínos k pilotnej iniciatíve *Predchádzanie prírodným katastrofám a katastrofám spôsobeným človekom, ako aj spolupráca v oblasti pripravenosti a reakcie na tieto katastrofy*, na zvládanie pohrôm na miestnej, regionálnej a národnej úrovni. VR bude iniciovať rozhovory s partnermi z krajín východného partnerstva o novej účasti miestnych a regionálnych orgánov na implementácii tejto modelovej iniciatívy;

42. podporuje presadzovanie užších vzťahov medzi regionálnymi a miestnymi orgánmi EÚ a ich partnerskými orgánmi v krajinách východného partnerstva prostredníctvom existujúcich európskych inštitucionálnych platforiem pre pravidelný politický dialóg a konkrétnych spoločných projektov s cieľom nadviazať spoluprácu zameranú na budúce založenie „Miestneho a regionálneho zhromaždenia krajín východnej Európy a južného Kaukazu“;

43. vyzýva Európsku komisiu, aby zosúladiť, koordinovala a dobre skĺbila nový postup s rôznymi existujúcimi programami, projektmi a nástrojmi Spoločenstva, aby sa zúžitkovali skúsenosti, predišlo opakovaniu opatrení, a aby sa dosiahol väčší pokrok;

44. nazdáva sa, že priznanie väčšej zodpovednosti miestnym a regionálnym voleným zástupcom prispeje k vzniku viacúrovňového riadenia zapájajúceho rôzne úrovne inštitúcií do procesu rozhodovania, vypracúvania, uskutočňovania a vyhodnocovania verejných politických a rozvojových opatrení;

45. navrhuje, aby boli do realizácie projektov naplno zapojované ľudské zdroje z odborných a akademických kruhov na miestnej úrovni a čo možno najviac zapojení občania, aby sa stotožnili s procesom spolupráce a s projektmi, ktoré z neho vyplývajú;

46. schvaľuje iniciatívu, ktorá je otvorená účasti tretích krajín, predovšetkým Ruskej federácie a Turecka, ktoré by sa, podľa potreby, mohli zúčastňovať na činnostiach tematických platforiem, pracovných skupín alebo iniciatív, pokiaľ by sa zainteresované strany zhodli na tom, že by to mohlo byť užitočné v zmysle spoločného záujmu o danú problematiku, geografickej blízkosti alebo z dôvodu existujúcich hospodárskych väzieb;

47. žiada svojho predsedu, aby toto stanovisko predložil predsedníctvu Rady EÚ, Európskej komisii, Európskemu parlamentu a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a predstaviteľom krajín východného partnerstva.

V Bruseli 22. apríla 2009

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regiónov „obnovená sociálna agenda: príležitosti, prístup a solidarita v európe 21. storočia“

(2009/C 200/08)

VÝBOR REGIÓNOV

- víta spôsob, akým agenda konsoliduje prácu Komisie v oblasti sociálnej politiky. Obnovená agenda a opatrenia, ktoré navrhuje, v podstate pozostávajú z praktickej prípravnej práce, ktorú už Komisia začala. Agenda teda obsahuje relatívne málo nových iniciatív na lepšie zviditeľnenie alebo rozšírenie veľného obsahu sociálnej politiky EÚ;
- zdôrazňuje význam sociálnej a regionálnej súdržnosti pre dosiahnutie cieľov revidovanej Lisabonskej stratégie a pripomína úlohu miestnej a regionálnej úrovne pri ich realizácii;
- poukazuje na to, že ekonomické a sociálne aktivity sa navzájom automaticky nepodporujú a nedopĺňajú, ale že účinnú a vzájomnú rovnováhu medzi ich cieľmi a prostriedkami treba neustále udržiavať. Je to obzvlášť dôležité najmä teraz, keď rýchle zmeny v celosvetovom hospodárstve vo všeobecnosti zvyšujú u verejnosti pocit neistoty;
- zdôrazňuje, že pozornosť treba systematicky venovať sociálnym dôsledkom politik EÚ. Napríklad sociálne dôsledky fungovania vnútorného trhu EÚ sú niekedy nepredvídateľné a nie je vždy možné dostatočne sa na ne pripraviť;
- nalieha na Komisiu, aby zhromaždila porovnateľné a viacrozmerné vedecké poznatky o posilňovaní účinnosti systémov sociálneho zabezpečenia a upozorňuje najmä na všeobecné podmienky na miestnej a regionálnej úrovni, ktorá je kľúčovým poskytovateľom sociálnych a zdravotných služieb.

Spravodajca: pán Veikko Kumpumäki (FI/SES), člen regionálnej rady regiónu Lapland

Referenčný dokument

Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: „Obnovená sociálna agenda: Príležitosti, prístup a solidarita v Európe 21. storočia“

KOM(2008) 412 v konečnom znení

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV,

1. víta spôsob, akým agenda konsoliduje prácu Komisie v oblasti sociálnej politiky. Obnovená agenda a opatrenia, ktoré navrhuje, v podstate pozostávajú z praktickej prípravnej práce, ktorú už Komisia začala. Agenda teda obsahuje relatívne málo nových iniciatív na lepšie zviditeľnenie alebo rozšírenie vecného obsahu sociálnej politiky EÚ;

2. poznamenáva, že verejné konzultácie na zhodnotenie sociálnej reality EÚ pomohli vyzdvihnúť, že dôvera verejnosti v EÚ závisí tým či oným spôsobom od toho, či bude existovať dôveryhodná európska sociálna politika, ktorá je základným prvkom európskeho sociálneho modelu. Budovanie tejto dôvery je kľúčom k pokroku, modernizácii a otvorenosti voči zmenám;

3. zdôrazňuje význam sociálnej a regionálnej súdržnosti pre dosiahnutie cieľov revidovanej Lisabonskej stratégie a pripomína úlohu miestnej a regionálnej úrovne pri ich realizácii;

Sociálny rozmer Európy

4. poukazuje na to, že ekonomické a sociálne aktivity sa navzájom automaticky nepodporujú a nedopĺňajú, ale že účinnú a vzájomnú rovnováhu medzi ich cieľmi a prostriedkami treba neustále udržiavať. Je to obzvlášť dôležité najmä teraz, keď rýchle zmeny v celosvetovom hospodárstve vo všeobecnosti zvyšujú u verejnosti pocit neistoty;

5. zdôrazňuje, že pozornosť treba systematicky venovať sociálnym dôsledkom politík EÚ. Napríklad sociálne dôsledky fungovania vnútorného trhu EÚ sú niekedy nepredvídateľné a nie je vždy možné dostatočne sa na ne pripraviť;

6. považuje za dôležité, aby boli v sociálnej agende zakotvené základné sociálne ciele a záväzok EÚ k vytvoreniu harmonických, súdržných a integrujúcich spoločností;

7. pripomína, že sociálna politika by mala byť vnímaná aj ako faktor, ktorý zabezpečuje a podporuje harmonický rozvoj spoločnosti, a nie len ako prostriedok flexibility a zmeny;

8. pripúšťa potrebu širšej sociálnej agendy a uznáva význam celoživotného vzdelávania ako kľúčového prvku v tejto problematike. Vzdelávanie však nemožno ponímať len ako konkurenčný faktor, ale treba uznať aj jeho zásadnú sociálnu úlohu. Zabezpečenie sociálnej ochrany a začlenenia ľudí, ktorí sú menej úspešní, je rovnako dôležité ako poskytovanie príležitostí pre úspech jednotlivcov;

9. podčiarkuje význam solidarity medzi jednotlivými skupinami obyvateľstva a generáciami, ako aj regiónmi. Diskusia o zmenách vo vekovej štruktúre obyvateľstva a primeranosti a stálosti systémov sociálneho zabezpečenia by sa mala rozšíriť a zahrnúť všetky vekové a populačné skupiny a pozornosť by sa mala venovať najmä aktívnej účasti ľudí so zdravotným postihnutím a ľudí s čiastočným zdravotným postihnutím;

10. nalieha na Komisiu, aby zhromaždila porovnateľné a viac-rozmerné vedecké poznatky o posilňovaní účinnosti systémov sociálneho zabezpečenia a upozorňuje najmä na všeobecné podmienky na miestnej a regionálnej úrovni, ktorá je kľúčovým poskytovateľom sociálnych a zdravotných služieb;

11. súhlasí s podporou spolupráce v Európe s cieľom umožniť integráciu prisťahovalcov a zdôrazňuje, že pri tomto úsilí je možné využiť skúsenosti miestnych a regionálnych orgánov;

Ciele obnovenej sociálnej agendy

12. V spojitosti s troma navzájom súvisiacimi cieľmi uvádza, že:

— dôraz na vytvorenie rovnakých *príležitostí* by nemal zatieniť význam rovného postavenia vo výsledkoch politík;

— poskytnutie *prístupu* by nemalo znamenať prikladanie prílišného dôrazu na skúmanie prostriedkov pri poskytovaní služieb alebo príspevkov. Zviditeľniť a zabezpečiť treba radšej všeobecný prístup k príležitostiam;

— prejav *solidarity* znamená aj flexibilné zohľadnenie líšiacych sa potrieb jednotlivých regiónov pri formovaní európskych politík a poskytovaní finančných prostriedkov;

13. pripomína, že miestna a regionálna úroveň môže v oblasti inovácie a rozvoja významne prispieť k naplneniu potrieb EÚ. V rámci obnovenej sociálnej agendy by malo byť umožnené, aby sa mohli efektívne využiť skúsenosti nadobudnuté na tejto úrovni;

Hlavné ciele

14. za pozitívne považuje pokračujúce aktivity zamerané na deti a mládež a obzvlášť upozorňuje na význam preventívnych opatrení v tejto oblasti;

15. pripomína, že pri zlepšovaní a hodnotení kvality vzdelávacích systémov by sa mal popri dosiahnutých výsledkoch vo vzdelávaní kladť dôraz aj na dobré životné podmienky detí, ich bezpečnosť a šťastie. Špeciálna pozornosť by sa mala venovať aj pedagogickým schopnostiam učiteľov a dosiahnutiu rovnosti na všetkých úrovniach vzdelávania;

16. vyzýva, aby sa otvorená metóda koordinácie zamerala na preskúmanie a rozvoj správnych riešení a osvedčených postupov na miestnej a regionálnej úrovni, ako aj na šírenie informácií s cieľom uplatniť tieto riešenia a postupy v čo najširšom meradle. Výbor však v tejto súvislosti pripomína, že otvorená metóda koordinácie je spôsobom dobrovoľnej spolupráce medzi členskými štátmi;

17. pripomína, že rast a zamestnanosť samostatne nepostačujú na zabezpečenie sociálnej spravodlivej spoločnosti, ale potrebná je aj účinná a zodpovedná sociálna politika na všetkých úrovniach;

18. zdôrazňuje potrebu zozbierať a sprístupniť rozsiahle a rozmanité informácie s cieľom umožniť efektívne fungovanie modelov flexiistoty;

19. zdôrazňuje, že celoživotné vzdelávanie by malo byť v záujme všetkých vekových a populačných skupín a malo by byť prístupné všetkým, na čo je však potrebné rozsiahle zvyšovanie povedomia u obyvateľstva. Ďalej zdôrazňuje, že rozvoj vysoko-kvalitného vzdelávania dospelých si vyžaduje širokú spoluprácu na všetkých úrovniach správy a medzi viacerými zainteresovanými stranami. Pokiaľ ide o odbornú prípravu, je obzvlášť dôležité zabezpečiť, aby vzdelávanie umožnilo získanie kvalifikácií potrebných pre zamestnanie a aby v prípade potreby systém vzdelávania veľmi rýchlo zareagoval na vzniknuté vzdelávacie potreby. Budúce potreby v oblasti vzdelávania by sa mali podľa možnosti predpovedať v spolupráci s miestnymi a regionálnymi orgánmi;

20. poukazuje na to, že spoločnosť potrebuje aj kvalifikované pracovné sily v oblasti opatery a starostlivosti, a preto by aj táto kategória mal byť uvádzaná ako súčasť „spektra moderných zručností“, ktoré je spomenuté v sociálnej agende;

21. zdôrazňuje potrebu nových foriem vzdelávania, ktoré spájajú prácu a štúdium a nabáda verejné orgány, zamestnávateľov a jednotlivcov, aby otvorene diskutovali o svojej zodpovednosti pokiaľ ide o tieto úpravy týkajúce sa spájania práce a štúdia;

22. upozorňuje obzvlášť na cieľ zlepšovania kvality pracovných miest a pracovného výkonu a nazdáva sa, že je potrebné šíriť príslušné výsledky výskumu a osvedčené postupy;

23. víta záväzok Komisie zabezpečiť, aby nedošlo k rozporom medzi základnými právami a slobodami zaručenými v zmluve a nalieha na Komisiu, aby vzala na vedomie aj skúsenosti miestnej a regionálnej úrovne v tejto oblasti;

24. pripomína, že pri analýze a rozvoji európskych systémov zdravotnej starostlivosti by sa mali brať do úvahy ich širšie aspekty, a to najmä plánovanie, kvalita a dostupnosť služieb a pracovnej sily. Miestne a regionálne orgány sú ako hlavní organizátori verejných sociálnych služieb a zdravotnej starostlivosti kľúčovými partnermi v tomto úsilí;

25. víta najmä úsilie Komisie zabezpečiť, aby jednotný trh a pravidlá hospodárskej súťaže podporovali rozvoj kvalitných a všeobecne prístupných sociálnych služieb. To znamená zabezpečiť pevný právny základ pre služby všeobecného záujmu, ako aj vytvorenie potrebného priestoru pre otvorenú diskusiu a prijímanie rozhodnutí pokiaľ ide o problémy súvisiace so zosúladením sociálnych služieb a pravidiel jednotného trhu. Skúsenosti na miestnej a regionálnej úrovni by sa mali pravidelne zhromažďovať, aby bolo zaručené dostatočné množstvo informácií a rozsiahle využívanie osvedčených postupov. Táto povinnosť však nezahŕňa žiadne rozsiahle povinnosti členských štátov podávať správy a miestnym a regionálnym orgánom z toho nemá vzniknúť neúmerná administratívna záťaž;

26. odporúča, aby sa v úsilí EÚ bojovať proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu uprednostnili sociálne práva a solidarita a aby sa seriózne úvahy venovali otázke, či by mali byť potravinové programy a potravinové banky súčasťou európskeho sociálneho štátu 21. storočia;

27. pokladá za nevyhnutné presadzovať rovnosť medzi mužmi a ženami, odstrániť obrovské rozdiely v platoch v závislosti od príslušnosti k pohlaviu a dosiahnuť skutočné zosúladenie pracovného a rodinného života;

28. dôraz kladie na novú politickú prioritu týkajúcu sa nediskriminácie, pričom poukazuje na významný potenciál Európskej únie postaviť sa v tejto oblasti do vedúcej pozície;

Hlavné postoje Výboru regiónov

29. schvaľuje široký záber sociálnej agendy, ktorá združuje aktivity rôznych odvetví. Žiada však Komisiu, aby zabezpečila, že tento prístup nezatieni kľúčové problémy tradičnej sociálnej politiky, napríklad zväčšujúce sa rozdiely v príjmoch a rastúca nerovnosť, a kroky potrebné na ich riešenie;

30. pripomína, že opatrenia predložené v agende majú často rozdielne – a niekedy protichodné – rozmery, ktoré si vyžadujú dôkladnú úvahu. Napríklad v súlade s podporou mobility by sa mala pozornosť venovať aj problémom spôsobeným odchodom mladých ľudí a následným narušením vekovej štruktúry v určitých oblastiach. Výbor zdôrazňuje potrebu chrániť „nemobilnú“ zložku obyvateľstva a poskytnúť rovnaké príležitosti v menej príťažlivých oblastiach. Tiež by bolo potrebné zvážiť faktory ako vplyv zvýšenej mobility na životné prostredie;

31. zdôrazňuje, že otvorená metóda koordinácie – ako akákoľvek iná metóda európskej sociálnej politiky – by sa mala vyvíjať na základe vlastných potrieb členských štátov v oblasti sociálnej politiky, ktoré sa najlepšie zistia v praxi na miestnej a regionálnej úrovni. Keďže členské štáty a situácia v ich regiónoch sa značne odlišujú, môže byť zavedenie kvantitatívnych cieľov sociálnej politiky problematické. Otvorená koordinácia na európskej úrovni

by sa mala zlepšiť v prvom rade tým, že bude uplatňovaná na určité kľúčové otázky, prostredníctvom zlepšenia efektívnosti podávania správ a výskumnej práce a posilnením úlohy, ktorú zohrávajú špecifické poznatky miestnej a regionálnej úrovne pri implementácii a rozvoji koordinačných procesov. To by mohlo výrazne posilniť dosah tejto metódy, a tým aj kvalitu európskej sociálnej politiky, ktorá je významným prvkom európskeho integračného procesu, a zviditeľniť ju. Prepojenie medzi otvorenou metódou koordinácie a miestnou a regionálnou samosprávou je ešte stále veľmi slabé;

32. poukazuje na úlohu a potenciál sociálneho dialógu na európskej úrovni pri príprave iniciatív a ich implementácii v rámci agendy na úrovni miestnej a regionálnej samosprávy a nazdáva sa, že je dôležité podporiť tento dialóg.

V Bruseli 22. apríla 2009

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE

III

(Návrhy právnych aktov)

VÝBOR REGIÓNOV

79. PLENÁRNE ZASADNUTIE 21. – 22. APRÍLA 2009

Stanovisko Výboru regiónov „energetika: strategické hodnotenie a hospodárnosť budov“*(2009/C 200/09)*

VÝBOR REGIÓNOV

- ľutuje, že sa nenavrhne vytvorenie záväzného legislatívneho nástroja osobitne zameraného na dosiahnutie cieľa zvýšiť energetickú účinnosť o 20 %;
- zdôrazňuje, že sa tu ponúkajú rôzne riešenia v oblasti prepojenia priemyselnej činnosti s výrobou energie (využívanie odpadového tepla, ochladzovanie, generovanie energie, kogenerácia a polygenerácia, atď.);
- pripomína dôležitú činnosť, ktorú vykonávajú regionálne a miestne agentúry v celej Únii. Tieto agentúry sú strategickými partnermi v oblasti európskej energetickej politiky a Európska únia by mala ich činnosť väčšmi podporovať a zviditeľňovať;
- zdôrazňuje, že prístup ku štrukturálnym fondom na získanie investícií v oblasti energetickej účinnosti budov sa musí zrýchliť;
- podporuje iniciatívu Európskej komisie, ktorá má umožniť trvalé uplatňovanie zníženej sadzby DPH v odvetví bývania, vrátane rekonštrukčných prác;
- podporuje snahy Európskej komisie rozvíjať finančné nástroje na zlepšenie energetickej účinnosti v spolupráci s EIB a EBRD. Pripomína, že pri vytváraní týchto nástrojov je dôležité sprístupniť ich miestnym a regionálnym samosprávam, a tak ich podporiť pri plnení úlohy centrálnych aktérov realizácie smernice o energetickej účinnosti budov.

Spravodajca: pán Jean-Louis JOSEPH (FR/SES), starosta obce Bastidonne

Referenčné dokumenty

Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Druhý strategický prieskum energetickej politiky Akčný plán EÚ pre energetickú bezpečnosť a solidarnosť – KOM(2008) 781 v konečnom znení a

Prepracované znenie smernice 2002/91/ES zo 16. decembra 2002 o energetickej hospodárnosti budov

KOM(2008) 780 v konečnom znení – 2008/0223/COD

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV,

A. Druhý strategický prieskum energetickej politiky Európskej únie

1. Sa domnieva, že výzvy spojené s energetickou politikou Európskej únie majú zásadný význam pre súčasnosť aj budúcnosť Únie a jej občanov, ako aj z hľadiska klimatických otázok na celosvetovej úrovni. Pripomína, že miestni a regionálni aktéri zohrávajú v úlohe partnerov kľúčovú úlohu pri definovaní, plánovaní a efektívnej realizácii európskej energetickej politiky. V tejto súvislosti vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že v druhom strategickom prieskume je úloha miestnych a regionálnych aktérov zohľadnená len vo veľmi malej miere.

2. Uznáva, že bezpečnosť dodávok, ktorej je v druhom strategickom prieskume venované ústredné miesto a ktorá je veľmi citlivou politickou otázkou, je veľmi dôležitá. Takisto uznáva, že situácia v oblasti bezpečnosti dodávok sa v jednotlivých štátoch odlišuje. Tieto rozdiely sú sčasti historicky podmienené a vyžadujú si koordinovaný postup na úrovni EÚ, ktorý sa zameria na odstránenie nerovnováhy, posilnenie väzieb medzi partnermi a na zníženie rizík ohrozujúcich celú Úniu.

3. Uznáva, že pri prvom strategickom prieskume sa dosiahol významný pokrok. Možno napríklad uviesť definovanie tzv. cieľov „3 x 20“ a prvé legislatívne pokroky, ktoré boli nedávno spečatené dohodou medzi Európskym parlamentom a Radou týkajúcou sa balíka opatrení v oblasti energetiky a klimatických zmien.

4. Hoci sú tieto pokroky pozoruhodné, výbor predpokladá, že sú len prvým krokom. Preto je dôležité, aby ciele „3 x 20“ zostali aj naďalej politickou prioritou európskej energetickej politiky, nakoľko môžu pomôcť zabezpečiť potrebnú nadväznosť a kontinuitu, a tým aj úspech začatých aktivít.

5. Preto zdôrazňuje, že energetická účinnosť musí byť v popredí úvah Európskej únie v oblasti energetiky. Pripomína tzv. model „trias energetica“, v ktorom sú v poradí od najdôležitejšieho uvedeného opatrenia, ktoré umožňujú obmedziť vplyv spotreby energie na klimatické pomery: energetická účinnosť, podpora energií

z obnoviteľných zdrojov a optimalizácia využívania energie z fosílnych palív. Energetická účinnosť je nielen základným prvkom cieľov „3 x 20“, ale zohráva aj nenahraditeľnú úlohu pri bezpečnosti dodávok. Napriek tomu treba vyjadriť poľutovanie nad skutočnosťou, že energetická účinnosť je jediným z troch cieľov „3 x 20“, ktorý doteraz nebol spracovaný prostredníctvom záväzného legislatívneho dokumentu.

6. V tejto súvislosti s potešením prijíma opatrenia v oblasti energetickej účinnosti, ktoré navrhla Komisia pri príležitosti zverejnenia druhého strategického prieskumu (najmä revíziu smernice o energetickej hospodárnosti budov – pozri nižšie), no vyjadruje poľutovanie nad nasledujúcimi skutočnosťami:

6.1 Energetická účinnosť sa medzi piatimi prioritami tvoriacimi akčný plán EÚ pre energetickú bezpečnosť a solidarnosť ocitla až na štvrtom mieste.

6.2 Neuádzajú sa žiadne návrhy na vytvorenie záväzného legislatívneho nástroja osobitne zameraného na cieľ zvýšiť energetickú účinnosť o 20 %. Je potrebné vytvoriť jasnejšie prepojenie s cieľmi a nástrojmi uvedenými v smernici o energetickej účinnosti konečného využitia energie a energetických službách (2006/32/ES). Táto smernica je konkrétnym nástrojom, ktorý umožní urobiť prvé kroky k dosiahnutiu cieľa 20 % zvýšenia energetickej účinnosti.

6.3 Európska komisia podľa svojich odhadov, prezentovaných v prílohe druhého strategického prieskumu, zamýšľa na splnenie cieľov vo výške 20 % v oblasti energetickej účinnosti čiastočne využiť jav, ktorý nezávisí od jej konania (zvyšovanie cien ropy). Svedčí to o nedostatku politickej vôle a slabom záujme o energetickú účinnosť. Tento prístup je o to poľutovaniahodnejší, že očakávané zisky z investícií do energetickej účinnosti robia z tejto oblasti silný nástroj obnovy hospodárskeho rastu a vytvárania pracovných miest. Tieto prvky navyše vzhľadom na súčasnú krízu nadobúdajú kľúčový význam.

6.4 Návrhy v oblasti energetickej účinnosti, ktoré dopĺňajú druhý strategický prieskum, nezahŕňajú konkrétne opatrenia pre priemysel, ktorý však spotrebúva množstvo energie. Avšak pokiaľ ide o bezpečnosť dodávok, treba zdôrazniť, že sa tu ponúkajú rôzne riešenia v oblasti prepojenia priemyselnej činnosti s výrobou energie (využívanie odpadového tepla, ochladzovanie, generovanie energie, kogenerácia a polygenerácia, atď.).

6.5 Víta uznanie, že doprava musí pri dosahovaní cieľov v oblasti energetiky zohrávať kľúčovú úlohu. Avšak vzhľadom na silnú závislosť európskej dopravy od ropy vyjadruje poľutovanie, že v druhom strategickom prieskume sa pre toto odvetvie nenavrhujú žiadne stratégie. Toto odvetvie samotné predstavuje viac než 30 % konečnej spotreby energie v Únii. Problematika bezpečnosti dodávok sa ho bezprostredne týka, nakoľko doprava takmer výlučne závisí od ropy, ktorú Európska únia na 80 % dováža. Výbor preto žiada Európsku komisiu, aby spolu s Balíkom týkajúcim sa energetickej efektívnosti predložila aj návrhy v oblasti efektívnosti dopravy. V tejto oblasti existuje značný nevyužitý potenciál na zníženie emisií skleníkových plynov, napríklad investície do koľajových a iných verejných dopravných prostriedkov, vozidlá s lepšou energetickou účinnosťou, spoločné používanie automobilov, ekologické šoférovanie, častejšie používanie bicyklov a pod.

7. Zdôrazňuje nevyhnutnú úlohu miestnych a regionálnych orgánov v oblasti energetickej účinnosti. V tejto súvislosti:

- a) opätovne vyjadruje podporu Dohovoru starostov a pripomína svoje výhľadové stanovisko na túto tému, v ktorom sa okrem iného zdôrazňovalo, „že činnosť na miestnej úrovni je nesmierne dôležitá pre dosiahnutie cieľa zvýšiť energetickú účinnosť o 20 %. Základnú úlohu regiónov a obcí pri jeho dosahovaní už uznala Európska komisia aj Európsky parlament ⁽¹⁾“;
- b) považuje územné plánovanie na miestnej úrovni za dôležitý prostriedok, ktorý umožňuje spoločnosť ako celok štruktúrovať tak, aby sa zmiernil jej negatívny vplyv na zmeny klímy a aby dosiahla vyššiu energetickú účinnosť. Na tejto úrovni dochádza k lokalizácii, a to k lokalizácii infraštruktúry, pracovných miest, obchodných a obytných zón, čo môže prispieť k zníženiu náročnosti na dopravu a energeticky účinnejšej doprave, ako aj k rozšíreniu vykurovania na diaľku a využívania veternej a geotermálnej energie;
- c) domnieva sa, že vo verejnom sektore je vo všeobecnosti možné dosiahnuť rozsiahle úspory energie, čo je dôležitý, doteraz nevyužitý potenciál. Primeraná podpora a zodpovedajúce stimuly môžu pomôcť dosiahnuť vyššiu energetickú účinnosť a znížiť náklady na energiu, a zároveň aj podporiť rast zamestnanosti;
- d) víta oznámenie „novej iniciatívy na financovanie udržateľnej energetiky“ a vyzýva, aby sa významná časť týchto prostriedkov poskytla na financovanie projektov realizovaných na regionálnej a miestnej úrovni a aby sa v rámci tejto iniciatívy uprednostnila energetická účinnosť;
- e) pripomína dôležitú činnosť, ktorú vykonávajú regionálne a miestne agentúry v celej Únii. Tieto agentúry sú strategickými partnermi v oblasti európskej energetickej politiky a Európska únia by mala ich činnosť väčšími podporovať a zviditeľňovať;
- f) vyzýva, aby bola zriadená pracovná skupina zložená zo zástupcov Komisie a regionálnych a miestnych orgánov a ich sietí, ktorá by na základe prístupu „zdola nahor“ vyvinula novú víziu energetickej účinnosti.

8. Pokiaľ ide o šesť prioritných projektov označených ako nevyhnutné pre Európsku úniu, nechce sa vyjadrovať k ich základu, no uvádza nasledujúce poznámky:

- a) bolo by vhodné, keby boli pri týchto projektoch uvedené aj odhady nákladov, aby ich bolo možné dôkladne porovnať s inými iniciatívami ešte pred oficiálnym schválením navrhovaných „prioritných“ projektov. Na tieto projekty bude totiž pravdepodobne potrebné využiť značnú časť dostupných rozpočtových prostriedkov;
- b) niektoré zo šiestich navrhovaných projektov majú pravdepodobne vyššiu prioritu než ostatné, pretože sú pri nich uvedené pomerne presné ustanovenia o realizácii (vypracovanie oznámení a akčného plánu vrátane financovania), kým pri iných je harmonogram realizácie oveľa voľnejší;
- c) vzájomná prepojenosť je nevyhnutná kvôli rozloženiu rizika a zvýšeniu solidarity medzi členskými štátmi. Nazdáva sa, že na zabezpečenie dodávok plynu a elektriny pre všetkých občanov EÚ sú potrebné zásadné zmeny vnútornej energetickej infraštruktúry EÚ. Zdôrazňuje, v rámci rozvoja decentralizovanej produkcie energie a energie z obnoviteľných zdrojov v Európe sú takisto nevyhnutné zmeny v európskej energetickej infraštruktúre. Všetky rozhodnutia o investíciách do európskej energetickej infraštruktúry musia byť v súlade s cieľmi Únie v tejto oblasti. Nevyjadruje sa k podstate navrhovaných šiestich projektov v oblasti infraštruktúry, no predpokladá, že si vyžadujú obrovské finančné prostriedky (ktorých výška bude stanovená v rokoch 2009 – 2010) a žiada, aby sa priority pristupovalo aj k projektom v oblasti energetickej účinnosti a k znižovaniu dosahu medzinárodnej dopravy v budúcich rozpočtoch EÚ.

9. V oblasti investícií ďalej zdôrazňuje, že transformácia európskeho energetického systému smerujúca k väčšej decentralizácii si vyžaduje značné investície, koordináciu s miestnymi a regionálnymi aktérmi, ako aj väčšie uznanie ich úlohy v oblasti energetickej politiky.

10. Pokiaľ ide o kapitolu venovanú domácim zdrojom energie, zdôrazňuje, že:

- a) sa treba predovšetkým zamerať na obnoviteľné zdroje energie, v súlade s cieľmi „3 x 20“ a vzhľadom na hospodárske, sociálne a environmentálne výhody s nimi spojené. Pripomína svoje stanovisko na tému „Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov“ ⁽²⁾. Okrem toho:
 - víta návrh vypracovať oznámenie „Prekonávanie prekážok pre energiu z obnoviteľných zdrojov v EÚ“. Žiada, aby toto oznámenie bolo zverejnené čo najskôr, najneskôr v roku 2010 a aby bolo pravidelne aktualizované a dopĺňané o opatrenia potrebné na odstránenie identifikovaných prekážok,

⁽¹⁾ CdR 241/2008 fin.

⁽²⁾ CdR 160/2008 fin.

- pripomína, že pre rozvoj energie z trvalo udržateľných zdrojov je kľúčové vyriešiť problémy spojené s dopravnými a distribučnými sieťami. Žiada Európsku komisiu, aby vypracovala oznámenie o rozvoji európskej energorozvodnej supersiete, o ktorej sa hovorí v druhom strategickom prieskume. Toto oznámenie sa zameria prednostne na otázky infraštruktúry a možností, ktoré prinášajú technológie tzv. inteligentných sietí (*smart grids*) v súvislosti s plnením cieľov Európskej únie „3 x 20“, ako aj v súvislosti s prechodom k decentralizovanej výrobe energie z obnoviteľných zdrojov. Okrem toho by bolo vhodné do kontextu vyššie navrhnutého oznámenia opätovne zaradiť návrhy obsiahnuté v druhom strategickom prieskume z oblasti dopravy a distribúcie, aby sme na tieto otázky získali skutočne globálny pohľad;
 - b) jadrová energia je závislá od paliva, ktoré sa z väčšej časti dováža, preto ju nemožno považovať za „domáci“ zdroj. Avšak využívanie jadrovej energie so sebou prináša „domáce“ dôsledky pre územné samosprávy, najmä pokiaľ ide o riziká spojené s touto formou energie a spracovaním odpadu. V tejto súvislosti výbor víta zámer vypracovať „Revidovaný návrh smernice, ktorou sa ustanovuje rámec Spoločenstva týkajúci sa jadrovej bezpečnosti“ a navrhuje, aby sa tento návrh zaoberal aj otázkou trvalo udržateľného spracúvania jadrového odpadu a súvisiacich nákladov;
 - c) uhlie je takisto a v čoraz väčšej miere dovážaným palivom a nielen jeho doprava, ale aj jeho spaľovanie a odpadové látky, ktoré pri tom vznikajú, spôsobujú značné problémy v oblasti emisií. Ak je teda jeho ďalšie využívanie nevyhnutné, malo by sa obmedziť na elektrárne s vysokým výkonom a nízkymi emisiami;
 - d) žiada Komisiu, aby pri hodnotení možností využívania „netradičných“ domácich zdrojov fosílnych palív (bod 2.5 ods. 7 a ods. 8 druhého strategického prieskumu) dodržala najvyššie environmentálne normy a aby pri hodnotení ich efektívnosti prihliadala aj na všetky vonkajšie faktory spojené s využívaním týchto zásob;
 - e) domnieva sa, že prioritou by mala byť podpora výskumu a vývoja zameraného na využívanie čistých, obnoviteľných zdrojov energie z mora, ako sú napríklad vlny, príliv a odliv a morské prúdy, keďže využívanie týchto zdrojov energie ešte nie je komerčne rozšírené a EÚ má potenciál na to, aby v tejto oblasti dosiahla konkurenčne výhodné postavenie ako aj prvenstvo z hľadiska ochrany životného prostredia.
11. Víta zámer vypracovať „oznámenie o financovaní technológií s nízkymi emisiami oxidov uhlíka“. Vzhľadom na to, že sa v ňom zohľadní možnosť využiť príjmy vzniknuté v súvislosti s revíziou smernice o obchodovaní s emisiami, pripomína svoje stanovisko na danú tému, v ktorom „odporúča, aby aspoň 30 %

príjmov z obchodovania s kvótami formou aukcie členské štáty poskytli regionálnym a miestnym orgánom na podporu využívania obnoviteľných zdrojov energie a zlepšenie energetickej účinnosti pri konečnej spotrebe [...]“⁽¹⁾.

Okrem toho s ohľadom na čo najefektívnejšie využívanie dostupných rozpočtových prostriedkov podotýka, že na technológie na zachytávanie a skladovanie CO₂, ktoré sa ešte len začali vyvíjať a nie sú schopné vyriešiť problém produkcie energie ani bezpečnosti dodávok, by sa nemal venovať neprimeraný objem financií v porovnaní s technológiami z oblasti energetickej účinnosti alebo obnoviteľných zdrojov energie.

12. Víta návrh načrtnúť politickú agendu do roku 2030 a víziu do roku 2050. Skutočné politické smerovanie, investičné rozhodnutia a projekty v oblasti infraštruktúry je možné reálne plánovať len v dlhodobej perspektíve. S prekvapením konštatuje, že v zozname tém spomenutých v súvislosti s víziou do roku 2050, ktorý nie je vyčerpávajúci, má pravdepodobne téma „Dekarbonizovať dodávky elektrickej energie v EÚ do roku 2050“ prioritu, keďže sa navrhuje, aby sa o nej rokovalo už pri budúcom strategickom pláne energetických technológií. Hoci je táto téma nepochybne dôležitá a sľubná, ostatné témy sú rovnako naliehavé, ak nie naliehavejšie. Pri stanovení vízie do roku 2050 by sa malo postupovať smerom k vypracovaniu globálnej stratégie a práce by sa nemali zamerať len na obmedzený počet tematických priorít.

B. Prepracovanie smernice o energetickej hospodárnosti budov

I. Politické odporúčania

13. Víta iniciatívu týkajúcu sa prepracovania smernice o hospodárskej účinnosti budov.

14. Zdôrazňuje, že je naliehavo potrebné prijať rozsiahle opatrenia v odvetví energetickej hospodárnosti budov, ktoré prinesú výhody aj v nasledujúcich oblastiach:

- v súvislosti s cieľmi EÚ týkajúcimi sa energetických a klimatických otázok,
- v sociálnej oblasti (narastajúce problémy občanov v súvislosti s nákladmi na kúrenie v domácnostiach). Okrem toho zdôrazňuje, že súčasná krízová situácia bude prehĺbovať existujúce sociálne a hospodárske rozdiely medzi občanmi, ktorí majú možnosť zaplatiť si energetickú renováciu a budú tak mať nižšie účty za spotrebu energie, a občanmi, ktorým ich finančné možnosti takúto renováciu neumožňujú a ktorí budú musieť znášať zároveň čoraz vyššie náklady,
- v oblasti ekonomiky a vytvárania bohatstva a nových pracovných miest na miestnej úrovni.

15. Zdôrazňuje, že uvedené otázky sú naliehavé, a preto vyzýva Radu a Európsky parlament, aby zabezpečili, že sa v tejto súvislosti prijímú rýchle a ambiciózne rozhodnutia. Takisto vyzýva členské štáty, aby sa pri transpozícii a realizácii vyvarovali omeškaní, ktoré sa vyskytli pri prvej verzii smernice.

⁽¹⁾ CdR 161/2008 fin.

16. Komisia by na uľahčenie zavádzania osvedčení o energetickej hospodárnosti mala vytvoriť program, ktorý členským štátom ako aj miestnym a regionálnym orgánom umožní vymieňať si osvedčené postupy a využívať technické riešenia ako aj verejné obstarávanie na zlepšenie energetickej účinnosti.

17. Pripomína kľúčovú úlohu, ktorú miestne a regionálne samosprávy zohrávajú pri vykonávaní tejto smernice vďaka nasledujúcim faktorom:

- spravujú svoje vlastné budovy,
- majú právomoci v oblasti územného plánovania a udeľovania stavebných povolení, používania tepelno-izolačných stavebných materiálov ako aj kvality vykonávania stavebných a sanačných prác,
- zabezpečujú zber a spracovanie druhotných surovín v záujme rozšírenia palety zdrojov energie (na výrobu tepla a elektriny),
- pôsobia v bezprostrednej blízkosti k občanom.

Miestne a regionálne orgány v Európe vyvíjajú mnohé iniciatívy v oblasti energetickej účinnosti budov na dobrovoľnom základe, napríklad aktivity zamerané na racionalizáciu spotreby energie v domácnostiach a verejných budovách alebo činnosti v rámci ožiovania mestských priestorov. Členské štáty musia zapojiť miestne a regionálne orgány do realizácie tejto smernice ako plnohodnotných strategických partnerov, mali by sa usilovať využiť ich skúsenosti a zabezpečiť propagáciu a zopakovanie najúspešnejších výsledkov. Preto žiada, aby boli miestne a regionálne orgány zapojené do vypracúvania národných akčných plánov.

18. Nazdáva sa, že navrhované prepracovanie posilní smernicu v rôznych oblastiach. Predovšetkým víta:

- návrhy na postupné zníženie alebo odstránenie hranice 1 000 m². Zároveň víta zachovanie hranice 250 m² v článku 12 ods. 1 (prepracované znenie),
- zlepšenia systému osvedčení o energetickej hospodárnosti (najmä povinnosť zverejňovať ich vo všetkých inzerátoch súvisiacich s prenájmom alebo predajom).

19. Zdôrazňuje, že je dôležité, aby sa smernica ďalej vyvíjala na základe dôkladných analýz a hodnotení praktických skúseností s jej realizáciou. Mal by sa preskúmať okrem iného aj význam osvedčení energetickej hospodárnosti a ich formy. Problémy vznikajúce v niektorých prípadoch kvôli nedostatočným skúsenostiam by mohol vyriešiť pružný prístup.

20. Nazdáva sa, že navrhovaná „komparatívna metodika výpočtu nákladovo optimálnych úrovní minimálnych požiadaviek na energetickej hospodárnosti“ môže predstavovať nástroj na účinné porovnávanie na európskej úrovni. Napriek tomu však vyzýva Komisiu, aby pri vytváraní tejto metodiky zohľadnila všetky vonkajšie faktory, najmä náklady vyplývajúce z nečinnosti (poškodzovanie životného prostredia, zdravia, narušenie konkurencieschopnosti atď. kvôli nedostatočným investíciám do energetickej účinnosti) a pozitívne vplyvy investícií do energetickej účinnosti (vytváranie pracovných miest a bohatstva, podpora výskumu, energetická sebestačnosť, kvalita a trvácnosť postavených budov, atď.).

21. Podotýka, že treba využiť možnosť zvýšiť energetickej účinnosť niektorých budov aj bez investícií, napríklad lepším využívaním alebo spolupracou užívateľov budovy. Viaceré miestne a regionálne samosprávy už takto úspešne pracujú.

22. Zdôrazňuje, že je potrebné dôkladne informovať verejnosť o parametroch používaných pri výpočte efektívnosti odporúčaní uvedených v osvedčeniach o energetickej hospodárnosti. Občania by na základe týchto informácií lepšie porozumeli výpočtom a mohli by prehodnotiť efektívnosť opatrení na zvýšenie energetickej účinnosti v závislosti od nových prvkov (vývoj cien energie, príspevky verejných orgánov, životnosť zariadení, atď.).

23. Zdôrazňuje, že spomedzi nových navrhovaných opatrení sú obzvlášť užitočné správy, ktoré majú vypracúvať členské štáty (okrem iného článok 5 ods. 2 a článok 9 ods. 3). V záujme zaručenia relevantnosti týchto správ by sa mala v smernici stanoviť povinnosť zapájať do ich vypracúvania miestne a regionálne samosprávy.

24. Pripomína svoje stanovisko na tému „Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov“⁽¹⁾ a vyjadruje potešenie nad tým, že sa vyskytujú určité prvky koordinácie medzi touto smernicou a inými dôležitými európskymi legislatívnymi aktmi v tejto oblasti, najmä smernicou o energetických službách (2006/32/EC), ako aj pokiaľ ide o existujúce a budúce návrhy v oblasti ekologického verejného obstarávania v EÚ. Tieto prvky posilňujú celkovú celistvosť a znižujú záťaž členských štátov, keďže jednotlivé správy, ktoré sa od členských štátov vyžadujú, sú združené do skupín.

25. Víta cieľ zvýšiť počet „budov, ktoré spôsobujú nízke alebo nulové emisie CO₂ a ktoré majú zároveň nízku alebo nulovú spotrebu primárnej energie“ a v tejto súvislosti aj príkladnú úlohu verejného sektora.

26. Pripomína však, že smernica je zameraná na šetrenie energiou v záujme minimalizácie vplyvu na životné prostredie. Pri vypracovaní definície budov, ktoré spôsobujú nízke alebo nulové emisie CO₂ a ktoré majú zároveň nízku alebo nulovú spotrebu primárnej energie (*buildings of which both carbon dioxide emissions and primary energy consumption are low or equal to zero*), sa preto nesmú zvýhodniť budovy s nízkymi emisiami CO₂ v porovnaní s budovami, ktoré majú nízku spotrebu energie. Zohľadňovanie celkového vplyvu na životné prostredie musí vždy prevládať nad samotným kritériom emisií CO₂.

⁽¹⁾ CdR 160/2008 fin.

27. Zdôrazňuje tiež, že zavedenie povinnosti vykonávať kontrolu kvality pri udeľovaní osvedčení o energetickej hospodárnosti a vydávaní správ o kontrolách je veľmi dôležité ale zároveň aj problematické. Toto opatrenie bude nevyhnutné na značné zlepšenie kvality budov v Európe.

28. Zdôrazňuje, že načasovanie týchto prác bude mať značný vplyv na celkový dosah smernice; v tejto súvislosti:

- víta návrh smernice zaviesť povinnosť poskytovať verejné dotácie v oblasti stavebníctva alebo renovácií len na projekty spĺňajúce normy energetickej hospodárnosti. Táto povinnosť by mala byť zavedená čo najskôr, avšak bolo by lepšie, keby vzišla z osobitných národných alebo miestnych programov,
- navrhuje, aby sa uvažovalo o vytvorení mechanizmu, ktorý by v priebehu životného cyklu budovy stanovil, kedy má byť uskutočnená povinná aktualizácia úrovne ich energetickej hospodárnosti v súlade s platnými normami. Takéto opatrenie by malo za cieľ podporiť rýchle zvýšenie kvality existujúcich budov, keďže by sa stanovil vhodný moment na renováciu z energetického hľadiska.

29. Pripomína, že vykonávanie smernice si vyžaduje značné úsilie v oblasti ďalšieho vzdelávania a osvetu. V tejto súvislosti navrhuje do smernice doplniť ustanovenie, ktorým by sa zaviedli nasledujúce povinnosti:

- povinnosť členských štátov prijať všetky opatrenia potrebné na hodnotenie a zodpovedajúce zabezpečenie potrieb v tejto oblasti, predovšetkým poskytnúť primerané financovanie umožňujúce získať kvalifikovaný personál,
- povinnosť odvolávať sa na túto problematiku v národných akčných plánoch energetickej účinnosti.

30. Pokiaľ ide o vzdelávanie odborníkov, zdôrazňuje úspech regionálnych a miestnych iniciatív zameraných na stavebníctvo. V rámci týchto iniciatív boli vytvorené diskusné skupiny zložené zo zástupcov rôznych profesií (inštalatéri, murári, elektrikári, atď.), ktorí diskutovali o svojich úlohách pri stavbe budov a ich vzťahoch. Tieto skúsenosti prispeli ku kvalite procesu výstavby ako takého a v konečnom dôsledku aj ku kvalite samotných budov. Skupiny, ktoré si za cieľ stanovili energetickú účinnosť, dokázali vďaka interakcii medzi rôznymi profesiami nájsť efektívne a inovatívne riešenia.

31. Zdôrazňuje, že je potrebné primerane posúdiť reálne počiatkové náklady, ktoré sa budú spájať s touto smernicou, s cieľom poskytnúť zodpovedajúce stimulačné finančné nástroje na podporu a urýchlenie uplatňovania smernice. V tejto súvislosti:

- a) víta skutočnosť, že Komisia vo svojom pláne hospodárskej obnovy, ktorý predstavila v decembri 2008, považuje investície do energetickej účinnosti za príležitosť pre európske hospodárstvo;

- b) ľutuje však, že „Kompromisný návrh predsedníctva týkajúci sa financovania infraštruktúrnych projektov, ktoré predložila Komisia ako súčasť EPOH“, ktorý v marci 2009 schválila Európska rada, neobsahuje žiadne investície do projektov zameraných na zlepšenie energetickej účinnosti.

A pokiaľ na projekty ako je napríklad „Energy Smart Buildings Campaign“ (Kampaň za energeticky inteligentné budovy), ktorú na základe konkrétnych skúseností v oblasti obnoviteľných zdrojov energie vypracovala Európska rada pre obnoviteľnú energiu (EREC), by stačili aj menšie investície v rámci plánu obnovy hospodárstva (300 miliónov EUR), a malo by to veľký dosah z hľadiska energetiky, životného prostredia, ale aj z hľadiska vzniku nových pracovných miest (odhadovaných na 150 000), vďaka ktorým by sa veľmi rýchlo zvýšila hospodárska aktivita (pričom výsledky by sa mohli objaviť už v roku 2010) a malo by to tiež veľký multiplikačný účinok (každé euro vložené do kampane by mohlo priniesť až 33 eur investovaných do energeticky účinnejších budov).

Projekt „Energy Smart Building Campaign“ je založený na troch propagačných kampaniach na podporu „energeticky inteligentných budov“, ktoré sú určené 1) vlastníkovi, 2) štruktúram s multiplikačným účinkom a 3) profesionálom (vrátane vzdelávacích aktivít);

- c) zdôrazňuje, že prístup ku štrukturálnym fondom na získanie investícií v oblasti energetickej účinnosti budov sa musí zrýchliť; v tejto súvislosti:

- víta iniciatívu Európskej komisie upraviť nariadenia súvisiace s Európskym fondom regionálneho rozvoja a podporiť investície do energetickej účinnosti ⁽¹⁾,
- vyzýva členské štáty, aby pozorne zvážili revíziu niektorých častí svojich operačných programov a venovali väčší priestor energetickej účinnosti budov, najmä sociálnych bytov;

- d) podporuje iniciatívu Európskej komisie, ktorá má umožniť trvalé uplatňovanie zníženej sadzby DPH v odvetví bývania, vrátane rekonštrukčných prác ⁽²⁾;

- e) podporuje snahy Európskej komisie rozvíjať finančné nástroje na zlepšenie energetickej účinnosti v spolupráci s EIB a EBRD; pripomína, že pri vytváraní týchto nástrojov je dôležité sprístupniť ich miestnym a regionálnym samosprávam, a tak ich podporiť pri plnení úlohy centrálnych aktérov realizácie smernice o energetickej účinnosti budov;

- f) zdôrazňuje, že je potrebné koordinovať vyčlenené prostriedky EÚ a vnútroštátne financie.

⁽¹⁾ KOM(2008) 838/3 v konečnom znení.

⁽²⁾ KOM(2008) 428 v konečnom znení.

II. ODPORÚČANÉ ZMENY A DOPLNENIA

Pozmeňovací návrh 1

Článok 5 ods. 1

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
1. Komisia do 31. decembra 2010 ustanoví komparatívnu metodiku výpočtu nákladovo optimálnych úrovni minimálnych požiadaviek na energetickú hospodárnosť budov a ich častí. V komparatívnej metodike sa bude rozlišovať medzi novými a existujúcimi budovami a medzi rôznymi kategóriami budov.	1. Komisia do 31. decembra 2010 ustanoví komparatívnu metodiku výpočtu nákladovo optimálnych úrovni minimálnych požiadaviek na energetickú hospodárnosť budov a ich častí. V komparatívnej metodike sa bude rozlišovať medzi novými a existujúcimi budovami a medzi rôznymi kategóriami budov.
Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tejto smernice jej doplnením sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 19 ods. 2.	Tieto opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tejto smernice jej doplnením sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 19 <u>21</u> ods. 2.

Zdôvodnenie

Technický pozmeňovací návrh, ktorý má za cieľ opraviť jasnú chybu v internom odkaze na dokument.

Pozmeňovací návrh 2

Článok 5 ods. 2

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
2. Členské štáty vypočítavajú nákladovo optimálne úrovne minimálnych požiadaviek na energetickú hospodárnosť pri použití komparatívnej metodiky ustanovenej v súlade s odsekom 1 a príslušných parametrov, akými sú napríklad klimatické podmienky, a porovnávajú výsledky tohto výpočtu s minimálnymi požiadavkami na energetickú hospodárnosť, ktoré ustanovili.	2. Členské štáty vypočítavajú nákladovo optimálne úrovne minimálnych požiadaviek na energetickú hospodárnosť pri použití komparatívnej metodiky ustanovenej v súlade s odsekom 1 a príslušných parametrov, akými sú napríklad klimatické podmienky, a porovnávajú výsledky tohto výpočtu s minimálnymi požiadavkami na energetickú hospodárnosť, ktoré ustanovili.
Komisii oznamujú všetky vstupné údaje a hypotézy použité na tento výpočet, ako aj všetky výsledky výpočtu. Správa môže byť zahrnutá do akčných plánov energetickej účinnosti (EEAP) uvedených v článku 14 ods. 2 smernice 2006/32/ES. Členské štáty predkladajú tieto správy Komisii každé tri roky. Prvá správa sa predloží najneskôr do 30. júna 2011.	Komisii oznamujú všetky vstupné údaje a hypotézy použité na tento výpočet, ako aj všetky výsledky výpočtu. Správa <u>sa vypracúva v úzkej spolupráci s regionálnymi a miestnymi samosprávami a aktérmi</u> a môže byť zahrnutá do akčných plánov energetickej účinnosti (EEAP) uvedených v článku 14 ods. 2 smernice 2006/32/ES. Členské štáty predkladajú tieto správy Komisii každé tri roky. Prvá správa sa predloží najneskôr do 30. júna 2011.

Zdôvodnenie

V záujme zaručenia relevantnosti správ, ktoré majú v rámci tejto smernice vypracúvať členské štáty by sa mala stanoviť povinnosť zapájať do ich vypracúvania miestne a regionálne samosprávy a aktérov.

Pozmeňovací návrh 3

Článok 9 ods. 3

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
3. Členské štáty oznámia Komisii národné plány uvedené v odseku 1 najneskôr do 30. júna 2011 a každé tri roky ju informujú o pokroku dosiahnutom pri implementácii svojich národných plánov. Národné plány a správy o pokroku môžu byť zahrnuté do akčných plánov energetickej účinnosti (EEAP) uvedených v článku 14 ods. 2 smernice 2006/32/ES.	3. Členské štáty <u>vypracujú oznámia</u> Komisii národné plány uvedené v odseku 1 <u>v úzkej spolupráci s regionálnymi a miestnymi samosprávami a aktérmi</u> a oznámia ich Komisii najneskôr do 30. júna 2011 a každé tri roky ju informujú o pokroku dosiahnutom pri implementácii svojich národných plánov. Národné plány a správy o pokroku môžu byť zahrnuté do akčných plánov energetickej účinnosti (EEAP) uvedených v článku 14 ods. 2 smernice 2006/32/ES.

Zdôvodnenie

V záujme zaručenia relevantnosti správ, ktoré majú v rámci tejto smernice vypracúvať členské štáty by sa mala stanoviť povinnosť zapájať do ich vypracúvania miestne a regionálne samosprávy a aktérov.

Pozmeňovací návrh 4

Článok 10 ods. 3

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
3. Odporúčania zahrnuté do osvedčenia o energetickej hospodárnosti musia byť pre konkrétnu budovu technicky uskutočniteľné a uvádzajú sa v nich transparentné informácie o ich nákladovej efektívnosti. Hodnotenie efektívnosti nákladov vychádza zo súboru štandardných podmienok, ktoré sa týkajú napríklad posudzovania úspor energie a príslušných cien energií a úrokových sadzieb v prípade investícií potrebných na implementáciu odporúčaní.	3. Odporúčania zahrnuté do osvedčenia o energetickej hospodárnosti musia byť pre konkrétnu budovu technicky uskutočniteľné a uvádzajú sa v nich transparentné informácie o ich nákladovej efektívnosti ako aj o odhadovanom čase návratnosti (bez finančných stimulov alebo podporných režimov). Hodnotenie efektívnosti nákladov vychádza zo súboru štandardných podmienok, ktoré sa týkajú napríklad posudzovania úspor energie a príslušných cien energií a úrokových sadzieb v prípade investícií potrebných na implementáciu odporúčaní. <u>V osvedčení o energetickej hospodárnosti sa jasne uvádzajú aj údaje, hodnoty a metódy výpočtu, ktoré boli použité pri hodnotení efektívnosti nákladov.</u>

Zdôvodnenie

Osvedčenia o energetickej hospodárnosti by mali verejnosti poskytovať jasné a ľahko zrozumiteľné odporúčania. Ľudia by okrem toho mali mať možnosť kedykoľvek porovnať údaje o teoretickej efektívnosti, ktoré boli získané pri vystavovaní osvedčenia o energetickej hospodárnosti, s efektívnosťou v reálnych podmienkach, s prihliadnutím na zmenu podmienok (vývoj cien energie, úrokových sadzieb, nákladov na zariadenia, atď.) a prípadne na nové faktory (príspevky verejných orgánov, plánovaná dĺžka využívania, atď.).

Pozmeňovací návrh 5

Článok 12 ods. 2

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
2. Členské štáty prijímajú opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa osvedčenie o energetickej hospodárnosti vystavilo na nápadnom, pre verejnosť jasne viditeľnom mieste v prípade, ak v budove, pre ktorú bolo vydané osvedčenie o energetickej hospodárnosti v súlade s článkom 11 ods. 1, verejnosť často navštevuje celkovú úžitkovú plochu nad 250 m ² .	2. Členské štáty prijímajú opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa osvedčenie o energetickej hospodárnosti <u>budovy</u> vystavilo na nápadnom, pre verejnosť jasne viditeľnom mieste v prípade, ak v <u>tejto budove, pre ktorú bolo vydané osvedčenie o energetickej hospodárnosti v súlade s článkom 11 ods. 1,</u> verejnosť často navštevuje celkovú úžitkovú plochu nad 250 m ² .

Zdôvodnenie

Vystavovanie osvedčení o energetickej hospodárnosti v budovách, ktoré často navštevuje verejnosť, bude mať zásadný vplyv pri oboznamovaní občanov s významom otázok súvisiacich s energetickou hospodárnosťou budov.

Pozmeňovací návrh 6

Článok 15 ods. 2 písm. b)

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
2 b) odporúčania týkajúce sa nákladovo efektívneho zlepšenia energetickej hospodárnosti systému budovy alebo jej častí. Odporúčania uvedené v písm. b) sa týkajú konkrétneho systému a uvádzajú sa v nich transparentné informácie o ich nákladovej efektívnosti. Hodnotenie nákladovej efektívnosti vychádza zo súboru štandardných podmienok, ktoré sa týkajú napríklad posudzovania úspor energie a príslušných cien energií a úrokových sadzieb v prípade investícií.	2 b) odporúčania týkajúce sa nákladovo efektívneho zlepšenia energetickej hospodárnosti systému budovy alebo jej častí. Odporúčania uvedené v písm. b) sa týkajú konkrétneho systému a uvádzajú sa v nich transparentné informácie o ich nákladovej efektívnosti ako aj o odhadovanom čase návratnosti (bez finančných stimulov alebo podporných režimov). Hodnotenie nákladovej efektívnosti vychádza zo súboru štandardných podmienok, ktoré sa týkajú napríklad posudzovania úspor energie a príslušných cien energií a úrokových sadzieb v prípade investícií. Údaje, hodnoty a metódy výpočtu, ktoré boli použité pri hodnotení efektívnosti nákladov, sa jasne uvádzajú v kontrolnej správe.

Zdôvodnenie

Kontrolné správy by mali verejnosti poskytovať jasné a ľahko zrozumiteľné odporúčania. Ľudia by okrem toho mali mať možnosť kedykoľvek porovnať údaje o teoretickej efektívnosti, ktoré boli získané pri vypracúvaní kontrolnej správy, s efektívnosťou v reálnych podmienkach, s prihliadnutím na zmenu podmienok (vývoj cien energie, úrokových sadzieb, nákladov na zariadenia, atď.) a prípadne na nové faktory (príspevky verejných orgánov, plánovaná dĺžka využívania, atď.).

Pozmeňovací návrh 7

Nový článok 17a

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
	17a <u>Odborná príprava</u> 1. <u>Členské štáty v koordinácii s regionálnymi a miestnymi samosprávami a aktérmi prijímú všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie odbornej prípravy pracovníkov v oblasti nových technológií, metód a materiálov, so zameraním na zlepšenie energetickej účinnosti nových a existujúcich budov. V tejto súvislosti zabezpečia členské štáty primeranú ponuku školení pre všetkých aktívnych pracovníkov. Takisto zabezpečia, aby sa v tomto smere pravidelne aktualizovali a upravovali učebné plány pre budúcich pracovníkov. Členské štáty v koordinácii s regionálnymi a miestnymi samosprávami a aktérmi takisto kontrolujú, či existuje ponuka ďalšieho vzdelávania prístupná pre všetkých a s dostatočnou kapacitou, aby bolo možné vyškolíť potrebný počet odborníkov oprávnených vydávať osvedčenia o energetickej hospodárnosti a kontrolovať technické systémy v súlade s definíciami uvedenými v článku 13 a článku 14 tejto smernice.</u> 2. <u>Členské štáty vypracúvajú správy o realizovaných iniciatívach a dosiahnutých výsledkoch v oblasti odbornej prípravy v súlade s odsekom 1 tohto článku, ako aj o nových opatreniach, ktoré v prípade potreby zamýšľajú prijať. Členské štáty v spolupráci s regionálnymi a miestnymi samosprávami a aktérmi pri príprave týchto správ vypracujú štúdiu mapujúcu kroky v oblasti odbornej prípravy potrebné na plnenie ustanovení tejto smernice. Členské štáty porovnávajú svoje realizované alebo plánované iniciatívy a ich výsledky so závermi tejto štúdie.</u> 3. <u>Členské štáty vypracujú správy uvedené v odseku 2 tohto článku v úzkej spolupráci s regionálnymi a miestnymi samosprávami a aktérmi, predložia ich do 30. júna 2011 a následne budú predkladať nové správy každé tri roky. Tieto správy môžu byť zahrnuté do národných akčných plánov pre energetickú účinnosť uvedených v článku 14 ods. 2 smernice 2006/32/ES. Komisia vydá správu o pokroku členských štátov v oblasti odbornej prípravy pracovníkov. Táto správa bude obsahovať porovnanie národných štúdií o potrebách v oblasti odbornej prípravy. V prípade potreby bude obsahovať aj odporúčania a usmernenia v oblasti vzdelávania pracovníkov v rámci tejto smernice.</u>

Zdôvodnenie

Na úspešnú realizáciu tejto smernice je potrebné značné úsilie v oblasti odbornej prípravy. Smernica musí definovať a záväzne uložiť príslušné kroky, vrátane stanovenia cieľov a povinného podávania správ.

Pozmeňovací návrh 8

Článok 19

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
Členské štáty prijímajú potrebné opatrenia na informovanie vlastníkov alebo nájomcov budov alebo ich častí, týkajúce sa rôznych metód a praxe, ktoré slúžia na zlepšenie energetickej hospodárnosti. Členské štáty poskytujú vlastníkom alebo nájomcom budov najmä informácie o osvedčeniach o energetickej hospodárnosti a správach o kontrolách, ich účeloch a cieľoch, o nákladovo efektívnych spôsoboch zlepšovania energetickej hospodárnosti budov a o strednodobých a dlhodobých finančných dôsledkoch v prípade, ak sa na zlepšenie energetickej hospodárnosti budov neprijmú žiadne opatrenia.	Členské štáty prijímajú potrebné opatrenia na informovanie vlastníkov alebo nájomcov budov alebo ich častí, týkajúce sa rôznych metód a praxe, ktoré slúžia na zlepšenie energetickej hospodárnosti. Členské štáty poskytujú vlastníkom alebo nájomcom budov najmä informácie o osvedčeniach o energetickej hospodárnosti a správach o kontrolách, ich účeloch a cieľoch, o nákladovo efektívnych spôsoboch zlepšovania energetickej hospodárnosti budov a o strednodobých a dlhodobých finančných dôsledkoch v prípade, ak sa na zlepšenie energetickej hospodárnosti budov neprijmú žiadne opatrenia. <u>Od členských štátov sa požaduje, aby pri príprave informačných a osvetových programov spolupracovali s miestnymi orgánmi a aby tieto programy s nimi konzultovali.</u>

Zdôvodnenie

Keďže miestne orgány majú právomoci v oblasti plánovania a sú vlastníkami a správcami mnohých a rôznorodých budov, vrátane sociálnych bytov, ustanovenia prepracovanej smernice sa ich dotknú mnohými spôsobmi. Miestne samosprávy sú najbližšie k občanom, a preto majú zároveň kľúčovú úlohu pri poskytovaní informácií a nábádaní nájomníkov a majiteľov, aby zlepšili energetickú hospodárnosť svojich budov a aby zmenili správanie v oblasti spotreby energie. Miestne orgány majú takisto množstvo skúseností a vedomostí.

V Bruseli 21. apríla 2009

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regiónov „návrh rozhodnutia, ktorým sa ustanovuje program Media Mundus“

(2009/C 200/10)

VÝBOR REGIÓNOV

- víta iniciatívu Európskej komisie vytvoriť program Media Mundus;
- zastáva názor, že vytvoriť a zaviesť do praxe program rozšírenej medzinárodnej spolupráce v audiovizuálnej oblasti, ktorého cieľom je posilniť kultúrne a obchodné vzťahy medzi filmovým priemyslom v Európe a v tretích krajinách, je vhodný spôsob, ako čeliť súčasným problémom spojeným so zmenami v audiovizuálnej oblasti na celom svete;
- upozorňuje na to, že miestne a regionálne orgány môžu svojím úsilím o posilnenie audiovizuálnej produkcie a aktívnym príspevkom k podpore kultúrnej rozmanitosti a dialógu medzi kultúrami zohrávať kľúčovú úlohu pri podpore miestnej a regionálnej audiovizuálnej tvorby;
- zdôrazňuje, že audiovizuálny sektor je nielen priemyselným odvetvím, ktoré má obrovský význam pre hospodársky rast, konkurencieschopnosť a zamestnanosť, ale zároveň aj kľúčovým sektorom, ktorý chráni a podporuje kultúrnu identitu a rozmanitosť miest a regiónov. Vďaka týmto špecifickým vlastnostiam má tento sektor zároveň obrovský význam pre rozvoj európskych sociálnych hodnôt a dobré fungovanie demokratickej spoločnosti, keďže audiovizuálne diela môžu zohrávať významnú rolu pri vytváraní európskej identity.

Spravodajca: pán Ioannis SGOUROS (EL/SES), prefekt Atén

Referenčný dokument

Návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovuje program spolupráce v audiovizuálnej oblasti s odborníkmi z tretích krajín MEDIA Mundus

KOM(2008) 892 v konečnom znení

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV,

1. víta iniciatívu Európskej komisie vytvoriť program Media Mundus;

2. preto podporuje aj ďalší návrh Komisie, a to „návrh pomocného programu na podporu spolupráce medzi odborníkmi európskeho audiovizuálneho odvetvia a odborníkmi tohto odvetvia v tretích krajinách vo vzájomný prospech všetkých účastníkov“;

3. zastáva názor, že vytvoriť a zaviesť do praxe program rozšírenej medzinárodnej spolupráce v audiovizuálnej oblasti, ktorého cieľom je posilniť kultúrne a obchodné vzťahy medzi filmovým priemyslom v Európe a v tretích krajinách, je vhodný spôsob, ako čeliť súčasným problémom spojeným so zmenami v audiovizuálnej oblasti na celom svete, a to najmä vzhľadom na technologický rozvoj a štrukturálne slabiny, ktoré ovplyvňujú šírenie európskych audiovizuálnych diel na trhoch tretích krajín a bránia tomuto odvetviu európskeho priemyslu využiť celosvetovú perspektívu, čím ohrozujú jeho konkurencieschopnosť;

4. zdôrazňuje, že medzinárodná spolupráca v audiovizuálnej oblasti je nevyhnutná, rovnako ako aj ochrana a podpora rozmanitosti kultúrnych prejavov, ako to stanovuje dohovor UNESCO, ktorý Európske spoločenstvo a 13 členských krajín ratifikovali 18. decembra 2006;

5. zastáva názor, že rozhodnutie Európskej komisie je mimoriadne dôležité, keďže existujúce programy EÚ zamerané na podporu audiovizuálnej oblasti (MEDIA 2007, Euromed Audiovisual II alebo program EÚ – AKT pre podporu filmu) neumožňujú reagovať na všetky problémy spojené s rýchlou internacionalizáciou audiovizuálneho sektora, buď preto, lebo boli vytvorené pre spoluprácu v rámci Európskej únie, alebo preto, lebo uspokojujú potreby rozvojovej politiky, a nie potreby priemyselnej politiky;

6. okrem toho sa domnieva, že obzvlášť pozitívna reakcia odborníkov počas otvorenej konzultácie, ktorá sa uskutočnila od 10. apríla do 25. júna 2008 prostredníctvom internetu, jasne ukazuje, že bolo potrebné vytvoriť program Media Mundus;

7. rovnako považuje za dôležité, že z výsledkov otvorenej konzultácie vyplýva, že je potrebné vytvoriť opatrenie, ktoré by sa zameriavalo najmä na odbornú prípravu, podporu koprodukcii a obehu audiovizuálnych diel a filmovú gramotnosť;

8. stotožňuje sa so záverom vyplývajúcim z hodnotenia vplyvu, že „najefektívnejší a najúčinnější spôsob plnenia všeobecných a konkrétnych cieľov je vytvorenie nového nástroja, ktorý bude reakciou na problémy vyplývajúce z internacionalizácie audiovizuálnych trhov“;

Základné ciele programu Media Mundus

9. tiež sa domnieva, že program Media Mundus pomôže zvýšiť konkurencieschopnosť európskeho audiovizuálneho sektora na medzinárodných trhoch a zároveň posilní kultúrnu a politickú úlohu Európy vo svete; súhlasí s tým, že program Media Mundus podstatne uľahčí šírenie audiovizuálnych diel na svetovej úrovni/v celosvetovom meradle, spotrebiteľom poskytne viac možností výberu a v podstatnej miere posilní aj kultúrnu rozmanitosť;

10. je presvedčený, že výmena informácií týkajúcich sa trhu a know-how tiež prispeje k zlepšeniu konkurencieschopnosti audiovizuálneho sektora v Európe, ako aj v tretích krajinách, a zároveň sa zvýši dopyt širokej verejnosti po kultúrnej rozmanitosti;

11. poukazuje na osobitný význam cieľa uľahčiť koprodukcie, ktorý odborníci v tejto oblasti vytýčili počas verejnej konzultácie ako prioritu;

12. trvá tiež na tom, že treba zvýhodniť členské štáty, ktoré majú slabú audiovizuálnu produkciu; myslí si preto, že by sa mala venovať väčšia pozornosť krajinám, ktoré nemajú veľkú produkciu audiovizuálnych diel a narážajú na rôzne prekážky vyplývajúce z ich geografických, jazykových či iných špecifik;

13. vyzdvihuje úlohu programu Media Mundus ako nástroja na podporu kultúrnej rozmanitosti a dialógu medzi kultúrami na európskej a medzinárodnej úrovni, a zdôrazňuje, že práve z týchto dôvodov sa Media Mundus líši od iných programov Spoločenstva v audiovizuálnej oblasti, pričom rozdiel je najmä v samotných cieľoch tohto programu, ktorý sa zameriava na medzinárodnú spoluprácu v snahe podporiť konkurencieschopnosť audiovizuálneho sektora v celosvetovom meradle;

14. pozitívne hodnotí spôsob fungovania programu spočívajúci na zásade vzájomného prospechu, ktorý sa v tomto prípade pretaví do návrhov opatrení predložených v spolupráci s odborníkmi z tretích krajín;

15. považuje za uspokojivé, že podmienky účasti umožňujú financovať len tie diela, ktoré sú výlučne produktom spolupráce, keďže takto je zabezpečené aj prepojenie na medzinárodnej úrovni;

16. vyjadruje však pochybnosti pokiaľ ide o ustanovenie že „každý projekt má najmenej troch partnerov“;

17. poukazuje tiež na to, že pokiaľ ide o financovanie diel, bolo by treba čo najviac zredukovať byrokráciu a požadované formality, a to tak pri predkladaní návrhov, ako aj pri vytváraní a prevádzkovaní sietí pre spoluprácu a pri predkladaní správ;

18. zdôrazňuje tiež, že pokiaľ ide o výber diel, ktoré majú byť financované, je nevyhnutné zabezpečiť úplnú transparentnosť postupu a prípadne presnejšie definovať kritériá hodnotenia;

Všeobecné pripomienky k cieľom programu Media Mundus

19. poukazuje na to, že vďaka uprednostňovaniu vzájomného prepojenia a spolupráce všetkých zainteresovaných aktérov v audiovizuálnom sektore, je program Media Mundus vhodným nástrojom na riešenie problému roztrieštenosti európskeho filmového priemyslu; najmä preto sa domnieva, že je to aj vynikajúca možnosť, ako podporiť malé a stredné podniky;

20. je preto presvedčený, že by bolo vhodné zamerať sa na vytvorenie špecializovaných pracovných miest, ako aj na zlepšenie odbornej prípravy v oblasti programovania, technológií retransmisie, medzinárodnej distribúcie a predaja, ale aj na propagáciu audiovizuálnych diel;

21. taktiež sa domnieva, že výmena informácií a *know-how* medzi odborníkmi značne uľahčuje vytváranie sietí spolupráce, prístup na zahraničné trhy, ale aj vznik dlhodobej spolupráce, a posilňuje tiež konkurencieschopnosť európskeho televízneho priemyslu, ako aj kultúrnu a politickú úlohu Európy vo svete;

22. verí, že program Media Mundus rozhodujúcou mierou pomôže zlepšiť medzinárodný obeh audiovizuálnych diel, ale aj zvýšiť dopyt verejnosti po väčšej kultúrnej rozmanitosti pokiaľ ide o audiovizuálny obsah;

23. v súvislosti s uvedenými pripomienkami poukazuje na prínos, ktorý predstavuje zvýšenie počtu premietaní audiovizuálnych diel a ich exkluzívne predpremiéry;

24. myslí si preto, že pre majiteľov kinosál v Európe alebo v tretích krajinách by program Media Mundus mohol byť podnetom, ktorý ich bude viesť k tomu, aby vo väčšej miere premietali audiovizuálne diela svojich partnerov a zlepšili podmienky ich uvádzania, či už ide o to, ako dlho sa budú premietiť, o reklamnú kampaň alebo počet premietaní v rámci exkluzívnych predpremiér;

25. domnieva sa, že by bolo možné dosiahnuť súčasne, že sa budú diela častejšie opätovne vysielat a zlepšia sa podmienky opätovného vysielania európskych audiovizuálnych obsahov na vlákoch tretích krajín a uvádzania audiovizuálnych diel týchto krajín na európskych kanáloch;

26. schvaľuje tiež to, že Európska únia sa zameriava predovšetkým na mladých, ktorí predstavujú budúcnosť európskeho audiovizuálneho sektora. Podporovaním diel mladých nadaných európskych tvorcov Media Mundus objavuje nové talenty, podporuje mobilitu mladej generácie, umožňuje jej dobre sa oboznámiť s európskym a medzinárodným trhom, a týmto spôsobom zavádza do praxe myšlienku znalostnej ekonomiky a dialógu medzi kultúrami;

27. upozorňuje na to, že úloha, ktorú zohrávajú mladí tvorcovia znovu jasne ukazuje, že program Media Mundus by mohol slúžiť ako vzdelávací program a zároveň prilákať ešte viac mladých ľudí do kinosál;

28. domnieva sa tiež, že audiovizuálny sektor rozhodujúcou mierou prispieva k európskej tvorivej a znalostnej ekonomike a hrá ústrednú úlohu pri podpore kultúrnej rozmanitosti a pluralizmu;

29. zdôrazňuje, že hoci oblasť kultúry nepochybne prispieva k dosahovaniu cieľov Lisabonskej stratégie, nemôžeme ju vnímať len z jedného hľadiska, ako hospodársku silu, keďže kultúra rovnako významnou mierou prispieva aj k vytvoreniu dynamického a trvalo udržateľného prostredia, ktoré je nevyhnutnou podmienkou prosperity a ľudského rozvoja ⁽¹⁾;

Úloha regionálnych a miestnych orgánov

30. upozorňuje na to, že miestne a regionálne orgány môžu svojím úsilím o posilnenie audiovizuálnej produkcie a aktívnym príspevkom k podpore kultúrnej rozmanitosti a dialógu medzi kultúrami zohrávať kľúčovú úlohu pri podpore miestnej a regionálnej audiovizuálnej tvorby;

⁽¹⁾ Stanovisko Výboru regiónov „Európska stratégia pre kultúru v globalizovanom svete“ (oznámenie Komisie Rade, Európskemu parlamentu, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov o európskej stratégii pre kultúru v globalizovanom svete, KOM(2007) 242 v konečnom znení, CDr 172/2007 fin), s. 1, k dispozícii na stránke: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:053:0025:01:SK:HTML>.

31. zastáva názor, že v spojení s národnou produkciou môžu miestne a regionálne orgány svojou podporou miestnych a regionálnych audiovizuálnych produktov vyvážiť masovú produkciu filmov v tretích krajinách;

32. zdôrazňuje, že miestne a regionálne orgány môžu zohrávať rozhodujúcu úlohu v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj z hľadiska finančnej podpory organizácií a subjektov v oblasti kultúry;

33. podotýka tiež, že miestne a regionálne orgány môžu pomôcť posilniť malé a stredné podniky tým, že budú podporovať konkurencieschopnosť roztriešteného európskeho audiovizuálneho sektora a zároveň zabezpečovať životaschopnosť týchto podnikov;

34. okrem toho si myslí, že miestne a regionálne orgány môžu takisto zohrávať rozhodujúcu úlohu pri formovaní mladých tvorcov a môžu tiež pomôcť prilákať početnejšie mladé publikum na premietanie audiovizuálnych diel, ktoré podporujú kultúrnu rozmanitosť a dialóg medzi kultúrami;

35. domnieva sa, že miestne a regionálne orgány môžu rozhodujúcim spôsobom podporiť produkciu audiovizuálnych diel na miestnej a regionálnej úrovni a pričiniť sa o to, aby sa vytvoril silný pocit európskej identity, najmä medzi mladými ľuďmi;

36. je toho názoru, že vďaka organizovaniu festivalov, tematických podujatí, ale aj odborných seminárov môžu miestne a regionálne orgány podniknúť významné kroky a rozhodujúcou mierou prispieť k tomu, aby sa audiovizuálny sektor stal dôležitým faktorom pokiaľ ide o vytváranie kultúry, formovanie multikultúrnej európskej identity, ale aj o filmové vzdelávanie, a to najmä mladého publika;

37. preto si myslí, že by bolo vhodné vložiť do článku 7 špeciickú zmienku o tom, že by sa v rámci úsilia o posilnenie konkurencieschopnosti európskeho trhu mali do programu Media Mundus zapojiť aj miestne a regionálne orgány prostredníctvom programov a osobitných aktivít, a tak dať programu Media Mundus širší rozmer; V tej istej súvislosti sa výbor domnieva, že by bolo vhodné a veľmi užitočné podporiť a obnoviť MEDIA antennae, ktoré fungujú na regionálnej úrovni a sú pre širokú európsku verejnosť hlavným zdrojom informácií o vývoji v audiovizuálnej oblasti;

38. súčasne poukazuje na to, že v súvislosti s uvedenými pripomienkami by bolo vhodné zapojiť miestne a regionálne orgány vo väčšej miere aj do hľadania možnej spolupráce medzi rôznymi sieťami v rámci filmového priemyslu, ako aj podporovať spoločné medziregionálne podniky, a to najmä tie, ktoré sa zaoberajú tvorbou, produkciou a šírením audiovizuálnych diel;

39. zdôrazňuje, že z uvedených pripomienok sa dá vyvodiť záver, že audiovizuálny sektor je nielen priemyselným odvetvím, ktoré má obrovský význam pre hospodársky rast, konkurencieschopnosť a zamestnanosť, ale zároveň aj kľúčovým sektorom, ktorý chráni a podporuje kultúrnu identitu a rozmanitosť miest a regiónov. Vďaka týmto špecifickým vlastnostiam má tento sektor zároveň obrovský význam pre rozvoj európskych sociálnych hodnôt a dobré fungovanie demokratickej spoločnosti, keďže audiovizuálne diela môžu zohrávať významnú rolu pri vytváraní európskej identity;

Záverečné pripomienky a návrhy

40. domnieva sa, že predložený program, ktorý spája podporu kultúry a konkurencieschopnosti (t. j. obchodné a ekonomické hodnoty európskeho audiovizuálneho priemyslu) má osobitný význam, keďže jeho medzinárodný rozmer je účinnejší a cielenejší než v prípade programu Media International, ktorý by sa dal považovať za predchodcu tohto programu;

41. podotýka, že vzhľadom na to, že tento program bol navrhnutý len na veľmi krátke obdobie (2011 – 2013) a s obmedzeným rozpočtom (15 miliónov, z ktorých 13,5 milióna je vyčlenených na projekty), nebude dosť času, ani dosť finančných prostriedkov na to, aby sa mohlo rozvinúť veľa projektov a zrealizovať veľa činností;

42. domnieva sa však (a dúfa), že program prinesie jednoznačné výsledky, ktoré budú pozitívne hodnotené, vďaka čomu nielen že sa bude môcť v programe pokračovať ale zvýši sa aj jeho rozpočet;

43. zdôrazňuje, že je dôležité zamerať sa na komunikačnú stratégiu programu a domnieva sa, že miestne a regionálne orgány môžu aj v tejto oblasti zohrať rozhodujúcu úlohu pri šírení programu. Jedným z osobitne dôležitých bodov v tejto súvislosti je spolupráca MEDIA antennae s organizáciami a združeniami odborníkov v audiovizuálnej oblasti, ako aj s ACE (Združenie európskych filmových archívov) a FIAF (Medzinárodná federácia filmových archívov), ale aj s filmovými archívmi v jednotlivých krajinách;

44. domnieva sa, že osobitná pozornosť by sa mala – ak nie hneď, tak v neskorších fázach programu – venovať vzdelávacie mu aspektu programu Media Mundus, ktorý by sa okrem odbornej prípravy odborníkov mal zameriavať aj na mladých študentov. Tento cieľ sa dá dosiahnuť súčinnosťou s inými programami MEDIA a v spolupráci s MEDIA antennae, ktoré vyvíjali podobné aktivity pre iné programy, filmové fakulty a katedry na univerzitách a filmové archívy, kam majú prístup študenti, výskumníci a odborníci v tejto oblasti. Aktivity v oblasti ďalšieho vzdelávania a tematické workshopy môžu byť okrem toho aj cenným zdrojom informácií a príležitosťou, vďaka ktorej sa odborníci z Európskej únie a tretích krajín môžu stretnúť a navzájom sa spoznať.

II. ODPORÚČANÉ ZMENY A DOPLNENIA

Pozmeňovací návrh I

Článok 3 ods. 3

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
3. „Európske diela“ sú audiovizuálne diela pochádzajúce z krajín uvedených v článku 2 ods. 1, 2 alebo 3.	3. „Európske diela“ sú audiovizuálne diela pochádzajúce z krajín uvedených v článku 2 ods. 1, 2 alebo 3, <u>s osobitným dôrazom na miestnu a regionálnu audiovizuálnu produkciu.</u>

Zdôvodnenie

Výbor regiónov by chcel podotknúť, že poskytovatelia mediálnych služieb na regionálnej a miestnej úrovni, ako aj verejní prevádzkovatelia služieb, ktorí zabezpečujú regionálne pokrytie nesú samozrejme spoločenskú a kultúrnu zodpovednosť a sú povinní zabezpečiť poskytovanie služieb pre občanov. V záujme podpory európskeho audiovizuálneho priemyslu môžu, priamo prispieť k rozvoju tohto sektora a jeho konkurencieschopnosti, pretože intenzívnejšie podporujú vlastnú produkciu.

Pozmeňovací návrh II

Článok 5 ods. 2 písm. b)

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
b) zlepšiť konkurencieschopnosť a nadnárodnú distribúciu audiovizuálnych diel po celom svete;	b) zlepšiť konkurencieschopnosť a nadnárodnú distribúciu audiovizuálnych diel po celom svete, <u>a to prostredníctvom opatrení na podporu spolupráce medzi spoločnosťami, ktoré sú činné na európskej ale aj na svetovej audiovizuálnej scéne;</u>

Zdôvodnenie

Osobitné štúdie ako aj súčasná hospodárska situácia ukazujú, že slabiny v distribučnom reťazci sú hlavnou prekážkou obehu európskych filmov na medzinárodnom trhu.

Pozmeňovací návrh III

Článok 5 ods. 2

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
	d) <u>osobitná pozornosť by sa mala venovať podpore jazykovej rozmanitosti, najmä v prípade menej používaných jazykov.</u>

Zdôvodnenie

Súčasný problémy by sa nemali riešiť len na úrovni EÚ a členských krajín, ale do ich riešenia by mali byť zapojené aj miestne a regionálne orgány, pretože ich úlohou je spravovať kultúrne a jazykové dedičstvo, presadzovať nové modely podnikania v miestnych tvorivých priemyselných odvetviach a zároveň aj podporovať diela financované alebo spolufinancované miestnymi kultúrnymi či mediálnymi inštitútmi alebo organizáciami.

Pozmeňovací návrh IV

Článok 6 ods. 1

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
Posilniť kvalifikáciu európskych a iných odborníkov z krajín uvedených v článku 2 ods. 4 s cieľom zlepšiť ich pochopenie predovšetkým prevádzkových podmienok, právnych rámcov, systémov financovania a možností spolupráce ich príslušných audiovizuálnych trhov a, najmä prostredníctvom štipendií, takto uľahčiť vytváranie sietí a vznik dlhodobých obchodných vzťahov a zlepšiť úroveň informovanosti a poznatkov o audiovizuálnych trhoch s cieľom zabezpečiť a uľahčiť spoluprácu medzi odborníkmi v audiovizuálnej oblasti.	Posilniť kvalifikáciu európskych a iných odborníkov z krajín uvedených v článku 2 ods. 4 s cieľom zlepšiť ich pochopenie predovšetkým prevádzkových podmienok, právnych rámcov, systémov financovania a možností spolupráce ich príslušných audiovizuálnych trhov a, najmä prostredníctvom štipendií, takto uľahčiť vytváranie sietí a vznik dlhodobých obchodných vzťahov a zlepšiť úroveň informovanosti a poznatkov o audiovizuálnych trhoch s cieľom zabezpečiť a uľahčiť spoluprácu medzi odborníkmi v audiovizuálnej oblasti. <u>Pokiaľ ide o štipendiá, mala by sa zohľadniť aj nevyhnutnosť zvýšiť konkurencieschopnosť roztriešteného európskeho audiovizuálneho sektora na svetovej scéne. V Európskej únii treba zároveň posilniť výrobné štruktúry malých a stredných podnikov (MSP), pretože práve ony sú základným pilierom európskeho trhu.</u>

Zdôvodnenie

Program Media Mundus v sebe skrýva veľký potenciál hospodárskeho rozvoja a ponúka možnosť vytvoriť v audiovizuálnom priemysle pracovné miesta, ktoré si vyžadujú vysokú kvalifikáciu. Mali by byť doň v plnej miere zapojené aj MSP.

Pozmeňovací návrh V

Článok 7 ods. 1

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
Uľahčiť vyhľadávanie zahraničných partnerov pre európske audiovizuálne diela. Program podporuje organizovanie koprodukčných trhov a podujatí na vyhľadávanie (výber) partnerov s cieľom spojiť možných partnerov (scenáristov, režisérov, producentov a distribútorov).	Uľahčiť vyhľadávanie zahraničných partnerov pre európske audiovizuálne diela. Program podporuje organizovanie koprodukčných trhov a podujatí na vyhľadávanie (výber) partnerov s cieľom spojiť možných partnerov (scenáristov, režisérov, producentov a distribútorov, ako aj miestnych a regionálnych aktérov v oblasti audiovizuálneho priemyslu).

Zdôvodnenie

V oblasti audiovizuálnej tvorby, ktorá je veľmi špecifická, môžu všetky regióny Európy, pokiaľ sú primerane podporované, podnecovať vznik originálnych diel a prispievať k ochrane kultúrnej rozmanitosti a tiež k zachovaniu konkurencieschopnosti európskeho trhu.

Pozmeňovací návrh VI

Článok 8 ods. 3

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
Uľahčiť organizovanie podujatí a iniciatív filmovej gramotnosti zameraných predovšetkým na mladých divákov so zámerom medzinárodne propagovať rozmanitosť audiovizuálnych diel a zvýšiť dopyt verejnosti po kultúrnej rozmanitom audiovizuálnom obsahu.	Uľahčiť organizovanie podujatí a iniciatív filmovej gramotnosti zameraných predovšetkým na mladých divákov so zámerom medzinárodne propagovať rozmanitosť audiovizuálnych diel a zvýšiť dopyt verejnosti po kultúrnej rozmanitom audiovizuálnom obsahu. <u>Mala by byť vyčlenená osobitná finančná podpora pre audiovizuálne miestne a regionálne festivaly, ktoré zohrávajú špecifickú úlohu pri podpore dialógu medzi kultúrami a kultúrnej rozmanitosti.</u>

Pozmeňovací návrh VII

Článok 12 ods. 1

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
Komisii pomáha výbor zložený zo zástupcov členských štátov, ktorému predsedá zástupca Komisie.	Komisii pomáha výbor zložený zo zástupcov členských štátov a miestnych a regionálnych samospráv, ktorému predsedá zástupca Komisie.

V Bruseli 21. apríla 2009

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE

Návrh stanoviska Výboru regiónov „riešenia interoperability pre európske orgány verejnej správy (ISA)“

(2009/C 200/11)

VÝBOR REGIÓNOV

- víta iniciatívu Európskej komisie pokračovať v skorších programoch prostredníctvom nadviazania na program riešenia interoperability pre európske orgány verejnej správy (ISA);
- vyjadruje názor, že miestne a regionálne orgány by sa mali zúčastniť na širokej spolupráci na zlepšenie interoperability vo verejnej správe a zefektívnení poskytovania služieb verejnej správy;
- zdôrazňuje, že tento program by nemal izolovať európske orgány verejnej správy od vonkajšieho sveta a navrhuje, aby sa normy v oblasti interoperability vyvinuli na základe rozsiahlej medzinárodnej spolupráce;
- podotýka, že výmena osvedčených postupov medzi regionálnymi a miestnymi orgánmi by bola nielen užitočná, ale mala by v skutočnosti predstavovať neoddeliteľnú súčasť programu ISA.

Spravodajkyňa: Veronica Ionita (RO/ELS), starostka Gorgoty

Referenčný dokument

Návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady o riešeníach interoperability pre európske orgány verejnej správy (ISA)

KOM(2008) 583 v konečnom znení

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV:

1. Víta iniciatívu Európskej komisie pokračovať v skorších programoch výmeny údajov medzi správami (IDA) a vzájomnej súčinnosti pri poskytovaní paneurópskych elektronických služieb typu e-government verejnej správe, podnikateľským subjektom a občanom (IDABC) prostredníctvom nadviazania na program riešenia interoperability pre európske orgány verejnej správy (ISA). Obidva úvodné programy jasne preukázali svoj prínos pri výmene informácií medzi správami a nový program nepochybne prispeje k rozvoju miest a regiónov tým, že podporí výmenu nápadov a skúseností z rôznych oblastí, ako je zamestnanosť, rybolov, poľnohospodárstvo, zdravotníctvo, ochrana spotrebiteľov, súdnictvo a vnútorné záležitosti.

2. Poukazuje na význam orgánov miestnej a regionálnej správy v súlade so stratégiou i2010 v oblasti európskej informačnej spoločnosti, keďže tieto orgány sú hnacou silou hospodárskeho rastu na miestnej úrovni.

3. Nazdáva sa, že miestne a regionálne orgány by sa v rámci návrhu nemali považovať len za užívateľov paneurópskych elektronických služieb, ale aj za ich významných poskytovateľov.

4. Zastáva názor, že Európska komisia by sa mala väčšmi zamerať na vytváranie sietí medzi európskymi orgánmi verejnej správy na všetkých úrovniach a tento postup by vzhľadom na problémy, ktoré vznikli v minulosti kvôli rozdielnym kultúrnym a politickým prístupom, jazykovým bariéram alebo rozpočtovým ťažkostiam, mali uznať aj členské štáty na národnej úrovni.

5. Vyjadruje preto názor, že miestne a regionálne orgány by sa mali zúčastniť na širokej spolupráci na zlepšenie interoperability vo verejnej správe a na zefektívnení poskytovania služieb verejnej správy.

6. Zdôrazňuje, že tento program by nemal izolovať európske orgány verejnej správy od vonkajšieho sveta a navrhuje, aby sa normy v oblasti interoperability vyvinuli na základe rozsiahlej medzinárodnej spolupráce.

7. Poukazuje na skutočnosť, že viaceré programy Spoločenstva (IST, eTEN, eContent) súvisia so skoršou verziou IDABC. Spolupráca s využitím súčasných programov (7. rámcový program, CIP, štrukturálne fondy) by mohla priniesť cenné zdroje.

8. Podotýka, že výmena osvedčených postupov medzi regionálnymi a miestnymi orgánmi by bola nielen užitočná, ale mala by v skutočnosti predstavovať neoddeliteľnú súčasť programu ISA.

9. Vyzýva Európsku komisiu, aby lepšie zvažila vhodnosť cieľov a opatrení programu ISA pre miestne a regionálne orgány.

10. Vyzýva Európsku komisiu a členské štáty, aby vyčlenili prostriedky pre orgány ústrednej správy aj pre miestne a regionálne orgány, ktoré sú zodpovedné za uskutočňovanie programu ISA v praxi, a to vrátane prostriedkov na školenia pracovníkov vo verejnej správe. Vďaka tomu bude tento program lepšie zohľadňovať potreby európskych občanov.

II. ODPORÚČANÉ ZMENY A DOPLNENIA

Pozmeňovací návrh 1

Odôvodnenie (11)

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
Program ISA by mal vychádzať zo skúseností z programov IDA a IDABC, ktorými sa preukázalo, že koordinovaný prístup môže prispieť k rýchlejšiemu dosiahnutiu výsledkov s vyššou kvalitou, ktoré spĺňajú obchodné požiadavky, prostredníctvom spoločne využívaných riešení zavedených a realizovaných v spolupráci s členskými štátmi. Tieto činnosti už významne prispeli a naďalej prispievajú k zabezpečeniu interoperability pri podpore elektronickej výmeny informácií medzi európskymi orgánmi verejnej správy.	Program ISA by mal vychádzať zo skúseností z programov IDA a IDABC. <u>Zohľadniť by sa mali aj závery zo strednodobého prieskumu uplatňovania programu IDABC, ktorý sa zameriaval na relevantnosť, efektívnosť, účinnosť, užitočnosť a koherentnosť tohto programu. Osobitná pozornosť by sa mala venovať potrebám užívateľov tohto programu, ktorými sa</u> preukázalo sa, že koordinovaný prístup môže prispieť k rýchlejšiemu dosiahnutiu výsledkov s vyššou kvalitou, ktoré spĺňajú obchodné požiadavky, prostredníctvom spoločne využívaných riešení zavedených a realizovaných v spolupráci s členskými štátmi. Tieto činnosti už významne prispeli a naďalej prispievajú k zabezpečeniu interoperability pri podpore elektronickej výmeny informácií medzi európskymi orgánmi verejnej správy.

Zdôvodnenie

Keďže program ISA nadväzuje na predchádzajúci program IDA a na súčasný IDABC, ktorý bude ukončený v roku 2009, bolo by praktické a vhodné, aby sa pri vytváraní základu budúceho uplatňovania programu ISA zohľadnili výsledky obidvoch programov. Preto by mali byť k dispozícii na posúdenie hodnotiace a implementačné správy Európskej komisie.

Pozmeňovací návrh 2

Odôvodnenie (27a)

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
	<u>Bolo by užitočné preskúmať, či by užívatelia mohli využiť ďalšie možnosti kompatibility so štrukturálnymi fondmi a spolufinancovania z týchto fondov, ako aj využiť spoločné rámce a všeobecné nástroje, ktoré boli vyvinuté alebo zdokonalené v rámci programu ISA.</u>

Zdôvodnenie

Zavedenie a zlepšenie spoločných rámcov a všeobecných nástrojov bude financované z programu ISA, zatiaľ čo využívanie týchto rámcov a nástrojov majú financovať používatelia. Mali by sa preto lepšie preskúmať možnosti spolufinancovania zo štrukturálnych fondov.

Pozmeňovací návrh 3

Článok 1

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
(2) Cieľom programu ISA je podpora spolupráce medzi európskymi orgánmi verejnej správy uľahčením účinnej a efektívnej elektronickej cezhraničnej a medziodvetvovej vzájomnej súčinnosti medzi takýmito orgánmi verejnej správy, ktorá umožní poskytovanie elektronických verejnoprospešných služieb podporujúcich implementáciu politík a činností Spoločenstva.	(2) Cieľom programu ISA je podpora spolupráce medzi európskymi orgánmi verejnej správy, vrátane orgánov miestnej a regionálnej správy, uľahčením účinnej a efektívnej elektronickej cezhraničnej a medziodvetvovej vzájomnej súčinnosti medzi takýmito orgánmi verejnej správy, ktorá umožní poskytovanie elektronických verejnoprospešných služieb podporujúcich implementáciu politík a činností Spoločenstva.

Zdôvodnenie

Podľa Lisabonskej stratégie je podpora integrovanej, regionálne a sociálne spravodlivej informačnej spoločnosti, ktorá využíva informačné a komunikačné technológie na zvyšovanie konkurencieschopnosti a zlepšovania verejných služieb, hlavným cieľom činnosti EÚ a tieto ciele je možné najlepšie naplniť prostredníctvom miestnych a regionálnych samospráv. Preto sa nazdávame, že je dôležité zdôrazniť účasť orgánov miestnej a regionálnej správy.

Pozmeňovací návrh 4

Článok 2

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
	h) „Európske orgány verejnej správy“ sú všetky verejné orgány na centrálnej, regionálnej a miestnej úrovni, právne uznané v legislatíve členských štátov EÚ.

Zdôvodnenie

Nazdávame sa, že okrem definície uvedenej v článku 2 by bolo vhodné zaradiť aj novú definíciu „európskych orgánov verejnej správy“, vzhľadom na význam verejnej správy v rámci tohto rozhodnutia.

Pozmeňovací návrh 5

Článok 3

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
	d) <u>viacrozmerný prístup zahŕňajúci technické aspekty, na základe ktorých môžu správne orgány vykonávať uvedené zlepšenia;</u>

Zdôvodnenie

Okrem navrhovaných aktivít by bolo vzhľadom na rôznorodosť služieb, ktoré poskytujú správne orgány, užitočné normalizovať technické prvky.

Pozmeňovací návrh 6

Článok 8

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
(4) S cieľom zabrániť duplikácii a urýchliť zavedenie riešení sa v prípade potreby zohľadnia výsledky dosiahnuté v rámci iných príslušných iniciatív Spoločenstva a členských štátov. S cieľom maximalizovať synergie a zabezpečiť doplnkový a kombinovaný vplyv sa akcie v prípade potreby koordinujú s ostatnými príslušnými iniciatívami Spoločenstva.	(4) S cieľom zabrániť duplikácii a urýchliť zavedenie riešení sa v prípade potreby zohľadnia výsledky dosiahnuté v rámci iných príslušných iniciatív Spoločenstva a členských štátov. S cieľom maximalizovať synergie a zabezpečiť doplnkový a kombinovaný vplyv sa akcie v prípade potreby koordinujú s ostatnými príslušnými iniciatívami Spoločenstva. <u>Mala by sa všetkými prostriedkami podporovať výmena osvedčených postupov medzi orgánmi verejnej správy.</u>

Zdôvodnenie

Aby mohli miestne a regionálne orgány dosahovať čo najlepšie výsledky a efektívne poskytovať služby, mohli by sa učiť navzájom od seba a deliť sa o najúspešnejšie skúsenosti. Zároveň by sa zlepšila koordinácia a cezhraničná interoperabilita.

Pozmeňovací návrh 7

Článok 12

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
(1) Komisii pomáha výbor nazvaný Výbor pre cezhraničnú interoperabilitu (ďalej len „výbor CIO“), zložený zo zástupcov členských štátov, ktorému predsedá Komisia.	(1) Komisii pomáha výbor nazvaný Výbor pre cezhraničnú interoperabilitu (ďalej len „výbor CIO“), zložený zo zástupcov členských štátov, vrátane <u>jedeného zástupcu regionálnej samosprávy a jedného zástupcu miestnej samosprávy, ktorému Výboru predsedá Komisia.</u>

Zdôvodnenie

Účasť miestnych a regionálnych samospráv vo výbore by prispela k realizácii cieľov uvedených v článku 1, pretože verejné služby v Európe poskytujú predovšetkým miestne a regionálne orgány. Navyše práve tieto služby sú dôležité pre každodenný život a slobodný pohyb podnikov a jednotlivcov.

Pozmeňovací návrh 8

Článok 14

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
(2) Podporuje sa spolupráca s ostatnými tretími krajinami a medzinárodnými organizáciami alebo subjektmi, najmä v rámci Euro-stredozemského partnerstva a so susednými krajinami, najmä krajinami západného Balkánu. Súvisiace náklady sa nehradia z programu ISA.	(2) Podporuje sa spolupráca s ostatnými tretími krajinami a medzinárodnými organizáciami alebo subjektmi, najmä v rámci Euro-stredozemského partnerstva a so susednými krajinami, najmä krajinami západného Balkánu a <u>krajinami čiernomorského a pobaltského regiónu.</u> Súvisiace náklady sa nehradia z programu ISA.

Zdôvodnenie

V oblasti spolupráce s partnerskými krajinami, ktoré nie sú členmi Európskej únie, by nemali existovať prísne obmedzenia, hoci náklady na ich účasť by sa financovali z ich vlastných zdrojov.

V Bruseli 21. apríla 2009

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regiónov „bezpečnosť pacientov“

(2009/C 200/12)

VÝBOR REGIÓNOV ODPORÚČA

- lepšie stanoviť úlohu miestnych a regionálnych orgánov v rámci navrhovanej činnosti, v súlade s úlohou, ktorá im prislúcha v systéme zdravotníckych služieb podľa vnútroštátnych predpisov;
- lepšie definovať zapojenie občanov a ich združení do plánovacích a rozhodovacích postupov spojených s riadením rizika;
- zaradiť do schvaľovacích, akreditačných a certifikačných systémov pre poskytovateľov zdravotníckej starostlivosti odkazy na postupy, ukazovatele a normy pre riadenie rizika a bezpečnosti pacientov;
- určiť osobitné cesty právnej a regulačnej ochrany, ktoré podporia poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, aby podávali správy o omyloch, nežiaducich udalostiach a situáciách, ktoré takmer vyústili do nepriaznivých dôsledkov;
- zaradiť riadenia rizika a bezpečnosť pacientov do študijných plánov (vyššieho) vzdelávania lekárov a iných zdravotníckych pracovníkov a do ďalšieho vzdelávania;
- naplánovať dodatočné odporúčania s cieľom podporiť doterajšie snahy osobitných vedeckých výborov o určenie regulačných a procedurálnych nástrojov osobitne venovaných bezpečnému použitiu farmaceutických výrobkov.

Spravodajca: pán Piero Marrazzo (IT/SES), predseda regiónu Lazio

Referenčné dokumenty

Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade o bezpečnosti pacientov vrátane prevencie a kontroly infekcií spojených so zdravotnou starostlivosťou

KOM(2008) 836 v konečnom znení.

Návrh odporúčania Rady o bezpečnosti pacientov vrátane prevencie a kontroly infekcií spojených so zdravotnou starostlivosťou

KOM(2008) 837 v konečnom znení.

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV,

Všeobecné odporúčania

1. zdôrazňuje, že výbor už v minulosti viackrát vyjadril záujem o túto oblasť, pričom vyzval Komisiu, aby predniesla konkrétne návrhy a uviedol, že „*štruktúrovaná a koordinovaná spolupráca na európskej úrovni zameraná na výmenu skúseností, zdieľanie vedomostí a zjednodušenie dohôd súvisiacich s vývojom v oblasti zdravotníckej techniky môže priniesť členským štátom jasnú pridanú hodnotu*“ (pozri stanovisko CdR 153/2004);

2. konštatuje, že iné organizácie, ako sú WHO, OECD a Rada Európy sa už venovali otázke bezpečnosti zdravotnej starostlivosti a riešili ju;

3. konštatuje, že návrh Komisie zapadá do tohto kontextu a kladie dôraz na efektívnu zaangažovanosť členských štátov v tejto otázke, pričom zdôrazňuje subsidiaritu ako kľúčový faktor dôkladného pochopenia tohto javu a ako prioritný nástroj na hľadanie riešení;

4. domnieva sa, že postup Komisie, t. j. podpora aktívnejšej spolupráce medzi členskými štátmi prostredníctvom oznámenia Komisie a odporúčania Rady, reaguje na požiadavku Výboru regiónov;

5. konštatuje, že oznámenie Komisie a návrh odporúčania Rady o bezpečnosti pacientov sú správne zamerané s cieľom dosiahnuť politický záväzok všetkých krajín EÚ, aby členské štáty, či už jednotlivé alebo spoločne, vykonávali s podporou Komisie navrhnuté odporúčania a podnikali praktické kroky na zlepšenie bezpečnosti pacientov;

6. domnieva sa, že hlavné prvky návrhu sa týkajú predovšetkým:

— politického významu a viditeľnosti, ktorá sa predložením osobitného návrhu Spoločenstva prikladá otázke bezpečnosti pacientov;

— možnosti zlepšenia informovanosti jednotlivých členských štátov o tejto téme prostredníctvom skonsolidovania a zdieľania databáz s údajmi, ktoré sa zbierajú jednotným spôsobom;

— možnosti, ktorú majú jednotlivé členské štáty prostredníctvom vzájomného zdieľania osvedčených postupov na optimalizáciu bezpečnosti pacientov;

7. konštatuje, že iniciatíva nezasahuje do kompetencií členských štátov v oblasti zdravotníctva, keďže odporúčanie Rady predstavuje právny nástroj, ktorý ponecháva členským štátom dostatočnú voľnosť pri organizácii ich systémov zdravotnej starostlivosti na národnej, regionálnej alebo miestnej úrovni, tak ako je to v súčasnosti;

Všeobecné pripomienky k návrhu a odporúčaniu

8. konštatuje, že viaceré správy dokazujú, že otázku bezpečnosti pri diagnostikovaní a liečbe, ako aj riziko, že sa niekto stane obeťou chyby pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, a to nielen vo vzťahu k vlastnému zdraviu alebo zdraviu ich blízkych, ale v širšej súvislosti ako otázku bezpečnosti občanov;

9. zdôrazňuje, že miestne a regionálne orgány sú v mnohých krajinách priamo zodpovedné za poskytovanie zdravotníckych služieb a majú preto osobitný záujem o zlepšenie systémov bezpečnosti a kvality zdravotníctva;

10. domnieva sa, že negatívne dôsledky chýb pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti priamo ovplyvňujú spôsob, akým verejnosť vníma kvalitu a bezpečnosť poskytovaných služieb, ktoré sú v mnohých krajinách jedným z kľúčových faktorov hodnotenia efektívnosti miestnych a regionálnych orgánov zo strany verejnosti;

11. verí, že rozšírenie javu, spoločne s nárastom súdne riešených sporov, predstavuje pre orgány priamo zodpovedné za poskytovanie zdravotníckych služieb nielen etický a spoločenský problém, týkajúci sa verejného zdravia, ale rovnako aj problém ekonomický vzhľadom na zvyšujúce sa náklady na poistenie a na náhradu škôd vzniknutých občanom;

12. domnieva sa preto, že iniciatíva uvedená v návrhu a v odporúčaní zameraná na vytvorenie integrovaného prístupu na obmedzenie veľkého množstva potenciálnych príčin poškodenia pacientov, je veľmi užitočná napriek tomu, že už existujú viaceré sektorové iniciatívy (bezpečnosť liekov a zdravotníckeho vybavenia, antimikrobiálna rezistencia atď.) v mnohých oblastiach zdravia pacientov a znižovania rizika chýb pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti;

13. nazdáva sa, že návrhy a princípy uvedené v návrhu a odporúčaní spĺňajú požiadavky, ktoré v minulosti predložil Výbor regiónov v oblasti zdravotníctva t. j. podpora výmeny osvedčených postupov v oblasti bezpečnosti pacientov, pri zachovaní princípu subsidiarity, a zmenšovanie rozdielov v dostupnosti a kvalite zdravotnej starostlivosti;

14. domnieva sa, že zmeny a doplnenia k návrhu uvedené nižšie v texte by mohli užitočne prispieť k implementácii a zároveň zdôrazniť alebo posilniť niektoré aspekty, ktoré sú predmetom mimoriadneho záujmu Výboru regiónov, a **osobitne odporúča:**

— lepšie stanoviť úlohu miestnych a regionálnych orgánov v rámci navrhovanej činnosti, v súlade s úlohou, ktorá im

prislúcha v systéme zdravotníckych služieb podľa vnútroštátnych predpisov;

— lepšie definovať zapojenie občanov a ich združení do plánovacích a rozhodovacích postupov spojených s riadením rizika;

— zaradiť do schvaľovacích, akreditačných a certifikačných systémov pre poskytovateľov zdravotnej starostlivosti odkazy na postupy, ukazovatele a normy pre riadenie rizika a bezpečnosti pacientov;

— určiť osobitné cesty právnej a regulačnej ochrany, ktoré podporia poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, aby podávali správy o omyloch, nežiaducich udalostiach a situáciách, ktoré takmer vyústili do nepriaznivých dôsledkov;

— zaradiť riadenia rizika a bezpečnosť pacientov do študijných plánov (vyššieho) vzdelávania lekárov a iných zdravotníckych pracovníkov a do ďalšieho vzdelávania;

— napláňovať dodatočné odporúčania s cieľom podporiť doterajšie snahy osobitných vedeckých výborov o určenie regulačných a procedurálnych nástrojov osobitne venovaných bezpečnému použitiu farmaceutických výrobkov;

— doplniť prílohu II, ktorá sa vzťahuje na podporné opatrenia, o prípadné ďalšie konkrétne opatrenia, ktoré by boli potrebné, ak by boli schválené odporúčané a zmeny a doplnenia navrhnuté v tomto stanovisku.

II. Odporúčané zmeny a doplnenia

Pozmeňovací návrh 1

Úvodné ustanovenie 15

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
15. Dostupné údaje o infekciách spojených so zdravotnou starostlivosťou nepostačujú na to, aby umožnili zmysluplné porovnania medzi zariadeniami prostredníctvom sietí dohľadu, monitorovali epidemiológiu patogénov spojených so zdravotnou starostlivosťou a hodnotili a usmerňovali politiky v oblasti prevencie a kontroly infekcií spojených so zdravotnou starostlivosťou. Z toho dôvodu by sa mali vybudovať alebo posilniť systémy dohľadu na úrovni zdravotníckych zariadení a na regionálnej a vnútroštátnej úrovni.	15. Dostupné údaje o infekciách spojených so zdravotnou starostlivosťou nepostačujú na to, aby umožnili zmysluplné porovnania medzi zariadeniami prostredníctvom sietí dohľadu , monitorovali epidemiológiu patogénov spojených so zdravotnou starostlivosťou a hodnotili a usmerňovali politiky v oblasti prevencie a kontroly infekcií spojených so zdravotnou starostlivosťou. Z toho dôvodu by sa mali vybudovať alebo posilniť systémy dohľadu oznamovania a hodnotenia na úrovni zdravotníckych zariadení a na regionálnej a vnútroštátnej úrovni.

Zdôvodnenie

„Siete dohľadu“ v tomto kontexte neprináša žiadnu informáciu a len zbytočne mátie.

Pozmeňovací návrh 2

Časť I, hlava II, článok 1

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
1. Členské štáty by mali podporovať tvorbu a rozvoj vnútroštátnych politík a programov prostredníctvom: a) určenia príslušného orgánu alebo orgánov zodpovedných za bezpečnosť pacientov na ich území; b) zahrnutia bezpečnosti pacientov ako prioritnej otázky do politík a programov v oblasti zdravia na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni; c) podporovania vývoja bezpečnejších systémov, postupov a nástrojov vrátane využívania informačných a komunikačných technológií.	1. Členské štáty by mali podporovať tvorbu a rozvoj vnútroštátnych politík a programov prostredníctvom: a) určenia príslušného orgánu alebo orgánov zodpovedných za bezpečnosť pacientov na ich území, <u>vrátane orgánov na miestnej a regionálnej úrovni;</u> b) zahrnutia bezpečnosti pacientov ako prioritnej otázky do politík a programov v oblasti zdravia na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni; c) podporovania vývoja bezpečnejších systémov, postupov a nástrojov vrátane využívania informačných a komunikačných technológií, <u>medzi iným prostredníctvom stanovenia konkrétnych noriem pre informačné technológie a komunikačné protokoly;</u> d) <u>zaradenia bezpečnosti pacientov a súvisiacich postupov, ukazovateľov a noriem medzi kritériá stanovené na národnej úrovni pre schvaľovanie, akreditáciu alebo certifikáciu poskytovateľov zdravotnej starostlivosti.</u>

Zdôvodnenie

- a) zabezpečiť lepšie definovanie úlohy miestnych a regionálnych orgánov v rámci navrhovaných opatrení, v súlade s úlohou, ktorá im prislúcha v systéme zdravotníckych služieb podľa vnútroštátnych predpisov;
- c) harmonizovať technické predpisy pre zber a zdieľanie údajov;
- d) zaradiť do schvaľovacích, akreditačných a certifikačných postupov faktory, ktoré súvisia nielen so štrukturálnymi normami alebo technickým vybavením, ale tiež so zásadami využívania osvedčených postupov. Tento krok by bolo praktickou zárukou na zabezpečenie bezpečnosti pacientov.

Pozmeňovací návrh 3

Časť I, hlava II, článok 2

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
2. Členské štáty by mali posilniť postavenie občanov a pacientov a informovať ich prostredníctvom: a) účasti organizácií a zástupcov pacientov na vypracúvaní politík a programov v oblasti bezpečnosti pacientov na všetkých úrovniach; b) informovania pacientov o riziku, úrovni bezpečnosti a prijatých opatreniach, aby sa obmedzili chyby alebo aby sa im predchádzalo a aby sa zabezpečil informovaný súhlas s liečbou s cieľom uľahčiť pacientom voľbu a rozhodovanie.	2. Členské štáty by mali posilniť postavenie občanov a pacientov a informovať ich prostredníctvom: a) účasti organizácií a zástupcov pacientov na vypracúvaní politík a programov v oblasti bezpečnosti pacientov na všetkých úrovniach, <u>medzi iným ustanovením účasti občanov a ich združení v poradných orgánoch, ktoré budú vytvorené, vrátane orgánov uvedených v článku 1 písm. a);</u> b) informovania pacientov o riziku, úrovni bezpečnosti a prijatých opatreniach, aby sa obmedzili chyby alebo aby sa im predchádzalo a aby sa zabezpečil informovaný súhlas s liečbou s cieľom uľahčiť pacientom voľbu a rozhodovanie. <u>Na uplatňovanie práv a záruk uvedených v tomto odporúčaní bude určený minimálny objem a formát informácií, ktoré sa majú poskytovať pacientom.</u>

Zdôvodnenie

- a) účasť občanov a ich združení nielen v poradných, ale aj výkonných orgánoch, sa musí stať záväznou;
- b) je potrebné riadiť a harmonizovať predpisy o poskytovaní informácií pacientom pri získavaní informovaného súhlasu, analogicky s už platnými ustanoveniami súvisiacimi s informáciami o použití farmaceutických výrobkov.

Pozmeňovací návrh 4

Časť I, hlava II, článok 4

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
4. Členské štáty by mali presadzovať vzdelávanie a odbornú prípravu zdravotníckych pracovníkov v oblasti bezpečnosti pacientov prostredníctvom: a) podporovania multidisciplinárneho vzdelávania a odbornej prípravy v oblasti bezpečnosti pacientov pre všetkých odborníkov v oblasti zdravotníctva, ostatných zdravotníckych pracovníkov a príslušný riadiaci a administratívny personál v miestach poskytovania zdravotnej starostlivosti; b) spolupráce s organizáciami, ktoré sú zapojené do odborného vzdelávania v oblasti zdravotnej starostlivosti, s cieľom zabezpečiť, aby sa bezpečnosti pacientov venovala náležitá pozornosť v študijných programoch vyššieho vzdelávania, priebežného vzdelávania a odbornej prípravy odborníkov v oblasti zdravotníctva.	4. Členské štáty by mali presadzovať vzdelávanie a odbornú prípravu zdravotníckych pracovníkov v oblasti bezpečnosti pacientov prostredníctvom: a) podporovania multidisciplinárneho vzdelávania a odbornej prípravy v oblasti bezpečnosti pacientov pre všetkých odborníkov v oblasti zdravotníctva, ostatných zdravotníckych pracovníkov a príslušný riadiaci a administratívny personál v miestach poskytovania zdravotnej starostlivosti; b) spolupráce s organizáciami, ktoré sú zapojené do odborného vzdelávania v oblasti zdravotnej starostlivosti, s cieľom zabezpečiť, aby sa bezpečnosti pacientov venovala náležitá pozornosť v študijných programoch vyššieho vzdelávania, priebežného vzdelávania a odbornej prípravy odborníkov v oblasti zdravotníctva; c) <u>zavedenia osobitného vyučovania týkajúceho sa bezpečnosti pacientov a riadenia rizika súvisiaceho s poskytovaním zdravotnej starostlivosti do študijných plánov pre vyššie vzdelávanie lekárov a iných pracovníkov v oblasti zdravotnej starostlivosti a do ďalšieho vzdelávania.</u>

Zdôvodnenie

- c) otázku odovzdávania vedomostí a zručností týkajúcich sa techník riadenia rizika je potrebné v rámci študijných plánov riešiť systematicky a osobitne ako kľúčový prvok odovzdávania vedomostí a rozvoja zručností týkajúcich sa bezpečnosti pacientov.

Pozmeňovací návrh 5

Časť I, hlava III, článok 1 písm. c)

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
1. Členské štáty by mali prijať a implementovať vnútroštátnu stratégiu na prevenciu a kontrolu infekcií spojených so zdravotnou starostlivosťou, ktorej cieľom bude: c) vytvoriť alebo posilniť systémy aktívneho dohľadu na úrovni členských štátov a na úrovni zdravotníckych zariadení;	1. Členské štáty by mali prijať a implementovať vnútroštátnu stratégiu na prevenciu a kontrolu infekcií spojených so zdravotnou starostlivosťou, ktorej cieľom bude: c) vytvoriť alebo posilniť systémy aktívneho <u>zaznamenávania, pozorovania a hodnotenia dohľadu</u> na úrovni členských štátov a na úrovni zdravotníckych zariadení.

Zdôvodnenie

Je dôležité, aby členské štáty zaznamenávali a ďalej pozorovali výskyt infekcií spojených so zdravotnou starostlivosťou, aby na základe získaných výsledkov dosiahli zlepšenie. Zvolený výraz „dohľad“ neevokuje v rovnakej miere úsilie o zlepšenie. Na dosiahnutie skutočného zlepšenia by sa malo zahrnúť aj „hodnotenie“.

Pozmeňovací návrh 6

Časť I, hlava III, článok 2

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
2. Členské štáty by mali posúdiť zavedenie, podľa možnosti do jedného roka od prijatia tohto odporúčania, vhodný medzisektorový mechanizmus na koordinovanú implementáciu vnútroštátnej stratégie, ako aj na účely výmeny informácií a koordinácie s Komisiou, ECDC a ostatnými členskými štátmi.	2. Členské štáty by mali posúdiť zavedenie, podľa možnosti do jedného roka od prijatia tohto odporúčania, vhodný medzisektorový mechanizmus na koordinovanú implementáciu vnútroštátnej stratégie, ako aj na účely výmeny informácií a koordinácie s Komisiou, ECDC a ostatnými členskými štátmi, <u>medzi iným prostredníctvom priameho zapojenia miestnych a regionálnych orgánov s konkrétnymi kompetenciami v sektore zdravotnej starostlivosti.</u>

Zdôvodnenie

2. Zabezpečenie lepšieho určenia úlohy miestnych a regionálnych orgánov v rámci navrhovanej činnosti, v súlade s úlohou, ktorá im prislúcha v systéme zdravotníckych služieb podľa vnútroštátnych predpisov;

Pozmeňovací návrh 7

Časť I, hlava IV, článok 3

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
3. Členské štáty by mali podať Komisii správu o implementácii tohto odporúčania do dvoch rokov od jeho prijatia a následne na žiadosť Komisie s cieľom prispieť k následným činnostiam vychádzajúcim z tohto odporúčania na úrovni Spoločenstva.	3. Členské štáty by mali podať Komisii správu o implementácii tohto odporúčania do <u>dvoch rokov</u> dvoch rokov <u>18 mesiacov</u> od jeho prijatia a následne na žiadosť Komisie s cieľom prispieť k následným činnostiam vychádzajúcim z tohto odporúčania na úrovni Spoločenstva. Pritom by sa mali podľa možnosti využívať údaje, ktoré sú už k dispozícii.

Zdôvodnenie

3. Snahu EÚ o riešenie tejto otázky by vzhľadom na jej dôležitosť malo podporiť rýchlejšie konanie.

Pozmeňovací návrh 8

Príloha 2, časť 2, článok 1 písm. c)

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
c) Vybudovaním alebo posilnením systémov aktívneho dohľadu:	c) Vybudovaním alebo posilnením systémov aktívneho <u>za</u> z <u>znamenávania, pozorovania a hodnotenia dohľadu:</u>

Zdôvodnenie

Je dôležité, aby členské štáty zaznamenávali a ďalej pozorovali výskyt infekcií spojených so zdravotnou starostlivosťou, aby na základe získaných výsledkov dosiahli zlepšenie. Zvolený výraz „dohľad“ neevokuje v rovnakej miere úsilie o zlepšenie. Na dosiahnutie skutočného zlepšenia by sa malo zahrnúť aj „hodnotenie“.

V Bruseli 21. apríla 2009

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regiónov „zriadenie európskeho fondu na prispôsobenie sa globalizácii“

(2009/C 200/13)

VÝBOR REGIÓNOV

- vyzýva Komisiu a členské štáty, aby spolupracovali s miestnymi a regionálnymi samosprávami a ďalšími zainteresovanými stranami a aby pri využívaní EGF vždy zohľadňovali zásadu subsidiarity a proporcionality;
- je si vedomý toho, že hospodárske krízy vznikajú cyklicky, ale navrhuje prispôsobiť časové obmedzenie viacročného finančného rámca s cieľom zvýšiť plánovaciú istotu;
- konštatuje, že opatrenia, na ktoré sa môže poskytnúť príspevok z EGF sa môžu na 85 % spolufinancovať z prostriedkov Európskeho sociálneho fondu (ESF), kvôli čomu mnohé štáty, regióny alebo miestne a regionálne orgány nemajú pri podiele spolufinancovania 50 % alebo aj 75 % dôvod žiadať o prostriedky z EGF, a preto navrhuje, aby sa podiel spolufinancovania pri prostriedkoch z EGF zvýšil aspoň na 85 %;
- berie na vedomie, že podľa článku 28 Medziinštitucionálnej dohody Európskeho parlamentu, Rady a Komisie zo 17. mája 2006 o rozpočtovej disciplíne a riadnom finančnom hospodárení ⁽¹⁾ nesmú prostriedky, ktorými je EGF vybavený, presiahnuť 500 miliónov EUR ročne, a víta, že Komisia vzhľadom na vykonávanie revidovaných pravidiel preverí rozpočtové prostriedky, ktoré sú k dispozícii pre EGF, ako sa to uvádza v oznámení o pláne na ozdravenie európskeho hospodárstva.

(¹) Ú. v. EÚ C 139, 14.6.2006, s. 1.

Spravodajca: pán Silberg (EE/ÚEN-EA), predseda obecnej rady v Kose

Referenčný dokument

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1927/2006, ktorým sa zriaďuje Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii KOM(2008) 867 v konečnom znení

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

ako európska inštitúcia, ktorá na základe Zmluvy o Európskej únii zastupuje miestne a regionálne orgány,

Všeobecné pripomienky

1. **víta** návrh Európskej komisie na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1927/2006, ktorým sa zriaďuje Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii (ďalej len „EGF“) a **vyzýva** Komisiu a členské štáty, aby spolupracovali s miestnymi a regionálnymi samosprávami a ďalšími zainteresovanými stranami a aby pri využívaní EGF vždy zohľadňovali zásadu subsidiarity a proporcionality.

2. **Berie na vedomie**, že cieľom navrhovaného opatrenia je zmeniť a doplniť nariadenie o EGF a ukázať tak solidaritu s pracovníkmi, ktorí prišli o zamestnanie v dôsledku veľkých zmien spôsobených globalizáciou, vrátane zavedenia dočasného ustanovenia na podporu pracovníkov prepustených v dôsledku svetovej finančnej a hospodárskej krízy. **Je si vedomý** toho, že hospodárske krízy vznikajú cyklicky, ale **navrhuje** prispôsobiť časové obmedzenie viacročnému finančnému rámcu s cieľom zvýšiť plánovaciú istotu.

3. **Pripomína**, že vo svojom stanovisku na tému „Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii“ (Ú. v. EÚ C 51, 6. 3. 2007, s. 1) upozornil na skutočnosť, že miestne a regionálne orgány zohrávajú aktívnu úlohu pri riešení situácie po masovom prepúšťaní a že v minulosti boli predložené nasledujúce návrhy: suma výdavkov z fondu by mala predstavovať najviac 1 miliardu EUR ročne, pokiaľ je to v súlade s ustanoveniami finančného výhľadu na roky 2007 až 2013; EGF by nemal narušovať zodpovednosť členských štátov pri hľadaní spôsobov zvládania hospodárskej reštrukturalizácie; EGF bude intervenovať pri najmenej 500 prepustených pracovníkoch z jedného podniku v regióne, v ktorom je nezamestnanosť meraná na úrovni NUTS III vyššia ako národný priemer, alebo pri najmenej 500 prepustených pracovníkoch v období dvanástich mesiacov z jedného podniku alebo z viacerých podnikov v jednom odvetví, merané na úrovni NACE 2, čo predstavuje najmenej 1 % zamestnanosti v regióne alebo kde regionálna zamestnanosť meraná na úrovni NUTS II klesla za rovnaké obdobie najmenej o 10 %..

4. **Upozorňuje** na to, že EGF sa v rokoch 2007 a 2008 rozbiehal len veľmi pomaly (bolo využitých iba 7,3 % disponibilných prostriedkov), čo ukazuje, že fond je pri kritériách na podávanie žiadostí platných v súčasnosti vhodný zjavne iba obmedzene.

5. **Súhlasí** so zámerom Komisie zrevidovať pravidlá EGF tak, aby sa mohol rýchlo začať využívať v rozhodujúcich oblastiach, napríklad na spolufinancovanie vzdelávacích opatrení a sprostredkovanie pracovných miest pracovníkom, ktorí boli prepustení následkom hospodárskej krízy.

6. **Zastáva názor**, že problémy, ktoré vznikli kvôli súčasnej finančnej a hospodárskej kríze sa rozrastú do sociálnej krízy a krízy dôvery, a že účinky tejto krízy a jej zvládnutie v celom rozsahu budú na svojich pleciach nevyhnutne musieť znášať miestne a regionálne orgány. Z tohto dôvodu je EGF a jeho nové ciele, ako aj zapojenie miestnych a regionálnych orgánov dôležitejšie, než kedykoľvek predtým.

7. **Zdôrazňuje**, že dosiahnutie cieľa EGF bude musieť byť jasným prínosom k dosiahnutiu cieľov Lisabonskej stratégie pre rast a zamestnanosť: k zvýšeniu zamestnanosti a zníženiu nezamestnanosti, zlepšeniu kvality pracovných miest a produktivity práce, zvýšeniu atraktívnosti pracovných miest a posilneniu sociálnej a územnej súdržnosti.

8. **Zastáva názor**, že z hľadiska politiky zamestnanosti aj malé a stredné podniky predstavujú nevyužitý potenciál na vytváranie a udržanie pracovných miest. Okrem toho **zastáva názor**, že EGF môže ponúknuť doplnkové príležitosti a posilniť dôveru v podnikateľský sektor Európy.

9. **Obáva sa**, že vzhľadom na svetovú finančnú a hospodársku krízu najodľahlejšie regióny a hospodársky slabšie regióny a štáty nie sú schopné splniť podmienky na čerpanie z EGF, predovšetkým požiadavku spolufinancovania vo výške 50 %, a že tu preto existuje riziko, že využívaním EGF sa ešte zväčší nerovnováha medzi centrálnymi a okrajovými regiónmi.

10. **Konštatuje**, že opatrenia, na ktoré sa môže poskytnúť príspevok z EGF sa môžu na 85 % spolufinancovať z prostriedkov Európskeho sociálneho fondu (ESF), z ktorého sa financujú predovšetkým aktívne opatrenia na trhu práce (aj projekty na zvládanie následkov prepúšťania). Preto mnohé štáty, regióny alebo miestne a regionálne orgány nemajú pri podiele spolufinancovania 50 % alebo aj 75 % dôvod žiadať o prostriedky z EGF. Navrhuje sa preto, aby sa podiel spolufinancovania pri prostriedkoch z EGF zvýšil aspoň na 85 %.

11. **Súhlasí s názorom**, že svetová finančná kríza už spôsobila a naďalej spôsobuje masové prepúšťanie v stále väčšom počte odvetví hospodárstva, pretože situácia je určená zlou dostupnosťou úverov a klesajúcou kúpnu silou obyvateľstva. Tento vývoj bude v najbližšej budúcnosti pokračovať. Výbor **súhlasí** so zámerom Európskej komisie urobiť opatrenia na to, aby sa z EGF stal nástroj, ktorým sa bude môcť na takéto problémy lepšie reagovať.

12. **Berie na vedomie**, že podľa článku 28 Medziinštitucionálnej dohody Európskeho parlamentu, Rady a Komisie zo 17. mája 2006 o rozpočtovej disciplíne a riadnom finančnom hospodárení⁽¹⁾ nesmú prostriedky, ktorými je EGF vybavený, presiahnuť 500 miliónov EUR ročne. **Víta**, že Komisia vzhľadom na vykonávanie revidovaných pravidiel preverí rozpočtové prostriedky, ktoré sú k dispozícii pre EGF, ako sa to uvádza v oznámení o pláne na ozdravenie európskeho hospodárstva.

13. **Zdôrazňuje** vcelku kladné účinky globalizácie na rast hospodárstva Spoločenstva a **podčiarkuje** pritom, že fond na zmierňovanie negatívnych následkov globalizácie by mal byť vybavený primeranými prostriedkami.

14. **Robí mu starosti**, že vo viacerých krajinách leží spolufinancovanie programov EÚ vrátane EGF na pleciach miestnych a regionálnych samospráv, ktoré sa musia vyrovnávať ešte aj s krátením rozpočtu.

Konkrétne pripomienky

15. **Pripúšťa**, že je potrebné znížiť minimálny počet prepustených pracovníkov z 1 000 na 500 a tým objasniť situáciu v prípadoch predložených podľa stanovených intervenčných kritérií a zaviesť definíciu udalosti, ktorej dôsledkom je prepúšťanie a ktorá vyplýva z judikatúry. **Za nevyhnutnú však považuje** presnejšiu definíciu udalosti, ktorej dôsledkom je prepúšťanie, a jednoznačné používanie tejto definície v členských štátoch⁽²⁾.

16. **Súhlasí** s navrhovanou zmenou, ktorej cieľom je zabezpečiť nestranné a nediskriminačné zaobchádzanie s tými pracovníkmi, ktorí boli prepustení pred štvormesačným referenčným obdobím alebo po ňom a ktorých prepustenie je v priamej súvislosti s tou istou udalosťou.

17. **Víta** navrhované zmeny, ktorými sa má stanoviť základ výpočtu sumy, ktorá je k dispozícii na technickú pomoc, a majú sa určiť činnosti, ktoré možno financovať podľa článku 13.

18. **Súhlasí** s navrhovaným predĺžením lehoty na využitie príspevkov z EGF z 12 na 24 mesiacov a **zastáva názor**, že toto opatrenie pomôže prepusteným pracovníkom absolvovať rekvalifikačné programy, ktoré v súčasnej hospodárskej situácii budú pravdepodobne trvať dlhšie, a získať tak novú kvalifikáciu.

19. **Súhlasí s názorom**, že Európsky parlament a Rada môžu na základe strednodobého hodnotenia podľa článku 17 ods. 1 písm. a) na návrh Komisie preskúmať nariadenie o EGF vrátane dočasnej výnimky ustanovenej v článku 1 ods. 1a.

II. ODPORÚČANÉ ZMENY A DOPLNENIA

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1927/2006, ktorým sa zriaďuje Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii

Text navrhovaný Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
(5) V záujme zabezpečenia transparentného uplatňovania intervenčných kritérií by sa mal vymedziť pojem udalosti, ktorej dôsledkom je prepúšťanie. V snahe poskytnúť členským štátom väčšiu pružnosť pri predkladaní žiadostí a lepšie naplňať cieľ v oblasti solidarity by sa mal znížiť minimálny počet prepustených pracovníkov, ktorý je podmienkou podpory z EGF.	(5) V záujme zabezpečenia transparentného uplatňovania intervenčných kritérií by sa mal <u>presnejšie</u> vymedziť pojem udalosti, ktorej dôsledkom je prepúšťanie, a v členských štátoch by sa mal <u>jednoznačne</u> používať. V snahe poskytnúť členským štátom väčšiu pružnosť pri predkladaní žiadostí a lepšie naplňať cieľ v oblasti solidarity by sa mal znížiť minimálny počet prepustených pracovníkov, ktorý je podmienkou podpory z EGF.

Zdôvodnenie

Cieľom by malo byť zjednotenie pojmu „prepúšťanie“ a jeho používania v členských štátoch.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 139, 14.6.2006, s. 1.

⁽²⁾ Výbor regiónov zastáva názor, že rovnako dôležité je, aby Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii zohľadňoval všeobecný pokles miezd zamestnancov v odvetviach najviac postihnutých krízou.

Text navrhovaný Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
Článok 1 Nariadenie (ES) č. 1927/2006 sa mení a dopĺňa takto: 1. Do článku 1 sa vkladá nový odsek 1a: „1a Odchylné od odseku 1 sa z EGF poskytuje podpora aj pracovníkom prepusteným v dôsledku celosvetovej finančnej a hospodárskej krízy za predpokladu, že žiadosti spĺňajú kritériá stanovené v článku 2 a), b) alebo c). Táto výnimka sa vzťahuje na všetky žiadosti predložené pred 31. decembrom 2010.“	Článok 1 Nariadenie (ES) č. 1927/2006 sa mení a dopĺňa takto: 1. Do článku 1 sa vkladá nový odsek 1a: „1a Odchylné od odseku 1 sa z EGF poskytuje podpora aj pracovníkom prepusteným v dôsledku celosvetovej finančnej a hospodárskej krízy za predpokladu, že žiadosti spĺňajú kritériá stanovené v článku 2 a), b) alebo c). Táto výnimka sa vzťahuje na všetky žiadosti predložené <u>pred rokom 2013</u>, pred 31. decembrom 2010.“

Zdôvodnenie

Prispôsobenie časového obmedzenia viacročnému finančnému rámcu sa javí ako potrebné na to, aby sa umožnilo zodpovedajúce plánovanie EGF.

Text navrhovaný Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
Článok 2 sa nahrádza týmto: „Článok 2 Intervenčné kritériá Finančný príspevok z EGF sa poskytuje v prípade, že veľké štrukturálne zmeny v usporiadaní svetového obchodu vedú k závažnému narušeniu hospodárstva, najmä k podstatnému nárastu dovozu do Európskej únie alebo k rýchlemu znižovaniu podielu EÚ na trhu v určitom sektore, či k premiestneniu hospodárskych činností do tretích krajín, s týmito dôsledkami:“	Článok 2 sa nahrádza týmto: „Článok 2 Intervenčné kritériá Finančný príspevok z EGF sa poskytuje v prípade, že veľké štrukturálne zmeny v usporiadaní svetového obchodu vedú k závažnému narušeniu hospodárstva, najmä k podstatnému nárastu dovozu do Európskej únie alebo k rýchlemu znižovaniu podielu EÚ na trhu v určitom sektore, či k premiestneniu hospodárskych činností do <u>tretích krajín, kde sú nižšie náklady</u>, s týmito dôsledkami:“

Text navrhovaný Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
Článok 2 sa nahrádza týmto: „Článok 2 Intervenčné kritériá b) najmenej 500 prepúšťaných pracovníkov v období deviatich mesiacov, najmä v malých a stredných podnikoch, v divízii NACE 2 v jednom regióne alebo v dvoch susediacich regiónoch na úrovni NUTS II. c) na malých trhoch práce alebo za výnimočných okolností riadne zdôvodnených príslušným členským štátom môže byť žiadosť o príspevok z EGF považovaná za prijateľnú, aj keď podmienky stanovené v písmenách a) alebo b) nie sú v plnej miere splnené, ak má prepúšťanie závažný vplyv na zamestnanosť a miestne hospodárstvo. Členský štát uvedie, že jeho žiadosť nespĺňa v plnej miere intervenčné kritériá stanovené v písmene a) alebo b). Celková suma príspevkov v prípade výnimočných okolností nesmie v žiadnom roku presiahnuť 15 % prostriedkov EGF.“	Článok 2 sa nahrádza týmto: „Článok 2 Intervenčné kritériá b) najmenej 500 prepúšťaných pracovníkov v období deviatich mesiacov, najmä v malých a stredných podnikoch, v divízii NACE 2 v jednom regióne alebo v dvoch susediacich regiónoch na úrovni NUTS II. c) na malých trhoch práce alebo za výnimočných okolností riadne zdôvodnených príslušným členským štátom môže byť žiadosť o príspevok z EGF považovaná za prijateľnú, aj keď podmienky stanovené v písmenách a) alebo b) nie sú v plnej miere splnené, ak má prepúšťanie závažný vplyv na zamestnanosť a miestne hospodárstvo. Členský štát uvedie, že jeho žiadosť nespĺňa v plnej miere intervenčné kritériá stanovené v písmene a) alebo b). Celková suma príspevkov v prípade výnimočných okolností nesmie v žiadnom roku presiahnuť 15 % prostriedkov EGF.“

Zdôvodnenie

- c) Kým plánovanie finančných prostriedkov Európskeho sociálneho fondu prebieha dlhodobo a skôr podľa nepružného systému, mohli by sa problémy z prípadu na prípad riešiť flexibilnejším modelom intervencií z EGF.

Text navrhovaný Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
Článok 5 sa mení a dopĺňa takto: V odseku 2 sa písmeno a) nahrádza týmto: „a) odôvodnená analýza súvislosti medzi prepúšťaním a veľkými štrukturálnymi zmenami v usporiadaní svetového obchodu alebo finančnou a hospodárskou krízou, dôkaz o počte prepúšťaných pracovníkov, ako aj vysvetlenie nepredvídanej povahy tohto prepúšťania. Na prepúšťanie, ku ktorému došlo pred alebo po lehote ustanovenej v článku 2 písm. a) alebo v článku 2 písm. c) v prípade, že sa žiadosť podľa článku 2 písm. c) nespĺňa kritériá stanovené v článku 2 písm. a), sa môžu vzťahovať spolufinancované opatrenia za predpokladu, že k prepúšťaniu došlo po všeobecnom vyhlásení zamýšľaného prepúšťania a že možno preukázať jednoznačnú príčinnú súvislosť s udalosťou, ktorej dôsledkom bolo prepúšťanie počas referenčného obdobia;“	Článok 5 sa mení a dopĺňa takto: Odsek 1 sa nahrádza týmto: 1. Po dohode s príslušnými miestnymi a/alebo regionálnymi orgánmi a sociálnymi partnermi podá členský štát Európskej komisii žiadosť o finančný príspevok z EGF do 10 týždňov po dátume, ku ktorému boli splnené podmienky na intervenciu z EGF stanovené v článku 2. Podávajúcí členský štát môže resp. podávajúce členské štáty môžu následne žiadosť doplniť. V odseku 2 sa písmeno a) nahrádza týmto: „a) odôvodnená analýza súvislosti medzi prepúšťaním a veľkými štrukturálnymi zmenami v usporiadaní svetového obchodu alebo finančnou a hospodárskou krízou, dôkaz o počte prepúšťaných pracovníkov, ako aj vysvetlenie nepredvídanej povahy tohto prepúšťania. Na prepúšťanie, ku ktorému došlo pred alebo po lehote ustanovenej v článku 2 písm. a) alebo v článku 2 písm. c) v prípade, že sa žiadosť podľa článku 2 písm. c) nespĺňa kritériá stanovené v článku 2 písm. a), sa môžu vzťahovať spolufinancované opatrenia za predpokladu, že k prepúšťaniu došlo po všeobecnom vyhlásení zamýšľaného prepúšťania a že možno preukázať jednoznačnú príčinnú súvislosť s udalosťou, ktorej dôsledkom bolo prepúšťanie počas referenčného obdobia;“

Zdôvodnenie

- 1) Miestne a regionálne samosprávy a obyvatelia príslušných územných celkov budú postihnutí následkami relokácie a zatvárania prevádzok a mali by byť zapájaní do koncipovania stratégií na zvládanie takýchto situácií. Mali by sa preto zúčastňovať konania v súvislosti so žiadosťou o prostriedky, v neposlednom rade preto, aby sa zaručilo vzájomné dopĺňanie opatrení na miestnej, regionálnej, celoštátnej a európskej úrovni.
- 2) Obsah prvej vety odseku 2 písm. a) je v takomto znení nezrozumiteľný.

Text navrhovaný Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
V článku 10 sa odsek 1 nahrádza týmto: „1. Komisia na základe posúdenia vykonaného podľa článku 5 ods. 5, a najmä vzhľadom na počet pracovníkov, ktorým je potrebné poskytnúť podporu, navrhované činnosti a odhadované náklady čo najrýchlejšie zhodnotí a navrhne výšku prípadného finančného príspevku, ktorý možno poskytnúť v rámci dostupných zdrojov. Suma nesmie presiahnuť 75 % celkových odhadovaných nákladov uvedených v článku 5 ods. 2 písm. d).“	V článku 10 sa odsek 1 nahrádza týmto: „1. Komisia na základe posúdenia vykonaného podľa článku 5 ods. 5, a najmä vzhľadom na počet pracovníkov, ktorým je potrebné poskytnúť podporu, navrhované činnosti a odhadované náklady čo najrýchlejšie zhodnotí a navrhne výšku prípadného finančného príspevku, ktorý možno poskytnúť v rámci dostupných zdrojov. Suma nesmie presiahnuť 75 % 85 % celkových odhadovaných nákladov uvedených v článku 5 ods. 2 písm. d).“

Zdôvodnenie

Z prieskumu prepúšťania s ohľadom na platné intervenčné kritériá aj intervenčné kritériá stanovené v pozmeňujúcom a dopĺňujúcom návrhu vyplýva, že nižší počet prepúšťaní nemá podstatný vplyv na možnosti okrajových regiónov žiadať o finančné prostriedky z fondu.

Aj keď sa v súvislosti so zhoršujúcou sa hospodárskou situáciou zvyšuje počet masových prepúšťaní i samotný počet prepustených pracovníkov, zostáva počet 500 prepustených pracovníkov vzhľadom na malý pracovný trh týchto regiónov dosť vysokou medznou hodnotou. Z tohto dôvodu sa budú v okrajových regiónoch prednostne využívať iba finančné prostriedky z Európskeho sociálneho fondu, ktoré by sa však pri rozšírení krízy mohli vyčerpať skôr, než sa predpokladalo.

Zároveň nemajú chudobnejšie okrajové regióny ani porovnateľné možnosti spolufinancovania. Jestvuje preto nebezpečenstvo, že vlády oslabené hospodárskou krízou nebudú regiónom, resp. miestnym a regionálnym orgánom, ktoré majú slabšiu loby, venovať primeranú pozornosť.

V Bruseli 22. apríla 2009

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regiónov „práva spotrebiteľov“

(2009/C 200/14)

VÝBOR REGIÓNOV

- podporuje politický cieľ ďalšieho zjednocovania vnútorného trhu a zlepšenia fungovania vnútorného trhu pre obchody medzi spotrebiteľmi a podnikmi, najmä MSP;
- zároveň podporuje cieľ naďalej posilňovať a rozvíjať ochranu spotrebiteľa v EÚ, ktorá je nevyhnutnou podmienkou fungovania jednotného trhu;
- zastáva názor, že predkladaný návrh smernice ešte nie je vhodný na to, aby posilnil dôveru spotrebiteľov v cezhraničné obchodovanie;
- vyslovuje sa proti zásade rozsiahlej úplnej harmonizácie, pretože v sebe skrýva riziko, že sa členské štáty budú musieť vzdať osobitných pravidiel ochrany spotrebiteľa v prospech zjednotenia;
- očakáva, že aj v budúcnosti budú členské štáty smieť mať prísnejšie normy, než sú jednotné normy Spoločenstva;
- podporuje preto diferencovaný prístup, v rámci ktorého môže byť úplná harmonizácia uznaná skôr pri technických úpravách, inak by členské štáty mali mať voľnosť pri tvorbe pravidiel;
- zdôrazňuje, že kľúčové informácie, ktoré je možné uplatniť pri všetkých druhoch zmlúv, by mali byť konkrétnejšie formulované;
- vidí potrebu vyjasnenia a úprav v prípade zmlúv uzatvorených na dialku.

Spravodajca: pán Wolfgang G. GIBOWSKI (DE/ELS), štátny tajomník, splnomocnenec spolkovej krajiny Dolné Sasko vo federálnych orgánoch NSR

Referenčný dokument

Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o právach spotrebiteľov

KOM(2008) 614 v konečnom znení – 2008/0196 (COD)

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV,

Všeobecné pripomienky

1. podporuje politický cieľ ďalšieho zjednocovania vnútorného trhu a zlepšenia fungovania vnútorného trhu pre obchody medzi spotrebiteľmi a podnikmi, najmä MSP;

2. zároveň podporuje cieľ naďalej posilňovať a rozvíjať ochranu spotrebiteľa v EÚ, ktorá je nevyhnutnou podmienkou fungovania jednotného trhu;

3. v tejto súvislosti víta návrh spojiť prostredníctvom návrhu smernice existujúce smernice o ochrane spotrebiteľa do jedného súboru pravidiel, ktorý sa bude uplatňovať horizontálne na všetky zmluvy medzi spotrebiteľmi a obchodníkmi stanovené v návrhu smernice;

4. vyjadruje zároveň poľutovanie nad tým, že nie sú zahrnuté všetky smernice o ochrane spotrebiteľa a návrh Komisie sa obmedzuje na prepracovanie štyroch smerníc. Komisia tak nevyužila všetky možnosti stanoviť spoločný súbor pravidiel pre všetky práva spotrebiteľov na vnútornom trhu;

5. ľutuje tiež, že sa iba sčasti podarilo odstrániť rozpory a nejasnosti v existujúcich právnych predpisoch a zlepšiť transparentnosť pravidiel v spotrebiteľskom acquis;

6. má obavy kvôli (pribúdajúcim) rozdielom medzi predpismi na ochranu spotrebiteľov v EÚ a v tretích krajinách, a preto navrhuje Komisii, aby tejto téme venovala viac pozornosti;

Kompetencia, subsidiarita a proporционаlita

7. zdôrazňuje, že smernice doteraz stanovovali európsku minimálnu normu, takže členské štáty mohli mať prísnejšiu ochranu spotrebiteľa, než bola úroveň stanovená v EÚ. Niektoré štáty túto možnosť vo veľkom rozsahu využívali. Dúfa, že poskytnutie tejto možnosti by viedlo k celkovej vyššej ochrane spotrebiteľa vo všetkých členských štátoch;

8. vyslovuje sa proti zásade rozsiahlej úplnej harmonizácie, pretože v sebe skrýva riziko, že sa členské štáty budú musieť vzdať osobitných pravidiel ochrany spotrebiteľa v prospech zjednotenia, hoci sa tieto predpisy osvedčili;

9. zastáva názor, že osvedčená zásada minimálnej harmonizácie zodpovedajúca kľúčovému článku na ochranu spotrebiteľa, teda čl. 153 ods. 5 Zmluvy o ES by sa mala v podstate zachovať. Členským štátom by sa v zásade mala ponechať možnosť prostredníctvom zvýšenia ochrany pružne prispôbiť práva spotrebiteľov príslušnému národnému právnemu poriadku;

10. poukazuje na to, že rozsiahla úplná harmonizácia predstavuje v európskej ochrane spotrebiteľa novotu, ktorej zavedenie sa nezdá byť nevyhnutne potrebné. O úplnej harmonizácii by sa malo jednotlivito uvažovať iba vo zvláštnych technických prípadoch, v ktorých možno preukázať, že doteraz existujúce rozdielne pravidlá jednotlivých štátov predstavujú záťaž pre cezhranične pôsobiace podniky alebo že sú podstatnou prekážkou uplatňovania štyroch základných slobôd Európskej únie;

11. pochybuje o tom, že rozsiahla úplná harmonizácia zodpovedá zásade subsidiarity. Komisia nepreukázala, prečo celú regulačnú právomoc berie na seba. Plná harmonizácia by sa mala uplatňovať iba v niekoľkých kľúčových oblastiach vnútorného trhu;

12. takisto pochybuje, že úplná harmonizácia povedie k vyššej dôvere spotrebiteľov a bude mať podporný účinok na hospodársku súťaž. Doterajšie problémy spotrebiteľom skôr spôsobovala neistota a zložitost presadzovania práva v cezhraničnom obchode (jazyková bariéra, náklady na právne zastupovanie a súdy atď.) Tu smernica neponúka zlepšenie;

13. zdôrazňuje, že je potrebné preskúmať cieľ Komisie regulovať prostredníctvom návrhu smernice tak cezhraničný obchod, ako aj domáce obchody v rámci členských štátov. V každom prípade neexistuje žiadny dôkaz, že by rozdielne vnútroštátne pravidlá obmedzovali cezhraničný obchod;

14. okrem toho poukazuje na to, že harmonizujúce právne predpisy vyžadujú pochopiteľné empirické odôvodnenie a realistické hodnotenie dosahu;

15. zastáva predovšetkým názor, že prieskum Eurobarometra použitý ako základ nie je dostatočným odôvodnením vydania návrhu smernice. V každom prípade musí Komisia empiricky zdôvodniť a logicky vysvetliť, prečo je potrebné konať vo veci jednotlivých predpisov. Hodnotenie dosahu v súčasnosti obsahuje iba abstraktné posúdenie účinkov rôznych možností konania;

Konkrétne pripomienky*Vymedzenie pojmov*

16. zastáva názor, že návrh smernice nezbavil v dostatočnej miere doterajšie smernice o ochrane spotrebiteľa nejasností v pojmoch, ktoré prispeli k značnej netransparentnosti. Tieto definície je potrebné vyjasniť, platí to napr. už pre pojmy ako „spotrebiteľ“ alebo „obchodník“;

Informácie pre spotrebiteľov

17. zastáva názor, že ustanovenia týkajúce sa všeobecných požiadaviek na informácie zostávajú nejasné a za určitých okolností v sebe skrývajú značné právne neistoty; aspoň obmedzenie informačnej povinnosti („ak informácie nie sú zjavné z kontextu“) je málo presné a nie je vhodné na vymedzenie;

18. zdôrazňuje, že kľúčové informácie, ktoré je možné uplatniť pri všetkých druhoch zmlúv, by mali byť konkrétnejšie formulované;

Informácie pre spotrebiteľov a právo na odstúpenie od zmluvy v prípade zmlúv uzatvorených na diaľku a mimo prevádzkových priestorov

19. zdôrazňuje, že najmä menšie podniky sa sťažujú, že už v súčasnosti nemôžu informačnú povinnosť plniť bez právneho poradenstva. Podnikom a spotrebiteľom by pomohol štandardný formulár. Podniky, ktoré by používali formulár obsiahnutý v smernici, by si boli isté, že ich informácie spĺňajú požiadavky smernice. Spotrebiteľom v celej Európe by sa predkladali informácie v tej istej forme. Formulár navrhnutý v prílohe spĺňa tento účel len čiastočne;

20. vidí potrebu vyjasnenia a úprav v prípade zmlúv uzatvorených na diaľku. Návrh v prípade zmlúv uzatvorených na diaľku na jednej strane presahuje rámec v súčasnosti platných vnútroštátnych predpisov a na druhej strane nezahŕňa výnimku obsiahnutú v starej smernici o predaji na diaľku, že tovar „ktorý z dôvodov jeho podstaty nemožno vrátiť“, je vyňatý z práva na odstúpenie od zmluvy;

21. kriticky hodnotí skutočnosť, že podomový predaj má byť zahrnutý do úplnej harmonizácie. Prevažná časť podomového predaja alebo uzatvárania zmlúv vo verejných priestoroch sa uskutočňuje na vnútroštátnej úrovni;

22. kladie si otázku, prečo pri predplatnom časopisov a výherných súťažiach nemá byť povolené právo na odstúpenie od zmluvy. To isté platí pre súkromné aukcie na internete, ktoré sú v niektorých členských štátoch (aspoň v Nemecku) považované

za normálne kúpne zmluvy. Aj tu by sa mala stanoviť možnosť odlišnej právnej úpravy v členských štátoch;

Ďalšie práva spotrebiteľov týkajúce sa kúpnych zmlúv

23. víta návrhy týkajúce sa predaja spotrebného tovaru, pretože sa javia ako „ústretové voči predajcom“ (právo na nápravu, lehoty plnenia);

24. kriticky vníma návrhy v oblasti vecných nedostatkov, najmä lehotu na reklamáciu vecných nedostatkov;

Práva spotrebiteľov týkajúce sa zmluvných podmienok

25. hodnotí kriticky návrhy v oblasti všeobecných obchodných podmienok, pretože časť navrhovaných úprav by zahŕňala obmedzenie práv spotrebiteľov. Nesmú sa stanovovať ešte miernejšie právne predpisy, než sú predpisy v členských štátoch;

Záver

26. zastáva názor, že predkladaný návrh smernice ešte nie je vhodný na to, aby posilnil dôveru spotrebiteľov v cezhraničné obchodovanie. Naopak, ak by navrhnuté právne predpisy znamenali prispôbenie vnútroštátneho práva požiadavkám EÚ na nižšiu úroveň, mohlo by to viesť k ďalšiemu oslabeniu dopytu spotrebiteľov, pretože menej prísne normy na ochranu spotrebiteľov by ich mohli odradiť a zneistiť;

27. dôrazne sa vyslovuje proti rozsiahlej úplnej harmonizácii a očakáva, že aj v budúcnosti budú členské štáty smieť mať prísnejšie normy, než sú jednotné normy Spoločenstva;

28. podporuje preto diferencovaný prístup, v rámci ktorého môže byť úplná harmonizácia uznaná skôr pri technických úpravách, inak by členské štáty mali mať voľnosť pri tvorbe pravidiel. To by im tiež umožnilo reagovať na nesprávny vývoj rýchlejšie, než je v silách európskeho zákonodarcu;

29. zastáva názor, že by sa mal uplatňovať integrovaný prístup, v rámci ktorého sa nájdu definície a úpravy, ktoré okrem čiastkových oblastí obsiahnutých v návrhu smernice prispievajú aj k zlepšeniu ostatného spotrebiteľského *acquis*;

30. pri súčasnom stave rokovaní vychádza z toho, že je potrebné ďalšie vyjasnenie a konzultácie. Pri nadchádzajúcich rokovaniach sa musí dbať na rovnováhu medzi vysokou úrovňou ochrany spotrebiteľa a konkurencieschopnosťou podnikov. Je potrebné sa vyhnúť neprimeranému zaťaženiu najmä stredných podnikov, ako aj poklesu úrovne ochrany spotrebiteľov, ktorá je v niektorých členských štátoch veľmi vysoká. Rokovania by sa mohli využiť aj na to, aby sa informácie pre spotrebiteľov jednotne zjednodušili a uľahčilo sa ich porozumenie;

31. s veľkým záujmom očakáva ďalšiu diskusiu a konštruktívne sa do nej zapojí.

V Bruseli 22. apríla 2009

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE

Predplatné na rok 2009 (bez DPH, vrátane poštovného)

Úradný vestník EÚ, séria L + C, len tlačené vydanie	22 úradných jazykov EÚ	1 000 EUR ročne (*)
Úradný vestník EÚ, séria L + C, len tlačené vydanie	22 úradných jazykov EÚ	100 EUR mesačne (*)
Úradný vestník EÚ, séria L + C, tlačené vydanie + ročný CD-ROM	22 úradných jazykov EÚ	1 200 EUR ročne
Úradný vestník EÚ, séria L, len tlačené vydanie	22 úradných jazykov EÚ	700 EUR ročne
Úradný vestník EÚ, séria L, len tlačené vydanie	22 úradných jazykov EÚ	70 EUR mesačne
Úradný vestník EÚ, séria C, len tlačené vydanie	22 úradných jazykov EÚ	400 EUR ročne
Úradný vestník EÚ, séria C, len tlačené vydanie	22 úradných jazykov EÚ	40 EUR mesačne
Úradný vestník EÚ, séria L + C, mesačný (súhrnný) CD-ROM	22 úradných jazykov EÚ	500 EUR ročne
Dodatok k úradnému vestníku (séria S), Verejné obstarávanie a výberové konania, CD-ROM, dve vydania za týždeň	viacjazyčné: 23 úradných jazykov EÚ	360 EUR ročne (= 30 EUR mesačne)
Úradný vestník EÚ, séria C – konkurzy	jazyk(-y), v ktorom(-ých) sa konajú konkurzy	50 EUR ročne

(*) Predaj jednotlivých čísel: do 32 strán: 6 EUR
 od 33 do 64 strán: 12 EUR
 nad 64 strán: cena určená individuálne

Úradný vestník Európskej únie, ktorý vychádza vo všetkých úradných jazykoch Európskej únie, si možno predplatiť v ktoromkoľvek z 22 jazykových znení. Zahŕňa sériu L (Právne predpisy) a C (Informácie a oznámenia).

Každé jazykové znenie má samostatné predplatné.

V súlade s nariadením Rady (ES) č. 920/2005 uverejneným v úradnom vestníku L 156 z 18. júna 2005 a ustanovujúcim, že inštitúcie Európskej únie nie sú viazané povinnosťou vyhotovovať všetky právne akty v írskom jazyku a uverejňovať ich v tomto jazyku, sa úradné vestníky uverejnené v írskom jazyku predávajú osobitne.

Predplatné na dodatok k úradnému vestníku (séria S – Verejné obstarávanie a výberové konania) zahŕňa všetkých 23 úradných jazykových znení na jednom viacjazyčnom CD-ROM-e.

Predplatitelia Úradného vestníka Európskej únie môžu získať rôzne prílohy k úradnému vestníku, ktoré sa budú zasielať na základe jednoduchých žiadostí. O vydaní týchto príloh budú informovaní prostredníctvom oznámení pre čitateľov, ktoré sa vkladajú do Úradného vestníka Európskej únie.

Predaj a predplatné

Platené publikácie, ktoré vydáva Úrad pre publikácie, sú k dispozícii u komerčných distribútorov. Zoznam komerčných distribútorov možno nájsť na tejto internetovej adrese:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_sk.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) poskytuje priamy a bezplatný prístup k právu Európskej únie. Na stránke si možno prehliadať Úradný vestník Európskej únie, ako aj zmluvy, právne predpisy, judikatúru a návrhy právnych aktov.

Viac sa dozviete na stránke: <http://europa.eu>

